

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผล
การบริหารโรงเรียนสามโคกสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

**RELATIONSHIP BETWEEN INSTRUCTIONAL LEADERSHIP
OF SCHOOL ADMINISTRATORS AND EFFECTIVENESS
OF SAMKHOK SCHOOL UNDERPATHUM THANI PROVINCIAL
ADMINISTRATION ORGANIZATION**

นิชานันท์ ราวัน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน
กับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสามโลก
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

นิชานันท์ ราวิน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ปีการศึกษา 2560
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน
กับประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียนสาม โศก สังกัดองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดปทุมธานี

Relationship between Instructional Leadership of School
Administrators and Effectiveness of Samkhok School under
Pathum thani Provincial Administration Organization

ชื่อ - นามสกุล

นางสาวนิชานันท์ ราวัน

สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์รุ่งอรุณ รั้งรองรัตน์, ปร.ค.

ปีการศึกษา

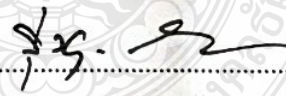
2560

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทธิพร บุญส่ง, ศษ.ค.)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อริสา ตำรอง, ปร.ค.)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมพ์พรหม เพชรสมบัติ, ปร.ค.)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์รุ่งอรุณ รั้งรองรัตน์, ปร.ค.)

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อนุมัติวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทธิพร บุญส่ง, ศษ.ค.)

วันที่...18...เดือน...ธันวาคม...พ.ศ. 2560...

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน กับประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียนสามโคกสังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดปทุมธานี
ชื่อ – นามสกุล	นางสาวนิชานันท์ ราวิน
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์รุ่งอรุณ รั้งรองรัตน์, ปร.ค.
ปีการศึกษา	2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนสามโคกสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี 2) ศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียนสามโคกสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียนสามโคกสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนโรงเรียนสามโคกสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปทุมธานี ประจำปีการศึกษา 2559 จำนวน 198 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ค่าสหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนสามโคกสังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียน สามโคกสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) ความสัมพันธ์ ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียนสามโคกสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ ประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียน จังหวัดปทุมธานี

Thesis Title	Relationship between Instructional Leadership of School Administrators and Effectiveness of Samkhok School under Pathum Thani Provincial Administration Organization
Name - Surname	Miss Nichanan Rawan
Program	Educational Administration
Thesis Advisor	Assistant Professor Roongaroon Rangrongratana, Ph.D.
Academic Year	2017

ABSTRACT

This research was to study 1) the level of instructional leadership of school administrators in Samkhok School under Pathum Thani Provincial Administration Organization, 2) the level of effectiveness of Samkhok School under Pathum Thani Provincial Administration Organization, and 3) the relationship between instructional leadership of school administrators and effectiveness of Samkhok School under Pathum Thani Provincial Administration Organization.

The population of this research was 198 teachers of Samkhok School under Pathum Thani Provincial Administration Organization in the academic year 2016. The research instrument was questionnaires. The statistics used for data analysis were percentage, average, standard deviation and Pearson's product moment correlation coefficient.

The research findings showed that 1) the level of instructional leadership of school administrators in Samkhok School under Pathum Thani Provincial Administration Organization as a whole aspect was at high level, 2) the level of effectiveness of Samkhok School under Pathum Thani Provincial Administration Organization as a whole aspect was at high level, and 3) the relationship between instructional leadership of school administrators and effectiveness of Samkhok School under Pathum Thani Provincial Administration Organization revealed positive relationship at high level with statistical significance at .01.

Keywords: instructional leadership, effectiveness of school

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งอรุณ รักรองรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ปรึกษา ในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อริสา สำรอง ผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการสอบ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ ผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการสอบ ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบร่วมพิจารณา ตลอดจนให้คำแนะนำ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุง วิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ต้องลักษณ์ บุญธรรม ดร.สุรัตน์ ขวัญบุญจันทร์ ดร.ชัยอนันต์ มั่นคง นายจำลอง เงินยวง และ นายชูชาติ เทียงธรรม ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบคุณบุคลากร งานบัณฑิตศึกษาทุกคนที่ให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือตลอดช่วงเวลาของการศึกษาและทำการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ โรงเรียน คณะครู โรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดปทุมธานี ที่ให้ความกรุณาในการตอบแบบสอบถาม ขอขอบพระคุณ นายชาญ พวงเพ็ชร์ นายก องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี นายจำลอง เงินยวง ผู้อำนวยการ โรงเรียนสามโคก นายสำเนา แสงแก้ว อดีตผู้อำนวยการ โรงเรียนสามโคก ที่ให้ความกรุณาสนับสนุนจนผู้วิจัยสามารถจัดทำ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ขอขอบคุณคณะครู โรงเรียนสามโคก ที่คอยให้กำลังใจในการ ศึกษาวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่มีได้เอย่ยามไว้ ณ ที่นี้ ที่ได้ให้ความรู้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ขอขอบพระคุณ คุณยาย บิดา มารดา ที่ดูแลให้การ สนับสนุนในทุกๆ ด้าน และเป็นกำลังใจคอยช่วยเหลือตลอดเวลาที่ทำการวิจัย คุณค่าอันพึงมีจาก วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเพื่อบูชาพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

นิชานันท์ ราวัน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(3)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญ.....	(6)
สารบัญตาราง.....	(8)
สารบัญภาพ.....	(9)
บทที่ 1 บทนำ.....	10
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	10
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	15
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	15
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	15
1.5 คำจำกัดความในการวิจัย.....	16
1.6 กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	18
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	19
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	20
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ.....	21
2.2 ประสิทธิภาพของโรงเรียน.....	39
2.3 ขอบข่ายการบริหารงานโรงเรียน.....	45
2.4 บริบทของโรงเรียนสาม โศกสังกัองค์กรบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี.....	58
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	63
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	74
3.1 ประชากร.....	74
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	74
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	77
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	77

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	80
4.2 การวิเคราะห์ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสาม โลกสังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดปทุมธานี.....	81
4.3 การวิเคราะห์ประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียนสาม โลกสังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดปทุมธานี.....	86
4.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน กับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสาม โลกสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปทุมธานี.....	92
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	94
5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย และวิธีดำเนินการวิจัย.....	94
5.2 สรุปผลการวิจัย.....	94
5.3 อภิปรายผล.....	95
5.4 ข้อเสนอแนะ.....	99
บรรณานุกรม.....	100
ภาคผนวก.....	110
ภาคผนวก ก ราชานามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	111
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	113
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	120
ภาคผนวก ง ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC).....	129
ประวัติผู้เขียน.....	137

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	80
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนสามโคกสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวม.....	81
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนสามโคกสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ด้านการกำหนด ภารกิจของโรงเรียน.....	82
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนสามโคกสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ด้านการจัดการด้าน การเรียนการสอน.....	83
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนสามโคกสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ด้านการส่งเสริม บรรยากาศทางวิชาการ.....	85
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวม.....	86
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สามโคกสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ด้านการบริหารวิชาการ.....	87
ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สามโคกสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ด้านการบริหารงบประมาณ.....	88
ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สามโคกสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ด้านการบริหารงานบุคคล.....	89
ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สามโคก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ด้านการบริหารงานทั่วไป.....	91
ตารางที่ 4.11 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับ ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสามโคกสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปทุมธานี.....	92

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... หน้า 18

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 กล่าวถึงการปฏิรูปการศึกษาและกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ โดยให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งการพัฒนาหลักสูตรและการจัดสาระการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ และการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง มาตรา 39 กล่าวถึง หลักการบริหารการศึกษา ซึ่งได้กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องมีบทบาทสำคัญในฐานะหัวหน้าหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับครู และผู้เรียนมากที่สุด ผู้บริหารโรงเรียนนอกจากจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ คุณธรรม จริยธรรม มีทักษะในการบริหารงานแล้วจำเป็นต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2553, น.13)

ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกมีผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อการพัฒนาประเทศ ในอนาคต ตลอดทั้งการทบทวนผลการพัฒนาที่ผ่านมาและสถานะของประเทศไทยได้สะท้อนปัญหาเชิงโครงสร้างระบบเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการประเทศที่ขาดความสมดุล ไม่ยั่งยืน และเปราะบาง ผลกระทบจากความผันผวนของปัจจัยภายนอกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วและซับซ้อนมากขึ้น ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องปรับตัวหันมาทบทวนกระบวนการพัฒนาให้ไปในทางสายกลางตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการพัฒนาแบบองค์รวมที่มีคนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้ประเทศดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุล เป็นธรรมและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ส่งผลให้ประเทศไทยเกิดการปฏิรูปการศึกษาครั้งยิ่งใหญ่ มีการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาตามมาเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นโครงสร้างกระบวนการจัดการเรียนการสอน กระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเป้าหมายที่สำคัญ คือ พัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ.2545 ในการดำเนินการตามแนวปฏิรูปการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จจำเป็นต้องอาศัยองค์การปฏิบัติ คือ สถานศึกษา ซึ่งหมายถึงการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี และผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำการปฏิรูปที่มีประสิทธิภาพ (ธีระ รุญเจริญ, 2546, น.2) ความสำเร็จหรือความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นปัจจัยให้ครูจะทุ่มเทชีวิตจิตใจให้กับการเรียนการสอนจนบรรลุผลสำเร็จ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพโดยรวมของโรงเรียน ความเข้มแข็งและโดดเด่นด้านภาวะผู้นำเป็นปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จเป็นคุณลักษณะของผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของผู้บริหารจะทำให้งานวิชาการประสบผลสำเร็จ ต้องมีคุณลักษณะและบทบาทของการเป็นผู้นำทางวิชาการ ซึ่งจะก่อให้เกิดผลสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จเนื่องจากมีพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการ (ณัฐชนก ชัยศรี, 2555, น.5)

นักการศึกษาหลายท่านยอมรับว่า การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการคุณภาพของโรงเรียน ซึ่งคนส่วนใหญ่มักจะสังเกตจากการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของนักเรียนที่กำลังศึกษาในปัจจุบันและการเข้าศึกษาต่อในสถาบันอื่น ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของงานด้านวิชาการในโรงเรียน ดังนั้น การบริหารงานวิชาการเป็นองค์ประกอบสำคัญที่บ่งชี้ถึงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารต้องเข้าใจขอบข่ายของงานวิชาการ ตลอดจนภาระหน้าที่และองค์ประกอบพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการเป็นอย่างดี (สุพชาติ ชุ่มชื่น, 2554, น.2) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญในการดำเนินกิจการต่างๆ ของสถานศึกษา เพราะผู้บริหารเป็นผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจ วางแผน อำนวยการ มอบหมายงานและกำกับให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ จึงต้องสร้างภาวะผู้นำ (Leadership) ที่เข้มแข็งในการบริหารงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารที่มีความเป็นผู้นำหรือใช้ภาวะผู้นำได้อย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารที่ดี จะส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานภายในสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน เพราะผู้นำมีความสามารถในการใช้อิทธิพลโน้มน้าวใจบุคลากรในการปฏิบัติงาน และให้บุคลากรตระหนักถึงเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จของงาน เกิดความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ องค์การเจริญก้าวหน้า และเกิดการพัฒนาด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง (มัลลิกา เขาว์ปัญญาเวช, 2556, น.2)

ผู้บริหารโรงเรียนจึงนับว่ามีความสำคัญต่อการจัดการทางการศึกษา ผู้บริหารซึ่งเป็นผู้นำในโรงเรียนจะส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาเป็นอย่างมาก โดยทั่วไปคุณลักษณะของผู้บริหารจัดการจะต้องเป็นผู้มีความรู้ดี มีปฏิภาณไหวพริบดี มีบุคลิกภาพดี มีความคิดริเริ่ม รู้จักปรับปรุงแก้ไขความสามารถในการโน้มน้าวจิตใจ มีความเข้าใจบุคคลิกทั่วไปและเข้าใจสังคมได้ดี มีความอดทนและรับผิดชอบสูง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ประสานงานได้ดี มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง และยอมรับนับถือ ผู้ซึ่งให้ความช่วยเหลือผู้อื่น

และความยุติธรรม ลักษณะดังกล่าวไม่ได้กำหนดได้ง่ายๆ ในโรงเรียนที่หายากยิ่งกว่านั้น คือ ภาวะผู้นำหรือความเป็นผู้นำ (ชร สุนทรายุทธ, 2551, น.2) ซึ่งผู้บริหารต้องมีความสามารถในการบริหารงานวิชาการและเป็นผู้นำทางวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดเกณฑ์การประเมินผู้บริหารไว้ 3 เกณฑ์ หนึ่งในนั้น คือ ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง 2) ความเป็นผู้นำในการริเริ่มการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน 3) ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้ 4) สักยภาพในการพึ่งตนเองในการพัฒนางานวิชาการ 5) การแสวงหาความรู้ใหม่ๆ มาปรับใช้ตลอดเวลา (ธีระ รุญเจริญ, 2546, น.22) จึงมีงานวิจัยจำนวนมากเกี่ยวกับโรงเรียนที่มีประสิทธิผลทั้งในระดับอนุบาลประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ได้ระบุว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นเรื่องจำเป็น ผู้บริหารโรงเรียนเป็นคนสำคัญที่สุดในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอนของครู มีอิทธิพลต่อระดับความสำเร็จที่สูงของนักเรียนและมีอิทธิพลต่อระดับประสิทธิภาพของการดำเนินงานของโรงเรียน ถ้าโรงเรียนต้องการที่จะเป็นโรงเรียนที่มีประสิทธิผล ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้มีภาวะผู้นำทางวิชาการ ภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนที่สำคัญคือต้องมุ่งเน้นที่กิจกรรมที่จะนำพานักเรียนไปสู่ความสำเร็จอย่างสูง ถ้ามีเป้าหมายที่จะทำให้โรงเรียนมีประสิทธิผล ก็ต้องหาแนวทางเพื่อนำมาใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน การเรียนรู้ของนักเรียน การสอนที่มีคุณภาพ และการจัดองค์การที่เอื้อต่อการเรียนรู้เป็นเรื่องที่สัมพันธ์กัน ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ เพื่อดำเนินการให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน (นุสรานันตา, 2556, น.2)

การบริหารโรงเรียนเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผนวิธีการและขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารงานไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่นๆ ของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุจุดหมายที่วางไว้ การบริหารงานนั้นจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ทุกประการ เพราะว่าการดำเนินงานต่างๆ มิใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพังคนเดียว แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553, น.8) ซึ่งการบริหารการศึกษาในโรงเรียนเพื่อให้โรงเรียนประสบผลสำเร็จ และสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษานั้น ปัจจัยสำคัญต่อการเสริมสร้างการเรียนรู้ในโรงเรียน ซึ่งการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้คือ ระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและการมีส่วนร่วมซึ่งการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงมีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งในฐานะผู้นำหลัก ซึ่งมีภาระหน้าที่

สำคัญ คือ เป็นผู้นำทางการศึกษา มีความรับผิดชอบในการบริหารงานด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้การจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น จึงจำเป็นต้องมีการกระจายอำนาจและให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ซึ่งกำหนดให้มีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทยให้มีเอกภาพในเชิงนโยบายและหลากหลายในทางปฏิบัติ โดยกระทรวงศึกษาธิการได้กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งในด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา โดยการกระจายอำนาจดังกล่าวนี้ ได้ส่งผลให้โรงเรียนมีระบบการบริหารงานที่เป็นนิติบุคคล กล่าวคือ มีความคล่องตัว และมีอิสระในการบริหารและจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) จึงเป็นการสร้างรากฐานและความเข้มแข็งให้สถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, น.6-7)

การบริหารโรงเรียนทั้ง 4 ด้านให้มีคุณภาพสอดคล้องกับประสิทธิผลของโรงเรียน และความต้องการของบุคคลและสังคมนั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศ โดยผู้บริหารโรงเรียนมีอำนาจในการจัดการศึกษาของโรงเรียน มีหน้าที่และรับผิดชอบในการตัดสินใจที่เกี่ยวกับการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป โดยเป็นไปตามความต้องการของครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ซึ่งการที่ผู้บริหารโรงเรียนจะสร้างความพึงพอใจให้แก่ทุกคนและทุกฝ่ายในโรงเรียนนั้นมิใช่เรื่องง่าย เพราะไม่เพียงแต่ต้องเผชิญกับความยุ่งยากจากบุคคลภายในโรงเรียนเท่านั้น ยังต้องเผชิญกับบุคคลภายนอกโรงเรียนด้วย บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญในการรวมกลุ่ม และจูงใจคนเพื่อก่อให้เกิดผลต่อการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงาน และเสริมสร้างความก้าวหน้าของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพตามนโยบายที่กำหนดไว้ (วิรัตน์ มะโนวัฒนา, 2548, น.26) และเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าด้านงานวิชาการโดยให้สามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายของความสำเร็จในโรงเรียนในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการบริหารงานบุคคล ทั้งทางด้านบุคคล สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างระบบการบริหารภายในโรงเรียนที่ดีให้เกิดประสิทธิผลของงานและเกิดแรงจูงใจในการทำงานมากที่สุด เนื่องจากบุคลากรในโรงเรียนมีความแตกต่างกันในด้านความคิด เจตคติ อุปนิสัย และคุณลักษณะส่วนตัว ผู้บริหารจึงควรสร้างความสัมพันธ์กับบุคลากรให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน โดยมีความเป็นผู้นำของผู้บริหารเป็นเครื่องเกื้อหนุนอยู่เบื้องหลัง จะช่วยส่งเสริมในด้านการบริหารโรงเรียน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงการทำงานของครูผู้สอน ซึ่งจะช่วยให้ประสบผลสำเร็จได้ตามแนวนโยบายของโรงเรียน

โรงเรียนสาม โลก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี มีแนวทางในการบริหารงาน โดยการใช้อำนาจตามนโยบายการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา การดำเนินงานจะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องตามโครงสร้างการบริหาร ทั้งผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชน เพื่อการบริหารโรงเรียนขับเคลื่อนไปอย่างมีประสิทธิภาพ จากผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามรายงานประจำปี พบว่า การบริหารวิชาการได้จัดโครงการ รมงคลให้นักเรียนมาศึกษาต่อในชั้น ม.1 ให้มากขึ้น โดยจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาต่อ กิจกรรมที่ชวนน้องมาเรียน ทำให้โรงเรียนสาม โลกมีนักเรียนเพิ่มมากขึ้นทุกปี ปีพ.ศ.2552 มีนักเรียน 320 คน ปีพ.ศ. 2553 มีนักเรียน 676 คน ปีพ.ศ.2554 มีนักเรียน 1,300 คน ปีพ.ศ.2555 มีนักเรียน 1,640 คน และปีพ.ศ.2559 มีนักเรียนทั้งสิ้น 3,727 คน การบริหารงานบุคลากร จัดระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยระบบ คุณธรรม บริสุทธิ์ ยุติธรรม พัฒนาครูและบุคลากรโดยจัดประชุมอบรมเองและส่งไปประชุมอบรมตามที่ หน่วยงานต่างๆ จัดขึ้น การบริหารงานทั่วไป ปรับปรุงภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่มากยิ่งขึ้น ปรับปรุงสถานธรรมให้สามารถใช้ประกอบพิธีทางศาสนา (โรงเรียนสาม โลก, 2559, ออนไลน์)

จากที่กล่าวมาข้างต้นตลอดจนนโยบายการบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นนิติบุคคลกำหนดให้มีการกระจายอำนาจงานทั้ง 4 งาน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป เป็นเหตุให้โรงเรียนต้องปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์การ หรือวัฒนธรรมการทำงาน ของโรงเรียน จากที่เคยรอรับคำสั่งจากหน่วยเหนือกว่ามาเป็นการบริหาร โดยเริ่มที่ตนเองก่อนและสนอง ความต้องการของชุมชน โดยมีคณะบุคคลต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาโดยตรงมากขึ้น ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียน สาม โลก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจอย่างยิ่ง เพราะผลจากการศึกษา จะทำให้ผู้วิจัยสามารถเข้าใจถึงผลของปรากฏการณ์ การบริหารสถานศึกษาโดยการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน จะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และนอกจากนี้การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหาร โรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียนสาม โลก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ยังไม่มีการศึกษาไว้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน กับประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียนสาม โลก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยสังเคราะห์ กรอบแนวคิดภาวะผู้นำทางวิชาการ ประกอบด้วย 1) การกำหนดภารกิจของโรงเรียน 2) การจัดการด้านการ เรียนการสอน 3) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ส่วนประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียนจะพิจารณาใน การบริหารโรงเรียนใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงาน บุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ซึ่งผลการวิจัยที่ได้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมภาวะ

ผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียน รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการบริหาร โรงเรียน เพื่อให้เกิดการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนสาม โลก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

1.2.2 เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียนสาม โลก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

1.2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียนสาม โลก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1.3.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนสาม โลก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับมาก

1.3.2 ประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียนสาม โลก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับมาก

1.3.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียนสาม โลก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ในทางบวก

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียนสาม โลก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยมีขอบเขตการศึกษา ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอน โรงเรียนสาม โลก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ประจำปีการศึกษา 2559 จำนวน 198 คน

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียนสาม โลก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ประกอบด้วย

1.4.2.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการ ประกอบด้วย

- 1) การกำหนดภารกิจของโรงเรียน
- 2) การจัดการด้านการเรียนการสอน
- 3) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ

1.4.2.2 ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน ประกอบด้วย

- 1) การบริหารวิชาการ
- 2) การบริหารงบประมาณ
- 3) การบริหารงานบุคคล
- 4) การบริหารงานทั่วไป

1.5 คำจำกัดความในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้คำจำกัดความในการวิจัย ดังนี้

1.5.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง กระบวนการต่างๆ ที่ผู้บริหารโรงเรียนใช้รูปแบบของอิทธิพลระหว่างผู้บริหารและสมาชิก หรือใช้อิทธิพลของตำแหน่งกระตุ้นครูให้ปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของกลุ่มตามที่ได้กำหนดไว้ ประกอบด้วย การกำหนดภารกิจของโรงเรียน การจัดการด้านการเรียนการสอน และการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ

1.5.1.1 การกำหนดภารกิจของโรงเรียน หมายถึง การที่ผู้บริหารนำวิธีการต่างๆ มาใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนในการกำหนดเป้าหมาย การประชุมชี้แจงการปฏิบัติงาน สร้างความรู้ความเข้าใจแก่คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดภารกิจ ด้านการเรียนการสอน สร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการเพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รวมถึงการบริหารจัดการกระบวนการเรียนการสอนให้มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ปรัชญาของสถานศึกษา และกำหนดขอบเขตของงานที่โรงเรียนต้องรับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ โดยการเชื่อมโยงภารกิจสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ

1.5.1.2 การจัดการด้านการเรียนการสอน หมายถึง การที่ผู้บริหารมีการบริหารจัดการโรงเรียน กระตุ้นให้ครูปฏิบัติในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน การใช้วิธีการสอนและสื่อที่หลากหลาย มีการวัดผลการเรียน การนิเทศ การจัดการเรียนการสอนของครู ส่งเสริม สนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ รวมถึงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ

1.5.1.3 การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ หมายถึง การที่ผู้บริหารมีการบริหารจัดการโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เช่น ส่งเสริมการ

ปฏิบัติตามกฎระเบียบ มีสถานที่เหมาะสมปราศจากสิ่งรบกวน กำหนดให้มีการประชุม และ ประชาสัมพันธ์ผลงานทางวิชาการเพื่อเป็นการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน สร้าง สิ่งแวดล้อมทางวิชาการ ส่งเสริมการแข่งขันทักษะทางวิชาการ การสรรหาข้อมูลและอุปกรณ์ในการ พัฒนางานวิชาการ

1.5.2 ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาใน การใช้ความรู้ความสามารถในการทำงานด้านกระบวนการบริหารจัดการเรียนการสอน การนิเทศ ภายในโรงเรียน การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนด ไว้ในแผนกลยุทธ์การดำเนินงานของโรงเรียน หรือตามขอบข่ายงานทั้ง 4 ด้าน ในการบริหารงานของ โรงเรียน ดังนี้

1.5.2.1 ประสิทธิภาพการบริหารวิชาการ หมายถึง สภาพความสำเร็จของโรงเรียนที่ เกิดจากการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การจัดระบบการแนะแนวการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับ สถานศึกษาอื่น และการส่งเสริม สนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร

1.5.2.2 ประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณ หมายถึง สภาพความสำเร็จของโรงเรียน ที่เกิดจากการดำเนินงานเกี่ยวกับงบประมาณ เช่น การจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรร งบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล รายงานผลการใช้งบประมาณ การระดมทรัพยากร การลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

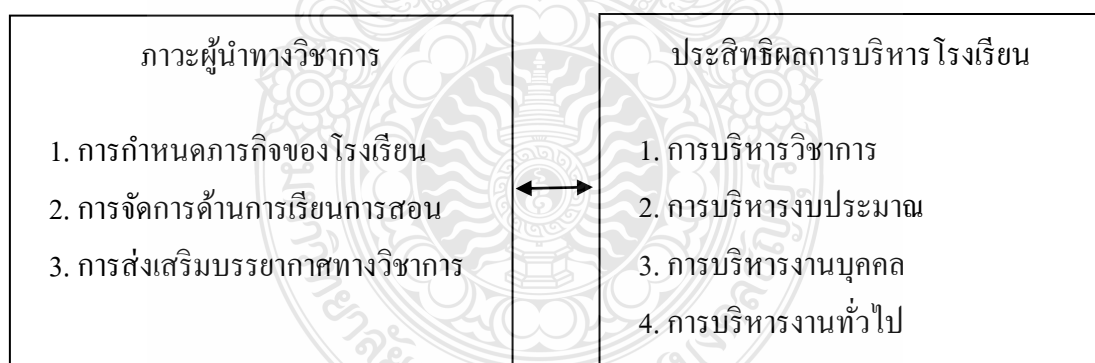
1.5.2.3 ประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคล หมายถึง สภาพความสำเร็จของโรงเรียนที่ เกิดจากการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้าง ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร การรักษาวินัยและการสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร ได้เป็นอย่างดี

1.5.2.4 ประสิทธิภาพการบริหารงานทั่วไป หมายถึง สภาพความสำเร็จของโรงเรียนที่ เกิดจากการดำเนินงานธุรการ การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การประสานและพัฒนา เครือข่ายการศึกษา การจัดระบบและการบริหารการพัฒนาองค์กร การปฏิบัติงานเทคโนโลยี สารสนเทศ การส่งเสริม สนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากรและบริหารทั่วไป การดูแล อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การจัดทำสำมะโนนักเรียน การรับนักเรียน การส่งเสริม สนับสนุน และประสานงาน การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การส่งเสริมงานกิจกรรมนักเรียน การ

ประชาสัมพันธ์ผลงาน และการจัดระบบควบคุมภายในได้อย่างเป็นระบบ เอื้อต่องานอื่นๆ ให้ลุล่วง บรรลุวัตถุประสงค์

1.6 กรอบแนวคิดของการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยดำเนินการสังเคราะห์กรอบแนวคิดภาวะผู้นำทางวิชาการของ อับเบน และ ฮิวส์ (Ubben & Hughes, 1987, pp.97-99); ฮอลลิงเจอร์ และ เมอร์ฟี (Hallinger & Murphy, 1985, pp.221-224); เดวิด และ โทมัส (David & Thomas, 1989, p.40); เฮค และคณะ (Heck et al, 1990, p.95); แมคอีแวน (McEwan, 1998, p.211); เวเบอร์ (Weber, 1989, p.5); แบมเบอร์ก และ แอนดริวส์ (Bamburg & Andrews, 1990, p.29) และ รุทเธอร์ฟอร์ด (Rutherford, 1987, p.15) ประกอบด้วย 1) การกำหนดภารกิจของโรงเรียน 2) การจัดการด้านการเรียนการสอน 3) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ และ ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนตามกลยุทธ์ของกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, น.33-50) ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ได้รับข้อมูลสารสนเทศทำให้ผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปวางแผนการพัฒนาตนเอง วางแผนพัฒนาโรงเรียนเพื่อยกระดับความมีประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน

1.7.2 ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี สามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ในการวางแผนพัฒนาประสิทธิผลของการจัดการศึกษาโดยการกำหนดนโยบายแบบบูรณาการที่มุ่งสู่การยกระดับประสิทธิผลการบริหารของโรงเรียนด้วยพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยโดยจำแนกเนื้อหา ดังนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ
 - 2.1.1 ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ
 - 2.1.2 ความสำคัญและความจำเป็นของภาวะผู้นำทางวิชาการ
 - 2.1.3 องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ
 - 2.1.4 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำทางวิชาการ
- 2.2 ประสิทธิภาพของโรงเรียน
 - 2.2.1 ความหมายของประสิทธิผล
 - 2.2.2 ความหมายของประสิทธิผลของโรงเรียน
 - 2.2.3 การประเมินประสิทธิผลของโรงเรียน
- 2.3 ขอบข่ายการบริหารงานโรงเรียน
 - 2.3.1 การบริหารวิชาการ
 - 2.3.2 การบริหารงบประมาณ
 - 2.3.3 การบริหารงานบุคคล
 - 2.3.4 การบริหารงานทั่วไป
- 2.4 บริบทของโรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 2.5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ

การศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการนั้นเริ่มปรากฏเด่นชัดในช่วงปี 1980 ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยส่วนใหญ่จะปรากฏในประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อหาทางแก้ปัญหาค่าเรียนรู้อันสูงของผู้เรียน และในปี 2002 สหรัฐอเมริกาก็ได้ตั้งกฎหมายด้านการจัดการศึกษา คือ No Child Left Behind Act 2002 ที่พยายามให้โอกาสเด็กทุกคนได้รับ โอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมกัน ไม่มีใครตกหล่นจากเกณฑ์มาตรฐาน โดยจะเน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นทักษะการอ่าน คณิตศาสตร์และการคิดวิเคราะห์ จากความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการทำให้สภาของเกสได้ออกกฎหมายด้าน Instructional Leadership Act 2007 เพื่อให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน โดยถูกจัดให้เป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารโรงเรียนของประเทศสหรัฐอเมริกา ส่วนประเทศไทยได้กำหนดให้บทบาทของผู้บริหารต่อความมีภาวะผู้นำทางวิชาการที่ปรากฏในพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ฉบับแก้ไข พ.ศ.2545 เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนคำนึงการจัดการศึกษาที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน โดยเชื่อว่าผู้เรียนทุกคนสามารถพัฒนาได้ตามศักยภาพ (อุทธีรงค์ เศษวงค์, 2556, น.14) ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ ดังนี้

2.1.1 ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ

ถาวร เสงี่ยม (2550, น.150) ให้ความหมายภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการนำความรู้ แนวคิด วิธีการ ตลอดจนเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ มาใช้ในการบริหารจัดการ ให้เกิดประโยชน์กับคณะครูและนักเรียน

สิร์รานี วสุภัทร (2551, น.29) ให้แนวคิดว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การแสดงบทบาทหน้าที่อย่างสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถโน้มน้าว จูงใจ หรือชี้แนะให้บุคลากรในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง เข้าใจ และตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา รวมถึงและประสานสัมพันธ์กันเพื่อให้งานวิชาการซึ่งเกี่ยวข้อง โดยตรงกับคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียน อันเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

สมสะนิค วงคำจัน (2551, น.42) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถมีการประดิษฐ์คิดค้นต่อการนำ และการบริหารบุคลากรในการปฏิบัติงาน ในสถานศึกษามีการกระทำหรือจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผลสำเร็จเสริมสร้าง ให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดีขึ้น สามารถแสดงบทบาทได้อย่างชัดเจนทางด้านคุณลักษณะและพฤติกรรมในการปฏิบัติหน้าที่ทางกิจกรรม เพื่อการปรับปรุงระบบการเรียนการสอน

สุพชาติ ชุ่มชื่น(2554, น.25) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการนำกลุ่มให้กระทำกิจกรรมทางวิชาการให้บังเกิดผลดีต่อการสอนของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

เดวิส และ โทมัส (Davis & Thomas, 1989, p.135) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง บทบาทสำคัญของครูใหญ่ที่จะเน้นกิจกรรมการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานในห้องเรียนของครู

คูเปอร์ (Cooper, 1989, pp.13-14) ให้แนวคิดที่ว่าภาวะผู้นำทางวิชาการ ดังนี้

1) ภาวะผู้นำทางการศึกษา เป็นการริเริ่มที่แสดงออกถึงความพยายามหรือการดูแลปกป้องรักษาสนับสนุนประเพณีทางการศึกษาในโรงเรียน ในขณะที่ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นแขนงที่พิเศษของผู้นำทางวิชาการศึกษาที่เน้นหลักสูตรและการเรียนการสอน

2) ผู้นำทางวิชาการ คือ ผู้บริหารโรงเรียนซึ่งให้ความสำคัญของการก้าวหน้าของการเรียนการสอนอำนวยความสะดวกให้ครูนักเรียนและหลักสูตร

3) บทบาทของผู้นำทางวิชาการ คือ การเปลี่ยนแปลงนโยบายของโรงเรียนทีมงานและนักเรียนให้เหมาะสมกับหลักสูตรเพื่อคุณภาพสูงสุดของการเรียนการสอน

คาร์เตอร์ และ ครอซ (Carter & Klotz, 1990, pp.36-40) ให้แนวคิดที่ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการต้องให้ความสำคัญกับงานด้านวิชาการและครูซึ่งได้ชื่อว่าเป็นผู้นำในการพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียน ซึ่งผู้บริหารในลักษณะดังกล่าวจะยึดเอาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนาและมีการส่งเสริมให้บุคลากรในทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร

ไวท์ตี้ และ ดิมมอค (Wildy & Dimmock, 1993, pp.42-61) ให้แนวคิดที่ว่าภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการนั้นต้องเป็นบุคคลที่ให้ความสำคัญกับงานด้านวิชาการเป็นหลัก ต้องสามารถทำวิสัยทัศน์ให้กลายเป็นความจริงได้ รวมถึงการทำภาระงานของผู้บริหารเองหรือการมอบหมายงานให้ผู้อื่นปฏิบัติแทน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย ภาระงานที่สำคัญด้านต่างๆ ได้แก่ กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานของโรงเรียน เตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในกระบวนการเรียนการสอน กำกับติดตามนิเทศการสอนของครู เป็นกรรมการอำนวยการหรือประสานงาน ส่งเสริมสัมพันธภาพของบุคลากร

แมคอีแวน (McEwan, 1998, p.7) ให้แนวคิดที่ว่าภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ การสร้างบรรยากาศซึ่งผู้บริหาร โรงเรียน คณะครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และกรรมการโรงเรียนซึ่งสามารถทำงานร่วมกันในอันจะทำให้งานด้านการศึกษาประสบผลสำเร็จ

สรุปภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง กระบวนการต่างๆ ที่ผู้บริหารโรงเรียนใช้รูปแบบของ อิทธิพลระหว่างผู้บริหารและสมาชิก หรือใช้อิทธิพลของตำแหน่งกระตุ้นครูให้ปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การ บรรลุเป้าหมายของกลุ่มตามที่ได้กำหนดไว้ ประกอบด้วย การกำหนดภารกิจของโรงเรียน การจัดการ ด้านการเรียนการสอน และการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ

2.1.2 ความสำคัญและความจำเป็นของภาวะผู้นำทางวิชาการ

การบริหารโรงเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์จำเป็นที่ผู้บริหารต้องแสดงภาวะผู้นำของตนด้วย เนื่องจากภาวะผู้นำเป็นอิทธิพลของพฤติกรรม ความเชื่อ และความรู้สึกร่วมกันของบุคคลหนึ่งใน ระบบสังคมที่มีต่อบุคคลอื่น โดยบุคคลนั้นยอมรับอิทธิพลนั้นด้วยความเต็มใจ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2544, น.16) การที่จะให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพทางวิชาการ ผู้บริหารซึ่งเป็นเพียงหลักในการปฏิบัติการทั้งหมดจำเป็นต้องเป็นผู้มีภาวะผู้นำทางวิชาการด้วย (Trusty, 1986) การศึกษาถึงภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็นหนทางหนึ่งอันจะ นำไปสู่การสร้างควมมีประสิทธิภาพเป็นเลิศของโรงเรียน นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนไว้ ดังนี้

มณฑา รักษาพันธุ์ (2551, น.14) ได้สรุปความสำคัญว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอนของครู และนำมาซึ่งควมมีประสิทธิภาพใน โรงเรียน โดยเฉพาะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกให้ครูได้รับรู้อย่าง ชัดเจนนำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยรวม คือ ประสิทธิภาพของการบริหารวิชาการ และการปฏิบัติงานภายในโรงเรียน

สิร์รณี วสุภัทร (2551, น.29) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การแสดงบทบาทหน้าที่อย่างสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถโน้มน้าว จูงใจ หรือชี้แนะให้บุคลากรในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง เข้าใจและตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา รวมถึงและประสานสัมพันธ์กันเพื่อให้งานวิชาการ ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียน อันเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาบรรลุตาม เป้าหมายที่กำหนดไว้

น้ำฝน รักษากลาง (2553, น.16) ได้สรุปไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอนของครู และนำมาซึ่งควมมีประสิทธิภาพในโรงเรียน โดยเฉพาะ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่แสดงออกให้ครูได้รับรู้ชัดเจน นำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของผู้เรียน

สมคิด สร้อยน้ำ และ มณฑนา อินทุสมิตร (2554, น.12) สรุปไว้ว่า ผู้บริหารที่มีความสามารถควรเข้าไปมีส่วนร่วมเรื่องกระบวนการเรียนการสอน ปรับปรุงการปฏิบัติการหลักๆ ทางด้านการคิดที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ต้องเป็นผู้ประสานงานและควบคุมงานวิชาการ กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนในเรื่องการส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียนร่วมกับคณะครู แนวคิดเน้นความสำคัญที่ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ติดตามการดูแลความก้าวหน้าของนักเรียนเป็นรายบุคคลและเป็นภาพลักษณ์ของผู้นำทางวิชาการในอนาคต ต้องมีพื้นฐานค่านิยม ความเชื่อ และประสบการณ์ วิสัยทัศน์ มีการวางกลยุทธ์

ฟูลแลนค์ (Fullan, 1991, p.12) ยังได้พบในงานวิจัยอีกว่า โรงเรียนที่ดำเนินการโดยผู้บริหารโรงเรียนที่ครูรู้สึกว่าเป็นผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็งของผู้บริหารโรงเรียน จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ที่ได้เปรียบมากกว่า โรงเรียนซึ่งปฏิบัติงานโดยผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการที่อ่อนแอกว่า

เชล (Chell, 2001, p.5) กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมีผลต่อความมีประสิทธิภาพเป็นเลิศของโรงเรียน เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ทำหน้าที่บริหารงานภายในโรงเรียน และเป็นผู้ซึ่งมีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอนของครูตลอดจนมีอิทธิพลต่อความมีประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานภายในโรงเรียน

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญในการสร้างอิทธิพลหรือการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ร่วมงานเชื่อถือยอมรับและศรัทธาให้เกิดความร่วมมือต่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป โดยเฉพาะด้านการเรียนการสอนของครูให้ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ได้มาตรฐานการศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2.1.3 องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ

องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาได้มีผู้กำหนดไว้ดังนี้

วิญญู จุลวรรณ (2547, น.94-95) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติจังหวัดสระบุรี สรุปจากการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้องค์ประกอบที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ 8 ด้าน คือ

1) ด้านการบริหารจัดการ เป็นองค์ประกอบหนึ่งของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องแสดงบทบาทฐานะผู้นำในการบริหารจัดการเพื่อผลสำเร็จของงานที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาในโรงเรียนทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพ

2) ด้านการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา เป็นองค์ประกอบหนึ่งของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องแสดงบทบาทการเป็นผู้นำในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ และปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่มีความเจริญอย่างรวดเร็ว

3) ด้านความสามารถ เป็นองค์ประกอบหนึ่งของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่จะสามารถนำการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ มาสู่สถานศึกษาอันจะส่งผลต่อการยอมรับและความร่วมมืออย่างมั่นใจของผู้ร่วมงานในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

4) ด้านบุคลิกภาพ เป็นองค์ประกอบหนึ่งของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยเสริมสร้างคุณสมบัติของผู้นำทางวิชาการให้มีความเชื่อมั่นตนเองที่จะทำให้ผู้ร่วมงานเกิดศรัทธายอมรับและให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจนประสบผลสำเร็จและส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนตามเป้าหมายของสถานศึกษา

5) ด้านการนิเทศ เป็นองค์ประกอบหนึ่งของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องแสดงบทบาทฐานะผู้นำในการเป็นผู้นิเทศและให้คำปรึกษาเพื่อช่วยเหลือแก่ครูอาจารย์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจหลัก อันเป็นปัจจัยอิทธิพลที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

6) ด้านการวางแผน เป็นองค์ประกอบหนึ่งของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญ ทั้งนี้เพื่อที่จะช่วยทำให้มองเห็นภาพของโรงเรียนว่าขณะนี้เราอยู่ ณ จุดใด และต้องการจะพัฒนาไปในทิศทางใด เพื่อเป็นการกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนและผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

7) ด้านการอำนวยความสะดวก เป็นองค์ประกอบหนึ่งของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนในฐานะผู้นำทางวิชาการจะต้องแสดงบทบาทในด้านการอำนวยความสะดวกเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนทุกๆ ด้าน ให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปด้วยความสะดวกและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน

8) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ เป็นองค์ประกอบหนึ่งของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องแสดงบทบาทในการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการเพื่อสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

ฮอลลิงเจอร์ และ เมอร์ฟี (Hallinger & Murphy, 1985, pp.221-224) ได้กำหนดองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนไว้ 3 องค์ประกอบใหญ่ และ 11 องค์ประกอบย่อยของโรงเรียน ดังนี้

1) การกำหนดภารกิจของโรงเรียน หมายถึง การกำหนดภารกิจของโรงเรียนจากขอบเขตงานที่รับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ และการสร้างความเข้าใจในภารกิจดังกล่าวให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ จำแนกเป็น 2 ด้าน คือ

(1.1) การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน จะต้องมีความชัดเจนที่งานมีส่วนร่วมในการกำหนด แสดงออกมาในรูปของพฤติกรรมที่วัดได้ง่ายต่อการนำไปสอน โดยเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

(1.2) การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน เป็นการสื่อสารที่ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีขึ้น เพื่อให้ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนได้รับทราบโดยทั่วกัน

2) การจัดการด้านการเรียนการสอน เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการดูแลส่งเสริมและสนับสนุนการสอนของครู การเรียนของนักเรียน และการประสานการจัดการเรียนการสอน จำแนกเป็น 3 ด้าน คือ

(2.1) การนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน

(2.2) การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร

(2.3) การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน

3) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน จำแนกเป็น 6 ด้าน คือ

(3.1) การควบคุมการใช้เวลาในการสอน

(3.2) การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด

(3.3) การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู

(3.4) การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ

(3.5) การพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ

(3.6) การจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้

รูทเธอร์ฟอร์ด (Rutherford, 1987, p.15) พบว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีคุณภาพมี 4 ด้าน คือ

1) มีวิสัยทัศน์ ทำงานไปสู่เป้าหมาย เน้นความก้าวหน้าที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสานงานหลักสูตร การเรียนการสอน และการประเมินผลเปลี่ยนแปลงวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติทำงานเป็นทีม ให้ความสำคัญกับเป้าหมายของโรงเรียนอย่างเต็มที่

- 2) สร้างสภาวะแวดล้อมที่สนับสนุนบรรยากาศการเรียนรู้
- 3) มีความรู้เกี่ยวกับความเป็นไปในโรงเรียน มีความรู้ดีเกี่ยวกับวิธีการที่ครูและนักเรียนปฏิบัติ
- 4) ปฏิบัติงานโดยใช้ความรู้ มีความยืดหยุ่นต่อความแตกต่างของรูปแบบและกลยุทธ์ในการสอนของครูแต่ละคนเข้าแทรกแซงก้าวท้าวเท่าที่จำเป็น

อับเบน และ ฮิวส์ (Ubben & Hughes, 1987, pp.97-99) ได้กำหนดองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ 7 ด้าน ดังนี้

- 1) การกำหนดภารกิจของโรงเรียน
- 2) การจัดการด้านการเรียนการสอน
- 3) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ
- 4) การจัดให้มีครูประเมินโครงการ
- 5) การสนับสนุนกิจการนักเรียน
- 6) การปฐมนิเทศครู
- 7) การกระตุ้นให้ครูปฏิบัติหน้าที่

เวเบอร์ (Weber, 1989, p.2) ได้จำแนกองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการออกเป็น 5 ด้าน คือ

- 1) การกำหนดพันธกิจของโรงเรียน
- 2) การส่งเสริมบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 3) การสังเกตและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครู
- 4) การจัดการเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน
- 5) การประเมินผลโปรแกรมการสอน

เดวิส และ โทมัส (Davis & Thomas, 1989, p.40) สามารถจัดกลุ่มองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการได้ 8 ด้าน ประกอบด้วย

- 1) การกำหนดภารกิจของโรงเรียน
- 2) การจัดการด้านการเรียนการสอน
- 3) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ
- 4) การจัดให้ครูประเมินโครงการ
- 5) การสนับสนุนกิจการนักเรียน
- 6) การนำกฎเกณฑ์มาใช้ด้านวิชาการ

7) การปฐมนิเทศครู

8) การนำระเบียบไปแก้ปัญหา

แบมเบอร์ก และ แอนดริวส์ (Bamburg & Andrews, 1990, p.29) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผล พบว่า ประกอบด้วยองค์ประกอบดังต่อไปนี้ คือ

1) วิสัยทัศน์ ต้องเป็นวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ

2) การสื่อสารวิสัยทัศน์ เป็นการสื่อสารเพื่อเชื่อมโยงวิสัยทัศน์ให้กับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ เพื่อการสนับสนุนวิสัยทัศน์ดังกล่าว

3) การเตรียมการ เป็นการเตรียมการและเตรียมสิ่งต่างๆ ที่จำเป็น เช่น วัสดุ อุปกรณ์ ข้อมูล ข่าวสาร สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อนำวิสัยทัศน์ดังกล่าว

4) การจัดการ เป็นการจัดการเพื่อให้วิสัยทัศน์บังเกิดผลเป็นจริง

เฮค และคณะ (Heck et al., 1990, p.95) ได้กำหนดองค์ประกอบของความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนไว้ 3 ด้าน ได้แก่

1) การกำหนดภารกิจของโรงเรียน

2) การจัดการด้านการเรียนการสอน

3) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ

4) การกระตุ้นให้ครูปฏิบัติหน้าที่

แมคอีแวน (McEwan, 1998, p.211) มีแนวคิดเกี่ยวกับผู้นำทางวิชาการว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นผู้นำทางวิชาการจะต้องทำการต่างๆ ให้เกิดผลดีต่อชีวิตของนักเรียนและครูในการปฏิบัติสู่ภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผลมีองค์ประกอบ 7 ประการ ดังนี้

1) สร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ และดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการนั้น

2) ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นบุคคลที่เป็นแหล่งข้อมูลทางวิชาการให้แก่ครูได้

3) สร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมของโรงเรียนที่มุ่งการเรียนรู้

4) สื่อสารสร้างความเข้าใจกับนักเรียนและครูเกี่ยวกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียน

5) ตั้งความคาดหวังต่างๆ ไว้สูงสำหรับครูและผู้บริหารโรงเรียนเอง

6) พัฒนาครูแกนนำ

7) พัฒนาและรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน ครูและผู้ปกครองนักเรียน

จากการศึกษาทฤษฎีของภาวะผู้นำทางวิชาการ จากแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน พอสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารงาน

โรงเรียน โดยเฉพาะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่แสดงออกให้ครูได้รับรู้อย่างชัดเจน นำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

จากแนวคิดของนักวิชาการต่างๆ เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 การสังเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน	Ubben & Hughes (1987)	Hallinger & Murphy (1985)	David & Thomas (1989)	Heck et al, (1990)	McEwan (1998)	Weber (1989)	Bamburg & Andrews (1990)	Rutherford (1987)	รวม
1. การกำหนดภารกิจของโรงเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
2. การจัดการด้านการเรียนการสอน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
3. การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
4. การจัดให้มีครูประเมินโครงการ	✓		✓			✓			3
5. การสนับสนุนกิจการนักเรียน	✓		✓		✓				3
6. การประชุมพิเศษครู	✓		✓			✓			3
7. การกระตุ้นให้ครูปฏิบัติหน้าที่	✓			✓	✓			✓	4
8. การประเมินผลโปรแกรมการสอน						✓		✓	1
9. การพัฒนาครูแกนนำ					✓				1
10. การพัฒนาและรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน ครูและผู้ปกครองนักเรียน					✓				1

จากการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนดังตารางที่ 2.1 ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์เป็นแนวคิดที่จะศึกษาการวิจัยในครั้งนี้ โดยกำหนดประเด็นที่มีผู้สนใจศึกษาเป็นจำนวนมาก สภาพปัญหาในการปฏิบัติงานที่คล้ายคลึงกัน จึงได้สนใจศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

- 1) การกำหนดภารกิจของโรงเรียน
- 2) การจัดการด้านการเรียนการสอน
- 3) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ

2.1.3.1 การกำหนดภารกิจของโรงเรียน

การกำหนดภารกิจของโรงเรียน เป็นการกำหนดภาพอนาคตที่องค์กรมุ่งมั่นที่จะบรรลุโดยผู้บริหารและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกันสร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ และร่วมกัน

ดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ รวมถึงประเมินผลความก้าวหน้าตามภารกิจของโรงเรียน ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ฮอลลิงเจอร์ และ เมอร์ฟี (Hallinger & Murphy, 1985, p.221) ได้กำหนดภารกิจของโรงเรียนให้ชัดเจน เป็นการกำหนดขอบเขตของงานที่โรงเรียนต้องรับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการและสร้างความเข้าใจในภารกิจดังกล่าวให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ จำแนกเป็น 2 บทบาทย่อย คือ

1) การจัดทำกรอบเป้าหมาย เป็นการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนให้ชัดเจน โดยเน้นผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนพร้อมทั้งให้ทีมงานมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายทางวิชาการของโรงเรียน ซึ่งต้องรวมถึงความรับผิดชอบของคณะครูเพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดในด้านการปฏิบัติงาน โดยเป้าหมายของโรงเรียนจะต้องแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ และจะต้องมีลักษณะที่ง่ายในการที่ครูจะนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตรงตามจุดประสงค์

2) การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนให้เป็นที่เข้าใจ เป็นการสื่อสารที่ผู้บริหารจะต้องจัดให้มีขึ้นเพื่อให้ครู ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนทราบ ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ

กรุง (Krug, 1992, pp.430-443) ได้ให้ความหมายด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียนว่า การกำหนดภารกิจเป็นงานเกี่ยวกับโรงเรียนที่มีประสิทธิผล แสดงให้เห็นว่าจุดประสงค์ที่ระบุไว้ชัดเจนแล้วนั้นจะต้องสื่อสารให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้าใจแจ่มแจ้ง การจัดทำกรอบเป้าหมายจุดประสงค์ และภารกิจนั้นจะต้องไม่ประมาณการสูงเกินไปจุดประสงค์ที่ระบุชัดเจนต้องเป็นไปตามสภาพการณ์ในช่วงเวลาหรือช่วงวิกฤติด้วย การปฏิบัติการโดยไม่มีพันธกิจที่ระบุชัดเจนนั้นก็เหมือนการออกเดินทางที่ไม่มีจุดหมายในใจ

แมคอีแวน (McEwan, 1998, p.211) ได้ให้ความหมายด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียนว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นผู้นำทางวิชาการจะต้องทำการต่างๆ ให้เกิดผลดีต่อชีวิตของนักเรียนและครู เพื่อสร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ และดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการนั้นตั้งความคาดหวังต่างๆ ไว้อย่างสูงสำหรับครูและผู้บริหารโรงเรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น.124 – 125) กล่าวถึง การกำหนดภารกิจของโรงเรียนไว้ว่า การกำหนดภารกิจของโรงเรียนเป็นความรับผิดชอบของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร และคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบในการกำหนดเป้าหมายการทำงาน เช่น การ

วางแผนการรับนักเรียนนักศึกษา การปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งควรรวบรวมความคิดเห็นของฝ่ายต่างๆ ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารการศึกษา

วาสนา สารภรณ์ (2556, น.7) ได้กล่าวถึงการกำหนดภารกิจของโรงเรียน หมายถึง การกำหนดขอบเขตของงานที่โรงเรียนต้องรับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการและสร้างความเข้าใจในภารกิจดังกล่าวให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ได้แก่ การกำหนดภารกิจของโรงเรียน และการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน

สุภารัตน์ ศรีนิยม (2557, น.7) กล่าวถึงการกำหนดภารกิจของโรงเรียน หมายถึง พฤติกรรมการกระทำที่ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงความสามารถในการบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเป้าหมายทางด้านวิชาการของโรงเรียน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากร มีการประเมินความต้องการของครูมีการใช้ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในการพัฒนาด้านวิชาการมาปรับปรุง เพื่อพัฒนางานวิชาการไปสู่เป้าหมายของโรงเรียน

พิทรรัตน์ บรรจงงาม (2557, น.24) ได้สรุปไว้ว่า ภาวะผู้นำด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการกำหนดเป้าหมายทางวิชาการของสถานศึกษา เน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ยึดหลักการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบต่อการบรรลุเป้าหมาย เป้าหมายมีความชัดเจนสามารถปฏิบัติได้

สรุปได้ว่า การกำหนดภารกิจของโรงเรียน หมายถึง การที่ผู้บริหารนำวิธีการต่างๆ มาใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนในการกำหนดเป้าหมาย การประชุมชี้แจงการปฏิบัติงาน สร้างความรู้ความเข้าใจแก่คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาให้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดภารกิจ ด้านการเรียนการสอน สร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการเพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รวมถึงการบริหารจัดการกระบวนการเรียนการสอนให้มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ปรัชญาของสถานศึกษา และกำหนดขอบเขตของงานที่โรงเรียนต้องรับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ โดยการเชื่อมโยงภารกิจสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ

2.1.3.2 การจัดการด้านการเรียนการสอน

ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะผู้นำทางวิชาการ การจัดการด้านการเรียนการสอน มีความรู้ในทฤษฎีและปรัชญาของหลักสูตรมีความเข้าใจในกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของหลักสูตรแต่ละประเภทมีความตระหนักถึงกลุ่มเป้าหมายทางการศึกษาของโรงเรียนและความต้องการในการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดจนมีความรู้ความเข้าใจในหลักการวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่หลักสูตรต้องการซึ่งการเป็นผู้นำด้านการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผลผู้บริหารต้องแสดงให้เห็นถึงวิสัยทัศน์ที่เป็นระบบและชัดเจนเกี่ยวกับองค์กรและจุดมุ่งหมายของ

องค์กรที่จะทำให้ทุกฝ่ายเกิดความมั่นใจได้ว่าการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญหนึ่งที่จะช่วยให้เป้าหมายขององค์กรบรรลุผล

ฮอลลิงเจอร์ และ เมอร์ฟี (Hallinger & Murphy, 1985, pp.221-224) กล่าวถึงการจัดการด้านการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการดูแลส่งเสริมและสนับสนุนการสอนของครูการเรียนของนักเรียน และการประสานงานการเรียนการสอน

อับเบน และ ฮิวส์ (Ubben & Hughes, 1987, pp.97-99) ได้ให้ความหมายด้านการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า เป็นการทำงานตามเวลาที่กำหนดโดยมุ่งด้านวิชาการเป็นหลักการจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการดูแลส่งเสริมและสนับสนุนของครู การเรียนของนักเรียนและการประสานงาน การจัดการเรียนการสอน

กลิคแมน (Glickman, 2007, p.47) ได้ให้ความหมายด้านการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า การสอนที่มีประสิทธิผลที่สนับสนุน โดยการวิจัยเป็นความรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้นำทางวิชาการ งานวิจัยเกี่ยวกับการสอนที่มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลจะบอกให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบถึงวิธีการที่ทำให้การสอนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย ถึงแม้ว่างานวิจัยดังกล่าวจะไม่ได้บอกถึงวิธีที่ดีที่สุดเนื่องจากขึ้นอยู่กับเป้าหมายของโรงเรียนแต่ละแห่งที่จะต้องเลือกวิธีที่ดีที่สุดสำหรับนักเรียนของตนเอง เช่น การตั้งเป้าหมายให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์ที่สูง ผู้นำทางวิชาการต้องมีตัวอย่างงานวิจัยทางการสอนที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับเป้าหมายดังกล่าว ดังนั้น งานวิจัยเกี่ยวกับการสอนที่มีประสิทธิผลจึงเป็นหนทางที่เหมาะสมชัดเจนเป็นรูปแบบโดยตรงของการสอนและเป็นสิ่งที่สมเหตุสมผลสำหรับการนำมาใช้ทางชั้นเรียน ซึ่งเป็นความรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารโรงเรียน

ชฎากาญจน์ เจริญชนม์ (2553, น.47) กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอน หมายถึง ศาสตร์และศิลป์อาศัยหลักการและวิธีการต่างๆ ที่ต้องศึกษาเล่าเรียนและฝึกฝนกันพอสมควร การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนควรเป็นกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับครูในโรงเรียน ดังนั้น พฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้บริหารที่เกี่ยวข้องและส่งผลต่อการปฏิบัติการสอนของครูและการเรียนรู้ของนักเรียน

วาสนา สารกรณ์ (2556, น.5) ได้สรุปไว้ว่าการจัดการด้านการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการดูแลส่งเสริมและสนับสนุนการสอนของครู การเรียนของนักเรียน และการประสานงานการเรียนการสอน ได้แก่ การนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร และการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน

สิริทร คงคุณ (2556, น.8) กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการมุ่งพัฒนาผู้เรียนที่มีการกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้

ตัวชี้วัดที่มีความครอบคลุมทั้งทางด้านความรู้ ทักษะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะสำคัญของ ผู้เรียน โดยกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเน้นกระบวนการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน การพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมาย ของหลักสูตรสถานศึกษา ครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการแนวคิด และจุดเน้นการ จัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 แล้วนำไปออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และสถานศึกษามีการดูแล กำกับ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงาน

ฉัฐวัฒน์ สารทวงศ์ (2556, น.27) ได้สรุปไว้ว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการกำหนดภาระงานการสอนให้ตรงกับวุฒิการศึกษาของครูผู้สอน จัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้โดย คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สนับสนุนให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน มีห้องสมุด และห้อง พิเศษต่างๆ มีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย จัดหาวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอนอย่างพอเพียง การนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

สรุปได้ว่าการจัดการด้านการเรียนการสอน หมายถึง การที่ผู้บริหารมีการบริหารจัดการ โรงเรียน กระตุ้นให้ครูปฏิบัติในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน การใช้วิธีการสอนและ สื่อที่หลากหลาย มีการวัดผลการเรียน การนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครู ส่งเสริม สนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ รวมถึงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ

2.1.3.3 การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ

การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการถือเป็นหนึ่งองค์ประกอบที่สำคัญของ บทบาทผู้บริหารโรงเรียนในฐานะผู้นำทางวิชาการ เพราะบรรยากาศการเรียนรู้ในโรงเรียนจะช่วย ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของครูให้ดีขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีขึ้น ดังที่นักวิชาการหลาย ท่านกล่าวไว้ ดังนี้

ฮอลลิงเจอร์ และ เมอร์ฟี (Hallinger & Murphy, 1985, p.221) ได้กำหนด องค์ประกอบของความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนด้านการส่งเสริมบรรยากาศทาง วิชาการ โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีความกดดันทางวิชาการ โดยผ่านการพัฒนามาตรฐานและ มีความคาดหวังสูงทั้งนักเรียนและครู สำหรับโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพด้านวิชาการจะต้องมีการสร้าง วัฒนธรรมที่จะส่งเสริมให้เด็กและครูได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แต่ต้องมีเป้าหมายและแนวปฏิบัติ ที่ชัดเจน จำแนกเป็น 5 บทบาทย่อย คือ

1) การปกป้องเวลาการสอน ผู้บริหารที่สำเร็จจะกำจัดสิ่งต่างๆ ที่ทำให้การสอนในห้องเรียนหยุดชะงัก เพื่อสามารถเพิ่มเวลาในการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และนักเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2) การส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหารควรให้โอกาสแก่ครูในการพัฒนาวิชาชีพ การส่งเสริมและเพิ่มพูนความถนัด ทักษะ และความสามารถของครูให้ปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น โดยการจัดให้มีการฝึกอบรมคณะครู บุคลากร และรวมทั้งการช่วยครูได้เรียนรู้ถึงการบูรณาการความรู้ต่างๆ ที่ได้รับการพัฒนาไปใช้ในห้องเรียนได้

3) การปรากฏกายให้เห็นอยู่เสมอ การที่ผู้บริหารมีปฏิสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการกับครูและนักเรียน ซึ่งจะทำให้รับทราบข้อมูลมากมายในด้านความต้องการของนักเรียนและครู ผู้บริหารจะมีโอกาสสื่อสารเรื่องต่างๆ ได้ตรงเป้าหมายให้นักเรียนและครูทราบ

4) การกระตุ้นจิตใจครู เป็นการสร้างบรรยากาศเชิงบวกด้านการเรียนรู้ รวมทั้งให้รางวัลและการให้การยอมรับการทำงานของครู เพื่อสร้างแรงจูงใจ ผลักดันให้ครูมีพฤติกรรมในการทำงานมีประสิทธิภาพสูงสุด รางวัลที่ผู้บริหารสามารถสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้กับครูอาจารย์อาจไม่ใช่เงินเพียงอย่างเดียว หากแต่อาจเป็นคำชมเชยทั้งโดยส่วนตัวหรือการให้สังคมยอมรับ โดยการมอบใบประกาศเกียรติคุณ การยกย่องเชิดชูเกียรติและการให้รางวัลอย่างเป็นทางการ เป็นต้น

5) การกระตุ้นใจนักเรียน โดยการจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ การส่งเสริมสภาพบรรยากาศการเรียนรู้ของนักเรียนที่ประสบความสำเร็จ เป็นคนดี และนำชื่อเสียงมาสู่โรงเรียน โดยการให้รางวัลและการประกาศเกียรติคุณ เป็นต้น

กรุง (Krug, 1992, p.213) ได้ให้ความหมายด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการไว้ว่า เป็นการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน (Promoting Instructional Climate) บรรยากาศของโรงเรียนเป็นบรรยากาศที่แสดงว่าเห็นคุณค่าของการเรียนรู้และเป็นบรรยากาศที่ส่งเสริมให้บรรลุผลสำเร็จได้ ผู้บริหารโรงเรียนต้องส่งเสริมการสร้างบรรยากาศการศึกษาทุกระดับและเป็นบรรยากาศที่จะช่วยดึงพลังงานของนักเรียนและครูออกมา มีหลายวิธีการที่จะทำให้เกิดขึ้นได้ เช่น การจัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและเป็นระเบียบ การจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนเป็นสำคัญ และให้เป็นที่เข้าใจโดยทั่วกันว่า สิ่งที่ดีว่าสุดยอด คือ การที่แต่ละคนได้ทำในส่วนของตนเองให้ดีที่สุด การเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนการสอนมี ดังนี้

1) การควบคุมการใช้เวลาในการสอน เวลาที่ใช้ในการสอนของครูในห้องเรียนมักสูญเสียไปกับการแนะนำกฎเกณฑ์ในการเรียนกับเด็กที่เรียนซ้ำ รวมทั้งคำขอร้องต่างๆ

จากฝ่ายสำนักงานของโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารต้องหาทางควบคุมกิจกรรมเหล่านั้นให้เกิดขึ้นน้อยที่สุดโดย ผลักดันให้เป็นนโยบายของโรงเรียน ผู้บริหารที่ประสบผลสำเร็จในการนำนโยบายนี้ไปใช้ โดยการ จำกัดสิ่งต่างๆ ที่ทำให้การสอนในห้องเรียนหยุดชะงักลงได้ ก็สามารเพิ่มเวลาในการเรียนอย่างมี ศักยภาพและนักเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2) การเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด การเอาใจใส่ดูแลครูและ นักเรียนอย่างใกล้ชิดเป็นการช่วยเพิ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับนักเรียนและกับครู ซึ่งปฏิสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการแบบนี้ ผู้บริหารจะต้องได้รับข้อมูลมากมายในด้านความต้องการ ของนักเรียนและครูผู้บริหารจะมีโอกาสสื่อสารเป้าหมายระดับต่างๆ ของโรงเรียนให้นักเรียนครูทราบ

3) การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครูเป็นการสร้างบรรยากาศเชิงบวกด้านการ เรียนรู้ รวมทั้งการให้รางวัลและการให้การยอมรับการทำงานของครูนับเป็นบทบาทที่สำคัญส่วนหนึ่ง ของผู้บริหารที่จะทำให้โครงสร้างของการทำงานดีขึ้น รางวัลที่ผู้บริหารสามารถสร้างแรงจูงใจในการ ทำงานให้กับครู อาจารย์ อาจไม่ใช่เงินเพียงอย่างเดียวแต่อาจเป็นคำชมเชยทั้ง โดยส่วนตัวหรือการ ให้สังคมยอมรับ โดยการมอบใบประกาศเกียรติคุณและการให้รางวัลอย่างเป็นทางการ เป็นต้น

4) การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ผู้บริหารควรให้โอกาสแก่ครูในการ พัฒนาวิชาชีพโดยการจัดให้มีการฝึกอบรมคณะครูประจำการ และรวมทั้งการช่วยครูได้เรียนรู้ถึงการ ผสมผสานต่างๆ ตามโครงการพัฒนาบุคลากรและช่วยให้ครูนำไปใช้ในห้องเรียนได้

5) การพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ มาตรฐานวิชาการที่สูงและ ชัดเจนจะเป็นสิ่งจำเป็นในการปรับปรุงสำหรับการเรียนการสอนของนักเรียนและมาตรฐานที่สูงขึ้น จะแสดงจากจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นของโรงเรียนในโอกาสต่อไป

6) การจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ การส่งเสริมบรรยากาศการ เรียนรู้ของนักเรียนโดยการให้รางวัลและการยอมรับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ด้านวิชาการสูงขึ้น และเมื่อ นักเรียนมีการปรับปรุงผลการเรียนของนักเรียนดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารต้องให้โอกาสนักเรียน การที่จะเป็นที่ยอมรับของห้องเรียนในโรงเรียน โดยผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ทำหน้าที่ประสานระหว่าง ห้องเรียนในโรงเรียนด้านการให้รางวัล เพื่อเป็นการยืนยันว่าผู้บริหารสนับสนุนอย่างจริงจัง

ชฎากาญจน์ เจริญชนม์ (2553, น.6) กล่าวว่า การส่งเสริมบรรยากาศทาง วิชาการ หมายถึง การสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียนทั้งในด้านตัวครู นักเรียน และการเรียน การสอน รวมถึงมาตรฐานด้านวิชาการของโรงเรียน

ถิตดาวรรณ นัตดาเทพ (2557, น.9-10) ได้ให้ความหมายของการส่งเสริม บรรยากาศทางวิชาการ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ การควบคุมการใช้เวลาในการจัดการเรียนการสอน การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ การพัฒนาและสร้างมาตรฐานทางวิชาการ และการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้

อานู ช้างกลาง (2557, น.10) กล่าวถึง การส่งเสริมบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมการเรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมผู้บริหารในการส่งเสริมบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ การสะท้อนผลงานวิเคราะห์ วิพากษ์ และการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

เศรษฐกร ไชยคำ (2557, น.48) กล่าวว่า ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนการสอน หมายถึง การควบคุมการใช้เวลาในการสอนการเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิดการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครูการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ การจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้บรรยากาศของโรงเรียนเป็นบรรยากาศที่แสดงให้เห็นถึงการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีความสุขและปลอดภัยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน การเอาใจใส่ดูแลของครูต่อนักเรียน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับนักเรียนและกับครู การสร้างแรงจูงใจในเชิงบวกด้านการเรียนรู้ การให้รางวัล การยอมรับในการทำงาน การสนับสนุนอย่างจริงจัง

รินดา พูลสว่าง (2557, น.31) สรุปไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนแสดงออกถึงความใส่ใจในการพัฒนาการเรียนรู้ของครูและนักเรียน โดยร่วมกันกำหนดเป้าหมายด้านการเรียนรู้ของนักเรียนตามที่คาดหวัง ใช้ข้อมูลสารสนเทศในการปรับปรุงคุณภาพวิชาการ จัดสรรเวลาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของครูและนักเรียน พัฒนาคู่มือที่มีสมรรถนะตามมาตรฐานทางวิชาชีพ จัดหาสื่ออุปกรณ์การสอนและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เพื่อสนับสนุนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ สร้างบรรยากาศเชิงบวกทางวิชาการ เสริมสร้างแรงจูงใจให้ครูและนักเรียนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ หมายถึง การที่ผู้บริหารมีการบริหารจัดการโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เช่น ส่งเสริมการปฏิบัติตามกฎระเบียบ มีสถานที่เหมาะสมปราศจากสิ่งรบกวน กำหนดให้มีการประชุม และประชาสัมพันธ์ผลงานทางวิชาการเพื่อเป็นการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน สร้างสิ่งแวดล้อมทางวิชาการ ส่งเสริมการแข่งขันทักษะทางวิชาการ การสรรหาข้อมูลและอุปกรณ์ในการพัฒนางานวิชาการ

2.1.4 บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในฐานะผู้นำทางวิชาการ

นักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในฐานะผู้นำทางวิชาการ ดังนี้

แฮนนี่ (Hanny, 1987, p.209) กล่าวว่า ปัจจุบันผู้บริหาร โรงเรียนได้รับการคาดหวังว่าเป็นผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผล โดยผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องมีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการสอนที่มีประสิทธิผล การนิเทศแบบคลินิก การพัฒนาทีมงาน และการประเมินผลครู

ฟูลแลนค์ (Fullan, 1991, p.34) ได้พบข้อมูลสมมุติฐานเบื้องต้นของประสิทธิผลของผู้นำว่า รูปแบบบทบาทของผู้นำในอนาคตจะต้องเป็นการสนับสนุน ความร่วมมือในการทำงานเป็นกลุ่มของครูมากกว่าบทบาทในการเป็นศูนย์กลางของผู้นำทางวิชาการในโรงเรียน ซึ่งการที่ผู้นำจะมีบทบาทดังกล่าวได้จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นของผู้บริหาร โรงเรียน เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการเปลี่ยนแปลงโดยการติดต่อสื่อสาร และการปรับปรุงโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

อุทัย เดชตานนท์ (2550, น.36-44) กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนมีองค์ประกอบ ดังนี้

1) การเป็นผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหาร โรงเรียนควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของผู้นำ การเปลี่ยนแปลง โดยให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามหมวด 4 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ตลอดจนการวางแผนนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ให้คำปรึกษาแนะนำ และสร้างร่วมมือกับทุกฝ่ายกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้

2) การบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหาร โรงเรียนมีการบริหารงานอย่างอิสระคล่องตัวในการบริหารในรูปคณะกรรมการสถานศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมทั้งครู บุคลากรภายในโรงเรียน และหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน อาทิ ครู บุคลากร พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และชุมชน

3) การเป็นผู้อำนวยความสะดวก ผู้บริหาร โรงเรียนเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้แก่บุคลากรในโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องทั้งทางด้านวิชาการ การจัดทำสื่อต่างๆ ส่งเสริมการเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ และศูนย์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และจัดบรรยากาศของโรงเรียนให้อบอุ่นเพื่อให้ผู้เรียนมีการแสวงหาความรู้

4) ประสานความสัมพันธ์ ผู้บริหาร โรงเรียนมีการประสานงานและสร้างความสัมพันธ์อันดีกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน เพื่อสร้างเครือข่ายผู้สนับสนุนทรัพยากรต่างๆ ได้แก่ ทรัพยากรงบประมาณ บุคลากร ผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีความรู้และประสบการณ์ที่โรงเรียนต้องการให้มาช่วยพัฒนาโรงเรียนด้านการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆ

5) การส่งเสริมและพัฒนาครู บุคลากร ผู้บริหาร โรงเรียนมีการพัฒนาครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง โดยส่งเสริมให้ครูเข้ารับการฝึกอบรม ประชุมสัมมนาไปทัศนศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ให้ทันต่อสถานการณ์และความเปลี่ยนแปลงของโลก เพื่อสามารถนำมาประยุกต์ และปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

6) การสร้างแรงจูงใจ ผู้บริหาร โรงเรียนเป็นผู้มีทัศนคติเชิงบวกกับผู้ร่วมงาน มีความยืดหยุ่นในการทำงาน สร้างความเชื่อมั่นและเข้าใจในความต้องการของฝ่ายต่างๆ ให้ความสำคัญในทีมงานและสร้างแรงจูงใจการทำงานด้วยวิธีการต่างๆ การแสดงความขอบคุณ การเผยแพร่ผลงานของทีมงานและการยกย่องให้รางวัล

7) การประเมินผล ผู้บริหาร โรงเรียนจำเป็นต้องมีการประเมินผล โดยส่งเสริมการประเมินผลภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติเพื่อรองรับการประเมินภายนอก มีการนำผลการประเมินผู้เรียนมาใช้กำหนดนโยบายของสถานศึกษา เพื่อให้กระบวนการดำเนินงานเป็นระบบและครบวงจร

8) การส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา ผู้บริหาร โรงเรียนต้องให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนา โดยส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนและทีมงาน รวมทั้งผู้บริหารต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการทำวิจัยด้วย

9) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ผู้บริหาร โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับงานเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลของโรงเรียนให้ชุมชนและสาธารณชนทราบ ด้วยวิธีการที่หลากหลายเพื่อสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน และสร้างการมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น

10) การส่งเสริมเทคโนโลยี ผู้บริหาร โรงเรียนเป็นผู้ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้าทั้งในและต่างประเทศ

น้ำฝน รักษากลาง (2553, น.34) ได้สรุปไว้ว่า บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในฐานะผู้นำทางวิชาการว่า ผู้บริหาร โรงเรียนในยุคปัจจุบันถ้าต้องการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนให้มีประสิทธิผลต้องเปลี่ยนบทบาทโดยมีบทบาทเป็นผู้นำทางวิชาการ ส่วนบทบาทผู้นำทางวิชาการในอนาคตควรเป็นบทบาทที่สนับสนุนความร่วมมือในการทำงานเป็นกลุ่มของครู ดังนั้น ผู้บริหาร โรงเรียนในยุคปัจจุบันจึงควรมีภาวะผู้นำทางวิชาการที่สนับสนุนความร่วมมือของครูในโรงเรียน

ธีระ รุญเจริญ (2553, น.67) กล่าวว่า บทบาทของการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน ผู้บริหาร โรงเรียนจึงจำเป็นต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ ไม่ว่าจะเป็นการบริหารการจัดการหลักสูตร โปรแกรมการเรียนการสอน การร่วมกับสมาคมวิชาชีพ ความรอบรู้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและมีวิสัยทัศน์ทางการศึกษา

สรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในฐานะผู้นำทางวิชาการมีความสำคัญต่อการปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ เน้นให้เกิดความร่วมมือระหว่างครูและบุคลากร โดยเน้นผลลัพธ์ให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

2.2 ประสิทธิภาพของโรงเรียน

ประสิทธิผลของโรงเรียนมีนักวิชาการได้กล่าวถึงไว้ ดังนี้

2.2.1 ความหมายของประสิทธิผล

ยนต์ ชุ่มจิต (2550, น.234) ได้สรุปว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ผลสำเร็จหรือผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานให้บรรลุจุดประสงค์โดยมิได้คำนึงถึงปัจจัยที่ใช้ไป

รุ่ง แก้วแดง และ ชัยรงค์ สุวรรณสาร (2550, น.169) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับความมีประสิทธิภาพว่า ประสิทธิภาพมีความเกี่ยวข้องกับผลของงานที่องค์กรพึงประสงค์ หรือหมายถึง ความสำเร็จของผลการปฏิบัติงานที่เป็นไปหรือบรรลุผลตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ขององค์กร

จร สุนทรายุทธ (2551, น.458) ได้สรุปว่าประสิทธิผล คือ การที่ผู้บริหารได้ให้ความสามารถในการแยกแยะการบริหารงาน และใช้ทรัพยากรให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

อาทิตยา ศกุนะสิงห์ (2552, น.30) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงานขององค์กรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณ รวมไปถึงความพึงพอใจของบุคลากรในองค์กรด้วย

หน่วยตรวจสอบภายใน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2553, ออนไลน์) ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ จุดสำคัญในการตรวจสอบความมีประสิทธิภาพอยู่ที่ความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตที่ถูกคาดหวังตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และผลผลิตจริงที่มีขึ้น

ฟีเดเลอร์ (Fiedler, 1967, p.9) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ คือ การที่กลุ่มสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ซึ่งถือว่าเป็นประสิทธิผลของกลุ่ม

ไพรส์ (Price, 1968, p.318) ได้ให้ความหมายของคำว่า ประสิทธิภาพ คือ ความสามารถในการดำเนินการให้เกิดผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้โดยมีตัวบ่งชี้ ความมีประสิทธิภาพขององค์กร 5 อย่าง คือ ความสามารถในการผลิต ขวัญ การปฏิบัติตามแบบอย่าง การปรับตัว และความเป็นปึกแผ่นขององค์กร

สเตียร์ส (Steers, 1977, p.55) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ คือ การที่ผู้นำได้ใช้ความสามารถในการแยกแยะการบริหารงาน และการใช้ทรัพยากรให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

จากที่กล่าวมาสรุปว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ในการบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโรงเรียน

2.2.2 ความหมายของประสิทธิผลของโรงเรียน

ประสิทธิภาพและคุณภาพของโรงเรียน เป็นองค์ประกอบและเป้าหมายที่สำคัญในการจัดการศึกษาให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ ทฤษฎีด้านประสิทธิผลของโรงเรียนเริ่มได้รับความสนใจจากนักวิชาการมากขึ้นในช่วงปี 1980 และจากการศึกษาถึงงานวิจัยหรือตำราที่เน้นเรื่องความสำเร็จของโรงเรียนก็จะพบคำที่กล่าวถึงโรงเรียนที่มีประสิทธิผลแตกต่างกัน เช่น โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ โรงเรียนที่มีคุณภาพ หรือโรงเรียนที่มีศักยภาพสูง จึงมีนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของประสิทธิผลโรงเรียนไว้ ดังนี้

ชร สุนทรายุทธ (2551, น.459) ได้สรุปว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนไม่ได้ หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างเดียวหรือความพึงพอใจในการทำงานแต่เพียงอย่างเดียว แต่หมายถึง การบรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา โดยพิจารณาจากความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและสามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ตลอดจนสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งภายในภายนอก และรวมทั้งสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียน จนทำให้เกิดความพอใจในการทำงานซึ่งเป็นการมองประสิทธิผลในภาพรวมทั้งระบบ

พิมพ์พรณ สุริโย (2552, น.25) ได้ให้ความหมายของประสิทธิผล หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่ทำงานร่วมกันจนสามารถทำให้นักเรียนใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ความพึงพอใจในการทำงานของครู ความสามารถในการใช้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีของครู ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากกระทบภายในและภายนอก

ธนิต ทองอาจ (2552, น.11) ได้ให้ความหมายของประสิทธิผลของโรงเรียน หมายถึง การที่โรงเรียนสามารถจัดการศึกษาได้สำเร็จด้วยดีโดยที่ผู้นำได้ใช้ความสามารถจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้มาทำงานอย่างเสียสละ ขณะเดียวกันผู้นำก็ทำหน้าที่ประสานงานให้งานด้านการจัดการศึกษาให้ผลสัมฤทธิ์สูงสุด ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน และความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน

พัฒนา แสงตะวัน (2553, น.48) ได้สรุปว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน หมายถึง ระดับความสามารถและผลสำเร็จของโรงเรียนในการปฏิบัติงาน รวมทั้งดำเนินงานด้านต่างๆ ในการจัดการศึกษาให้สำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของหลักสูตร นโยบายและแผนงานต่างๆ

โดยการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทำให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจและยอมรับ ทั้งนี้เกิดจากประสิทธิภาพของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถใช้ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหาร เพื่อโน้มน้าวให้ผู้ได้บังคับบัญชา รวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ร่วมปฏิบัติงานให้เกิดผลตามเป้าหมายที่วางไว้

พิมพิชญา จงเกียรติกาญจน์ (2553, น.7) ได้สรุปว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน หมายถึง การรับรู้ผลสำเร็จในด้านการบริหารของโรงเรียนที่สามารถดำเนินงานตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ โดยเกิดจากภาวะผู้นำซึ่งเป็นผู้นำด้านความคิดของคณะครูในโรงเรียน รวมทั้งบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนสามารถส่งผลต่อประสิทธิผลได้

คนัยพัชร บุญญาธิ (2556, น.42) ได้สรุปว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาหรือโรงเรียน หมายถึง ความสามารถในการดำเนินการที่เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณของสถานศึกษา

ฮอย และ มิเกล (Hoy & Miskel, 1991, p.373) ได้ให้ความหมายของประสิทธิผลของโรงเรียนว่า หมายถึง การที่โรงเรียนสามารถผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสามารถพัฒนา นักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก สามารถปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมที่ถูกบีบบังคับได้ และรวมทั้งสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี

จากที่กล่าวมาสรุปว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการใช้ความรู้ ความสามารถในการทำงานด้านกระบวนการบริหารจัดการเรียนการสอน การนิเทศภายในโรงเรียน การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนกลยุทธ์การดำเนินงานของโรงเรียน หรือตามขอบข่ายงานทั้ง 4 ด้านในการบริหารงานของโรงเรียน

2.2.3 การประเมินประสิทธิผลของโรงเรียน

การประเมินประสิทธิผลของโรงเรียนนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาให้ทราบว่าโรงเรียนมีสภาพของความสำเร็จเป็นอย่างไร มีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนวทางการประเมินประสิทธิผลของโรงเรียนไว้ ดังนี้

ชร สุนทรายุทธ (2551, น.467) ได้สรุปการประเมินประสิทธิผลของโรงเรียนแนวทางการประเมินประสิทธิผลโรงเรียนมี ดังนี้

1) การประเมินประสิทธิผลในแง่เป้าหมายเป็นการพิจารณาว่า โรงเรียนมีประสิทธิผลหรือไม่ขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานว่าบรรลุเป้าหมายของโรงเรียนหรือไม่โดยใช้เป้าหมายของโรงเรียนเป็นเกณฑ์ เช่น วัดความสำเร็จ และความสามารถในการผลิต ความสำเร็จจากผลลัพธ์

2) การประเมินประสิทธิผลในแง่ระบบทรัพยากร เป็นการประเมินประสิทธิผลของโรงเรียนโดยอาศัยแนวคิดที่ว่าโรงเรียนเป็นระบบเปิด ซึ่งมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมในการแลกเปลี่ยนและแข่งขันจึงประเมินโดยพิจารณาความสามารถของโรงเรียนในการแสวงหาผลประโยชน์จากสภาพแวดล้อมเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรที่ต้องการ

3) การประเมินประสิทธิผลโดยใช้หลายเกณฑ์ เพื่อพิจารณาวัตถุประสงค์สำเร็จขององค์กรว่าเกณฑ์การวัดประสิทธิผลขององค์กรธุรกิจและหน่วยงานวิจัยพัฒนา ได้แก่ ความสามารถในการผลิต การสนับสนุน การใช้การวางแผน ความเชื่อถือได้และความคิดริเริ่ม ส่วนเกณฑ์ประเมินประสิทธิผลของหน่วยงานวิจัยพัฒนา ควรใช้ความน่าเชื่อถือได้ความร่วมมือและการพัฒนา

วรณารถ แสงมณี (2553, น.22) กล่าวว่า การวัดประสิทธิผลขององค์กรสามารถทำได้หลายวิธี ดังนี้

1) วิธีการเข้าถึงเพื่อบรรลุเป้าหมาย คือ การตั้งเป้าหมายและทำให้บรรลุเป้าหมายนั้น โดยที่เป้าหมายนั้นจะต้องวัดได้ว่าเมื่อเราจะบรรลุเป้าหมายที่ต้องการและตั้งเป้าหมายไว้จะต้องมีความเป็นไปได้ด้วย

2) วิธีการพิจารณาเชิงระบบหรือกระบวนการเป็นวิธีการของการได้มาซึ่งทรัพยากรที่องค์กรต้องการ ด้วยการมีปัจจัยนำเข้าที่ดีและมีประสิทธิภาพ โดยจะต้องใช้ปัจจัยนำเข้านี้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด อันที่จะทำให้ผลลัพธ์ที่ออกมาเป็นที่น่าพอใจและให้ความสำคัญกับกระบวนการทั้งหมดตั้งแต่ต้นของการปฏิบัติการ

3) วิธีการพิจารณาส่วนประกอบหลัก กลยุทธ์ตามสภาพแวดล้อมเฉพาะส่วนเป็นวิธีการที่ให้ความสำคัญที่ขึ้นอยู่กับการตอบสนองความต้องการขององค์กร ไม่ว่าจะป็นพนักงานในองค์กรหรือกลุ่มใดก็ตามที่วิเคราะห์แล้วว่ามามีอิทธิพลต่อองค์กร ซึ่งจะต้องมีการตอบสนองความต้องการของกลุ่มเหล่านี้ให้ได้มากที่สุดเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ คือ ความพึงพอใจของกลุ่มอิทธิพลของสภาพแวดล้อมองค์กรนั้นๆ เท่าที่องค์กรจะสามารถกระทำได้

4) วิธีการแข่งขันเชิงคุณค่า การประเมินความมีประสิทธิภาพขององค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อองค์กรยังมีความไม่ชัดเจนเกี่ยวกับการบริหารงานของตนเองหรือต้องการเปลี่ยนแปลงในกฎเกณฑ์ของหลักการเหล่านั้นในช่วงเวลาหนึ่งๆ

วันชัย มีชาติ (2555, น.320-323) สามารถสรุปเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินประสิทธิผลได้ดังนี้

1) เกณฑ์ด้านเป้าหมาย (Goal Approaches) ซึ่งประกอบด้วยเกณฑ์ต่างๆ คือ การเน้นผลสำเร็จของงาน ผลผลิต ประสิทธิภาพ กำไร คุณภาพของสินค้าและบริการ การวางแผนและการกำหนดเป้าหมาย ความเห็นพ้องต้องกันในเป้าหมาย ความพร้อม และการยึดเป้าหมายร่วมกัน

2) เกณฑ์ด้านกระบวนการภายใน (Internal Process Approaches) ซึ่งประกอบด้วยเกณฑ์ต่างๆ คือ การควบคุม ความขัดแย้งหรือการยึดเหนี่ยวภายในองค์กร ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ของฝ่ายจัดการ ทักษะด้านงานของฝ่ายจัดการ การจัดการและการควบคุมข้อมูลข่าวสาร และการมีส่วนร่วมและการกระจายอำนาจ

3) เกณฑ์ด้านการเมือง (Political Approaches) ได้แก่ เกณฑ์การวัดในเรื่องต่างๆ คือ ความเป็นตัวแทน ความพร้อมที่จะถูกตรวจสอบ ความรับผิดชอบ ความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ สนับสนุนค่านิยมแบบประชาธิปไตย

4) เกณฑ์ด้านทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Approaches) ประกอบด้วยเกณฑ์วัดในเรื่องความพอใจในงาน แรงจูงใจ ขวัญ การให้คุณค่ากับบุคคลในองค์กร การฝึกอบรมและการพัฒนา การขาดงาน อัตราการลาออก การเกิดอุบัติเหตุ และความสอดคล้องกันของบทบาทและบรรทัดฐาน

5) เกณฑ์ด้านระบบ (System Approaches) ได้แก่ เกณฑ์การวัดประสิทธิผลในเรื่องความมีเสถียรภาพ การเจริญเติบโต ความยืดหยุ่นและการปรับตัว การใช้ประโยชน์จากสภาพแวดล้อม และการประเมินจากบุคคลภายนอก

ปัญญา น้าใจสุข (2556, น.33-37) ได้สรุปไว้ว่า การประเมินประสิทธิผลโดยให้ความสำคัญในเรื่องของการบรรลุเป้าหมาย วิธีเชิงระบบ และพฤติกรรมของมนุษย์ในองค์กร ดังนี้

1) การบรรลุเป้าหมายขององค์กร (Goal Optimization Approach) ปัจจุบันวิธีการที่ใช้ในการประเมินประสิทธิผลองค์กร ส่วนใหญ่เน้นไปที่การบรรลุเป้าหมายขององค์กร องค์กรทุกองค์กรมีเป้าหมายที่ชัดเจนและมีความแตกต่างกัน ดังนั้น การประเมินประสิทธิผลขององค์กร คือ การประเมินที่เป้าหมายขององค์กร รูปแบบที่ใช้ในการประเมินประสิทธิผลขององค์กรมีหลายรูปแบบแต่ส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับการบรรลุเป้าหมาย หรือผลสุดท้ายมากกว่าวิธีการ ดังนั้น ผู้บริหารองค์กรจะต้องกำหนดเป้าหมายที่สามารถทำได้ หรือเป้าหมายที่เป็นจริง สามารถวัดได้ไม่ใช่เป้าหมายในอุดมคติ การประเมินประสิทธิผลองค์กรโดยใช้แนวทางบรรลุเป้าหมายทำให้เราได้ประโยชน์หลายประการ ประการแรก ทำให้ทราบว่าบรรลุเป้าหมายสูงสุดมีความเป็นไปได้ หรือไม่จะสร้างความเสียหายให้กับองค์กร หรือจะทำให้องค์กรเจริญเติบโตและสามารถอยู่รอดได้ ประการที่สอง การประเมินตามแนวทางบรรลุเป้าหมายต้องยอมรับว่าองค์กรที่แตกต่างกันย่อมมีเป้าหมายที่แตกต่างกันด้วย ผู้บริหารในองค์กรจะยังให้ความสำคัญกับคนในองค์กร รู้วิธีการจูงใจคนให้เขาเกิดความรัก และความพึงพอใจในการทำงาน เพื่อจะได้ทุ่มเทแรงกายแรงใจ

เพื่อเป้าหมายขององค์กร ประการที่สาม ทำให้ผู้บริหารทราบปัญหาและข้อจำกัดต่างๆ ที่ทำให้องค์กรไม่บรรลุเป้าหมาย ประการที่สี่ เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินประสิทธิผลขององค์กรตามแนวคิดนี้มีความยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนไปตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

2) วิธีการเชิงระบบ (Systems Perspective) การประเมินประสิทธิผลขององค์กรตามแนวคิดนี้ใช้แนวคิดระบบเปิดเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ แนวคิดนี้เน้นความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ ในองค์กรและสภาพแวดล้อม ซึ่งทั้งหมดมีอิทธิพลต่อการประเมินประสิทธิผลขององค์กร แนวคิดนี้สามารถกำหนดองค์ประกอบหลัก 4 ประการ ที่ทำให้องค์กรมีประสิทธิผล คือ ลักษณะเฉพาะขององค์กร ลักษณะเฉพาะของสภาพแวดล้อม และลักษณะเฉพาะของพนักงาน

3) การเน้นพฤติกรรม (Behavioral Emphasis) แนวคิดนี้มีความเชื่อว่าพฤติกรรมของแต่ละบุคคลมีผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กร การประเมินองค์กรหรือการวิเคราะห์องค์กรต้องพิจารณาถึงพฤติกรรมของคนในองค์กรที่มีอิทธิพลต่อการบรรลุเป้าหมายของบุคคลและเป้าหมายขององค์กรที่มีความสัมพันธ์กัน โดยเน้นที่เป้าหมายขององค์กรเป็นเป้าหมายร่วม ซึ่งเกิดจากกลุ่มบุคคลที่มีส่วนร่วมในองค์กรช่วยกันกำหนดเป้าหมาย และยอมรับเป้าหมายร่วมกันและยึดถือเป็นเป้าหมายขององค์กร

ฮอย และ มิสเกล (Hoy & Miskel, 2005, p.281) เสนอว่าการประเมินประสิทธิผลของโรงเรียนควรประเมินจาก

- 1) ความเป็นผู้นำของผู้บริหาร
- 2) การให้ความสำคัญกับทักษะพื้นฐาน
- 3) ความคาดหวังให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูง
- 4) บรรยากาศที่ปลอดภัยอบอุ่น
- 5) การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
- 6) สภาพแวดล้อมที่เป็นระเบียบเรียบร้อย

จากที่กล่าวมาสรุปว่า การประเมินประสิทธิผลของโรงเรียน สามารถใช้เกณฑ์ด้านเป้าหมาย กระบวนการ ทรัพยากร พฤติกรรม และการบูรณาการมาใช้เป็นแนวทางในการประเมินประสิทธิผลของโรงเรียน

2.3 ขอบข่ายการบริหารงานโรงเรียน

ในการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารและจัดการสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, น.28-121) ดังนี้

2.3.1 การบริหารวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งเป็นหัวใจหลักของสถานศึกษา โรงเรียนจะมีการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ขึ้นอยู่กับงานวิชาการเป็นสำคัญ ส่วนงานอื่นๆ เป็นงานส่งเสริมการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพและช่วยอำนวยความสะดวกแก่งานวิชาการ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, น.33-34) กำหนดให้การจัดการด้านการบริหารวิชาการเพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านวิชาการได้โดยอิสระคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องความต้องการของผู้เรียนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโดยประสานความร่วมมือกับครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นๆ จัดการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2550, น.29-30) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา พ.ศ.2550 และขอบข่ายภารกิจการบริหารและจัดการสถานศึกษาของสถานศึกษาด้านบริหารวิชาการไว้ ดังนี้

1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

2) การวางแผนงานด้านวิชาการ

3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

6) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

9) การนิเทศการศึกษา

10) การแนะแนว

11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

จรรยา ประดิษฐ์ (2550, น.12) ได้สรุปขอบข่ายของงานบริหารวิชาการไว้ว่า งาน วิชาการเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางการเรียนการสอน การจัดการศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพ และเป็นไปตามมาตรฐานของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีขอบข่ายของงาน 7 งาน ดังนี้

1) งานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

2) งานการเรียนการสอน

3) งานสื่อการเรียนการสอน

4) งานวัดและประเมินผล

5) งานนิเทศการเรียนการสอน

6) งานห้องสมุด

7) งานแนะแนว

ตรีโชค กางกั้น (2552, น.17) ได้สรุปว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญ ที่สุดของโรงเรียน เพราะคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของ โรงเรียนจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับงาน วิชาการเป็นสำคัญ งานวิชาการจะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ และมีคุณธรรม จริยธรรม ทั้งยัง ช่วยพัฒนาประเทศชาติและสังคมให้เจริญก้าวหน้าอีกด้วย

โสภณ วงษ์นาคเพ็ชร (2553, น.26) สรุปว่า งานวิชาการของสถานศึกษานั้นมีขอบข่าย ที่กว้างขวางครอบคลุมกิจกรรมทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนของสถานศึกษา รวมทั้งการ จัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพ

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น.23) สรุปว่า ขอบข่ายของการบริหารวิชาการ ประกอบด้วยงานต่อไปนี้

1) การวางแผนเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนา หลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน ดังนี้

(1.1) แผนปฏิบัติงานวิชาการ ได้แก่ การประชุมเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดปฏิทิน การศึกษา ความรับผิดชอบงานตามภาระหน้าที่ การจัดชั้นตอนและเวลาในการทำงาน

(1.2) โครงการสอน เป็นการจรรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่ต้องสอนตามหลักสูตร

(1.3) บันทึกการสอน เป็นการแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาที่จะสอนในแต่ละคาบเวลาของแต่ละวันหรือสัปดาห์ โดยการวางแผนไว้ล่วงหน้า และยึดโครงการสอนเป็นหลัก

2) การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดีและสามารถปฏิบัติได้ จึงมีการจัดเกี่ยวกับการเรียนการสอน ดังนี้

(2.1) การจัดตารางสอนเป็นการกำหนดวิชา เวลา ผู้สอน สถานที่ ตลอดจนผู้เรียนในแต่ละวิชา

(2.2) การจัดชั้นเรียน เป็นงานที่ฝ่ายวิชาการต้องประสานกับฝ่ายอาคารสถานที่ รวมทั้งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในห้องเรียน

(2.3) การจัดครูเข้าสอน การจัดครูเข้าสอนต้องพิจารณาถึงความพร้อมของสถานศึกษาและความพร้อมของบุคลากร รวมถึงการเชิญวิทยากรภายนอกมาช่วยสอน

(2.4) การจัดแบบเรียน โดยปกติสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการจะใช้แบบเรียนตามที่กระทรวงกำหนด นอกจากนั้นครูอาจใช้หนังสืออื่นเป็นหนังสือประกอบหรือเอกสารที่ครูเตรียมเอง

(2.5) การปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาครูผู้สอนให้ก้าวหน้าวิทยาการเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ความก้าวหน้าของสังคม ชุมกิจ อุตสาหกรรม

(2.6) การฝึกงาน จุดมุ่งหมายของการฝึกงานเป็นการให้นักเรียนนักศึกษารู้จักนำทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ทั้งยังมุ่งให้ผู้เรียนได้เห็นปัญหาที่แท้จริงในสาขาวิชาอาชีพนั้นเพื่อให้โอกาสผู้เรียนได้เตรียมตัวที่จะออกไปเผชิญกับชีวิตจริงต่อไป

3) การจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และส่งเสริมการจัดหลักสูตร และ โปรแกรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพคุณภาพ ได้แก่

(3.1) การจัดสื่อการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่เอื้อต่อการศึกษานักเรียนนักศึกษา เน้นเครื่องมือและกิจกรรมให้ครูให้ใช้ในการสอน

(3.2) การจัดห้องสมุด เป็นที่รวมหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ และวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นแหล่งวิทยาทานให้นักเรียนนักศึกษาได้ศึกษาและค้นคว้าเพิ่มเติม

(3.3) การนิเทศการสอน เป็นการช่วยเหลือแนะแนวครูให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน

4) การวัดและประเมินผลการศึกษาเป็นกระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียน

ณัฐนันท์ มั่นตะพงศ์ (2554, น.41-42) ได้สรุปไว้ว่า ขอบข่ายการบริหารวิชาการมี ขั้นตอนและกิจกรรม ดังนี้

- 1) การจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย
 - (1.1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษา
 - (1.2) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
 - (1.3) การบริหารการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
- 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - (2.1) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
 - (2.2) การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - (2.3) ผู้ปกครอง ครอบครัว ชุมชน สังคมเข้ามามีส่วนร่วม
- 3) การนิเทศเพื่อการเรียนการสอน ประกอบด้วย
 - (3.1) การจัดระบบนิเทศภายใน
 - (3.2) การนิเทศรูปแบบที่หลากหลาย
 - (3.3) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน
- 4) การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย
 - (4.1) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน
 - (4.2) การประเมินผลการสอนของครู
 - (4.3) การประเมินคุณภาพภายใน

ศิริวรรณ รัตนการุณจิต (2554, น.12) ได้สรุปว่า งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญ สำหรับการศึกษาเป็นอย่างมาก เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จที่พัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการศึกษา ให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ มาตรฐานคุณภาพ การศึกษาจะปรากฏเด่นชัด เมื่องานวิชาการประสบผลสำเร็จ

นิตยา พูลแสง (2554, น.13) กล่าวโดยสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการนับว่าเป็น งานที่สำคัญของโรงเรียน เป็นหน้าที่หลักของโรงเรียนที่จะต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก เพราะ เป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารต้องสนใจและเข้าใจเป็นอย่างดีที่จะสร้างผู้เรียนให้มี คุณภาพ มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม และคุณสมบัติตามหลักสูตรที่กำหนด เพื่อนำไปใช้ในการ ดำรงชีวิตในสังคมต่อไปได้ เป็นอย่างดี

สรุปได้ว่า การบริหารวิชาการเป็นภารกิจหลัก เป็นงานที่มีความสำคัญและเป็นหัวใจ ของการบริหารจัดการศึกษา เป็นการบริหารงานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การ

พัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การจัดระบบการแนะแนวการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และการส่งเสริม สนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร

2.3.2 การบริหารงบประมาณ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, น.34) กำหนดให้การจัดการด้านงบประมาณและการเงิน มีแนวทางสอดคล้องกับ ขอบข่ายภารกิจการกระจายอำนาจการบริหาร โดยให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นหน่วยงบประมาณ (Budgeting Entity) และหน่วยบริหารการเงิน (Financial Entity) ให้สถานศึกษาเป็นหน่วยบริหารการเงินที่สามารถกำหนดความต้องการงบประมาณของตนเอง โดยจัดทำงบประมาณผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และมีอิสระในการจัดการทรัพย์สินและหารายได้เพิ่มมากขึ้น เพื่อมุ่งเน้นให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการช่วยระดมทรัพยากรและการลงทุนจากแหล่งต่างๆ โดยมีระบบตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล การใช้ทรัพยากรเพื่อความโปร่งใส และความรับผิดชอบ ดังนั้น ด้านบริหารงบประมาณ จึงเป็นไปในลักษณะต้องให้ความสำคัญเป็นอิสระคล่องตัว ซึ่งเป็นไปตามแนวทางกระจายอำนาจการบริหารจัดการที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐานควบคู่กับระบบการตรวจสอบเพื่อความโปร่งใสและบริหารจัดการทรัพยากรที่มุ่งเน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผล เช่น จัดสรรงบประมาณรวมเป็นก้อน มุ่งที่แผนงานและผลงาน กำหนดมาตรฐานการจัดการทางการเงินมีการคำนวณ ต้นทุนกิจกรรมการบริหารสินทรัพย์ การจัดทำระบบบัญชีตามเกณฑ์ที่รับฟังจ่าย และจัดให้มีระบบการตรวจสอบเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว มีขั้นตอนที่ไม่ต้องผ่านการกลั่นกรองหลายขั้นตอนเกินความจำเป็น เป็นต้น

กฤษณพงศ์ สายวรรณ (2548, น.19) ได้สรุปถึงขอบข่ายงานงบประมาณไว้ว่า ประกอบด้วยเรื่องต่อไปนี้

- 1) การทำงบประมาณสถานศึกษา
- 2) การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษา การนำส่งเงิน และการเบิกเงิน
- 3) ระบบบัญชีโรงเรียน
- 4) การควบคุม การตรวจสอบภายใน และการรายงานการเงิน

หวน พิณรุฬห์ (2548, น.63) ได้สรุปขอบข่ายงานงบประมาณไว้ว่างานงบประมาณเป็นงานที่เกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การนำส่งและอื่นๆ ในโรงเรียนใหญ่ๆ ที่มีครูและนักเรียนมาก มักจะมีเจ้าหน้าที่การเงิน อาจจะมี 1 คน หรือมากกว่า ถ้ามีหลายคนก็ต้องมีหัวหน้าแผนกการเงิน

ด้วย ส่วนโรงเรียนเล็กๆ มักจะให้ผู้ช่วยครูใหญ่ ฝ่ายธุรการเป็นผู้ทำหน้าที่การเงินด้วย หรือถ้าไม่มีผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายธุรการ ครูใหญ่ก็เป็นผู้ทำหน้าที่การเงินด้วย

กระทรวงศึกษาธิการ (2550, น.30-31) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการกระจายอำนาจ การบริหารและจัดการศึกษา พ.ศ.2550 และขอบข่ายภารกิจการบริหารและจัดการสถานศึกษาของสถานศึกษาด้านบริหารงบประมาณไว้ ดังนี้

1) การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี

2) การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยตรง

3) การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

4) การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

5) การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

6) การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ

7) การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ

8) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

9) การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา

10) การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา

11) การวางแผนพัสดุ

12) การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี

13) การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ

14) การจัดหาพัสดุ

15) การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ

16) การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน

17) การเบิกเงินจากคลัง

18) การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน

19) การนำเงินส่งคลัง

20) การจัดทำบัญชีการเงิน

21) การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน

22) การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

ศุภฤกษ์ เนื่องจางงค์ (2552, น.133) ได้ให้ความหมายของการบริหารงบประมาณว่าเป็นการจัดทำและเสนองบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบติดตามประเมินผล รายงานผลการใช้เงินผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การจัดกองทุนช่วยเหลือนักเรียน การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี การบริหารพัสดุ การจัดเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน และการคุ้มค่าใช้จ่ายเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตลอดจนดูแลความสะอาดต่างๆ

พัชริน เล็กช่อม (2552, น.123) ได้ให้ความหมายของการบริหารงบประมาณว่าเป็นการดำเนินการในเรื่องการจัดทำงบประมาณ การจัดทำบัญชี การใช้จ่ายงบประมาณ การควบคุม การตรวจสอบ และรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณ งานการเงิน และพัสดุการจัดซื้อจัดจ้าง

ณัฐนันท์ มั่นตะพงศ์ (2554, น.44) ได้สรุปไว้ว่า ขอบข่ายการบริหารงบประมาณมีขั้นตอนและกิจกรรม ดังนี้

- 1) การจัดตั้งงบประมาณ ประกอบด้วย
 - (1.1) การวิเคราะห์และแผนนโยบาย
 - (1.2) การจัดทำแผนกลยุทธ์
 - (1.3) การวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญ
- 2) การบริหารงบประมาณ ประกอบด้วย
 - (2.1) การจัดสรรงบประมาณ
 - (2.2) การเบิกจ่ายงบประมาณ
 - (2.3) การจัดทำบัญชีและรายงาน
- 3) การระดมทรัพยากรและการบริหารพัสดุ สินทรัพย์ ประกอบด้วย
 - (3.1) การระดมทรัพยากร
 - (3.2) ทุนการศึกษา
 - (3.3) พักและสินทรัพย์
- 4) การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล ประกอบด้วย
 - (4.1) การตรวจสอบติดตามการใช้งบประมาณ
 - (4.2) การตรวจสอบติดตามการใช้ผลการดำเนินงาน
 - (4.3) ประเมินผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน

สรุปได้ว่า การบริหารงบประมาณสถานศึกษาเป็นการบริหารงานเกี่ยวกับการดำเนินงานเกี่ยวกับงบประมาณ เช่น การจัดทำและเสนอของงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบติดตาม ประเมินผล รายงานผลการใช้งบประมาณ การระดมทรัพยากร การลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

2.3.3 การบริหารงานบุคคล

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, น.34-35) กำหนดให้การบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญทุกกระบวนการ ตั้งแต่การแต่งตั้ง การพัฒนา การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพ การสร้างขวัญกำลังใจ เพื่อให้มีผลต่อการปฏิบัติงานตามที่คาดหวัง ยึดหลักระบบคุณธรรม 4 ประการ ได้แก่ หลักความสามารถ หลักความเสมอภาค หลักความมั่นคง และหลักความเป็นกลางทางการเมือง มีแผนการพัฒนาบุคลากรที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน พัฒนาบุคคลอย่างทั่วถึง ตรงตามความต้องการปลูกฝังอุดมการณ์ ความเป็นเจ้าของ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จทั้งดงามอย่างมีอาชีพ สามารถปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพอย่างถูกต้องและสร้างสรรค์ ปัจจัยความสำเร็จในการปฏิบัติงานสอนจะเกิดขึ้นได้ ครูต้องทำกิจกรรม 7 กิจกรรม คือ กิจกรรมวิเคราะห์หลักสูตร กิจกรรมวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล กิจกรรมจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย กิจกรรมใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียน กิจกรรมวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

ธีระ รุญเจริญ (2546, น.80-89) ได้เสนอแนวทางการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาด้านการบริหารงานบุคคล โดยมีหลักการและแนวคิด ดังนี้

- 1) ยึดหลักการบริหารเพื่อให้เกิดการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง
- 2) ยึดหลักความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคลของเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาตามนโยบาย กฎหมายและหลักเกณฑ์ที่กำหนด

3) ยึดหลักธรรมาภิบาล

กระทรวงศึกษาธิการ (2550, น.35-37) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา พ.ศ.2550 และขอบข่ายภารกิจการบริหารและจัดการสถานศึกษาของสถานศึกษาด้านการบริหารงานบุคคลไว้ ดังนี้

- 1) การวางแผนอัตรากำลัง
- 2) การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
- 4) การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

- 5) การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขึ้นเงินเดือน
- 6) การลาของบุคลากรสังกัดสถานศึกษาที่ไม่มีระเบียบกำหนดไว้โดยเฉพาะ
- 7) การประเมินผลการปฏิบัติงาน
- 8) การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
- 9) การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
- 10) การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
- 11) การอุทธรณ์และการร้องทุกข์
- 12) การออกจากราชการ
- 13) การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ
- 14) การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทาน

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

- 15) การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 16) การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ
- 17) การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
- 18) การส่งเสริมวินัยคุณธรรม จริยธรรมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 19) การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต
- 20) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ศุภฤกษ์ เนื่องจำนงค์ (2552, น.133) ได้ให้ความหมายของด้านการบริหารงานบุคคลว่าเป็นการดำเนินการเกี่ยวกับด้านบุคคลที่มีอยู่ให้ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย มนุษยสัมพันธ์ ความเมตตากรุณา ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การแต่งกาย ความประพฤติ ระเบียบวินัยของโรงเรียน การจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน การจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ

อมรรัตน์ เอื่อนสุภา (2552, น.128) ได้ให้ความหมายของด้านการบริหารงานบุคคลว่าเป็นการใช้ทรัพยากรบุคคลที่มีอยู่เป็นกำลังสำคัญในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย การจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน การพัฒนาและการธำรงรักษาบุคลากร การรักษาระเบียบวินัย การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร

พัชริน เล็กช่อม (2552, น.123) ได้ให้ความหมายของด้านการบริหารงานบุคคลว่าเป็นการดำเนินการในเรื่องการกำหนดความต้องการ การสรรหา การบรรจุ แต่งตั้ง การมอบหมายงาน การพัฒนา การบำรุงขวัญกำลังใจ การประเมินผลการปฏิบัติงาน การพิจารณาความดีความชอบ การลงโทษและการให้ออกจากงาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, น.133) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า การพัฒนาองค์กรจะประสบผลสัมฤทธิ์หรือไม่เพียงใดบุคคลซึ่งเป็นหนึ่งในสี่ประเด็นหลักของการบริหารจัดการ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการขับเคลื่อนองค์กรไปข้างหน้าเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของบริบทการพัฒนาในกระแสโลกาภิวัตน์ทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมและเทคโนโลยีสถานศึกษา จึงต้องมีหน่วยงานดังกล่าวอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม เพื่อขับเคลื่อนองค์กรสู่ความเป็นเลิศงานบุคคลเป็นหน่วยสนับสนุนบุคลากรที่สำคัญในสถานศึกษา มีจุดประสงค์หลักของงานบุคคล เพื่อดูแลอำนวยความสะดวกให้กับบุคลากรในโรงเรียนสร้างขวัญกำลังใจ ดูแลการรักษาสิทธิประโยชน์อันพึงมีพึงได้ของบุคลากร ดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถให้กับบุคลากร เช่น จัดการประชุมเวทีให้บุคลากรเพื่อให้ทราบภาระงานเมื่อเริ่มเข้าสู่องค์กร จัดทำเอกสารแนะนำทางปฏิบัติงาน จัดการนิเทศภายใน เพื่อทบทวนบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบจัดการประชุมสัมมนาศึกษาดูงาน เพื่อเพิ่มพูนทักษะและศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร จัดระบบประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อนำข้อมูลที่ได้ออกไปใช้ปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง

ณัฐนันท์ มั่นตะพงค์ (2554, น.48-49) ได้สรุปไว้ว่า ขอบข่ายการบริหารงานบุคคลมีขั้นตอนและกิจกรรม ดังนี้

- 1) การสรรหาและคัดเลือก ประกอบด้วย
 - (1.1) การวิเคราะห์และวางแผนอัตราบุคลากร
 - (1.2) การเสนอความต้องการให้ได้มาซึ่งบุคลากร
 - (1.3) การมอบหมายภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ
- 2) การพัฒนาบุคลากรและวินัย ประกอบด้วย
 - (2.1) การจัดทำแผนพัฒนาบุคลากร
 - (2.2) การดำเนินการพัฒนาบุคลากรรูปแบบต่างๆ
 - (2.3) การกำกับติดตามและนิเทศ
- 3) การสร้างขวัญกำลังใจ ประกอบด้วย
 - (3.1) เงินเดือนและค่าตอบแทน
 - (3.2) สวัสดิการรูปแบบต่างๆ
 - (3.3) การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ
- 4) การประเมินผลบุคลากร ประกอบด้วย
 - (4.1) มาตรฐานการปฏิบัติงานของครู
 - (4.2) ดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู

(4.3) รายงานผลการประเมินการปฏิบัติงานของครู

สรุปได้ว่า การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา เป็นการบริหารงานเกี่ยวกับการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร การรักษาวินัย และการสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรได้เป็นอย่างดี

2.3.4 การบริหารงานทั่วไป

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, น.35-36) กำหนดให้การบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการระบบบริหารองค์กร โดยมีบทบาทหลักในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวกตามหลักการบริหารที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงาน เน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิผลความสำเร็จของการบริหารทั่วไปในสถานศึกษาเกิดขึ้นได้ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีภาวะผู้นำ มีการจัดบุคลากรปฏิบัติงานให้ตรงกับความสามารถและความถนัด จัดระบบสำนักงานที่ดี ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า ประหยัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีการประเมินตรวจสอบผลการดำเนินงานเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงกระบวนการบริหารทั่วไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2550, น.32-33) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา พ.ศ.2550 และขอย้ายภารกิจการบริหารและจัดการสถานศึกษาด้านบริหารทั่วไปไว้ ดังนี้

- 1) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
- 2) การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
- 3) การวางแผนการบริหารงานการศึกษา
- 4) งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
- 5) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
- 6) การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
- 7) งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 8) การดำเนินงานธุรการ
- 9) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
- 10) การจัดทำสำมะโนนักเรียน
- 11) การรับนักเรียน
- 12) การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวม หรือเลิกสถานศึกษา

- 13) การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย
- 14) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 15) การทัศนศึกษา
- 16) งานกิจการนักเรียน
- 17) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
- 18) การส่งเสริม สนับสนุนประสานการจัดการศึกษาบุคคล ชุมชน องค์กร
หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

- 19) งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น
- 20) การรายงานผลการปฏิบัติงาน
- 21) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
- 22) แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

ดวงนภา สุกตะ (2552, น.26) ได้สรุปว่า การบริหารงานทั่วไปหรือการบริหารงาน
ธุรการในสถานศึกษา เป็นงานที่เกี่ยวกับการจัดเตรียมหรือการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนให้มี
ประสิทธิภาพและประสิทธิผลกับทั้งให้บริการในด้านต่างๆ แก่ระบบสถานศึกษา

ศุภฤกษ์ เนื่องจำนงค์ (2552, น.133) ได้ให้ความหมายของด้านบริหารทั่วไปว่าเป็น
การดำเนินการต่างๆ เกี่ยวกับการจัดการพัฒนาโรงเรียน การวางแผนการปฏิบัติงานของโรงเรียน การ
ให้ชุมชนมีส่วนร่วมกิจกรรมของโรงเรียน การประชาสัมพันธ์การบริหารอาคารสถานที่ ห้องน้ำ
การบริหารงานธุรการ สุขอนามัยของนักเรียน สวัสดิการของนักเรียน ความปลอดภัยของนักเรียนเพื่อ
ช่วยทำให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

พัชริน เล็กช่อม (2552, น.123) ได้ให้ความหมายของด้านการบริหารทั่วไปว่าเป็น
การดำเนินการในเรื่องการปฏิบัติงานธุรการงานอาคารสถานที่ การจัดบริการต่างๆ แก่นักเรียนและ
ชุมชน การกำหนดการระเบียบและแนวปฏิบัติในสถานศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและ
ชุมชน การแสวงหาความร่วมมือในการจัดการศึกษาการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาการกำหนด
ปรัชญา นโยบายของสถานศึกษา

เพิ่มศักดิ์ เหมพรหม (2552, น.17) ได้สรุปงานบริหารทั่วไป หมายถึง งานที่เกี่ยวข้อง
กับการจัดการองค์การ เป็นการให้บริการในการบริหารงานอื่นๆ ให้บรรลุตามมาตรฐาน คุณภาพและ
เป้าหมายที่กำหนด มุ่งส่งเสริม สนับสนุนและอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการให้บริการและการ
จัดการศึกษาทุกรูปแบบ พัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ตลอดจน

ให้บุคคล ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามีความพึงพอใจและการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

ณัฐนันท์ มั่นตะพงศ์ (2554, น.52) ได้สรุปไว้ว่า ขอบข่ายการบริหารทั่วไปมี ขั้นตอนและกิจกรรม ดังนี้

- 1) งานกิจกรรมนักเรียน ประกอบด้วย
 - (1.1) การวางแผนจัดกิจกรรมนักเรียน
 - (1.2) การจัดกิจกรรมให้นักเรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง
 - (1.3) การปรับปรุงและประเมินผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข
- 2) งานอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย
 - (2.1) การวางแผนบริหารจัดการอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
 - (2.2) การบำรุงดูแลและพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
 - (2.3) ติดตาม ตรวจสอบและรายงานการใช้อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
- 3) ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ประกอบด้วย
 - (3.1) การกำหนดและแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนและประสานงาน
 - (3.2) การให้คำปรึกษาแนะนำส่งเสริมสนับสนุนและประสานความร่วมมือ
 - (3.3) การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและรายงาน
- 4) การประชาสัมพันธ์และเครือข่าย ประกอบด้วย
 - (4.1) การจัดให้มีเครือข่ายการประสานงาน
 - (4.2) การสร้างกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ
 - (4.3) การติดตามประเมินปรับปรุงและพัฒนา

สรุปการบริหารทั่วไป เป็นการบริหารงานเกี่ยวกับการดำเนินงานธุรการ การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา การจัดระบบและการบริหารการพัฒนาองค์กร การปฏิบัติงานเทคโนโลยีสารสนเทศ การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การจัดทำสำมะโนนักเรียน การรับนักเรียน การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงาน การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การส่งเสริมงานกิจกรรมนักเรียน การประชาสัมพันธ์ผลงาน และการจัดระบบควบคุมภายในได้อย่างเป็นระบบ เอื้อต่องานอื่นๆ ให้ลุล่วงบรรลุวัตถุประสงค์

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพในการบริหารงาน หมายถึง สภาพผลสำเร็จที่ปรากฏอยู่จริงของโรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ซึ่งเป็นผลมาจากการใช้ภาวะผู้นำ

ทางวิชาการและพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียน โดยอาศัยกรอบการบริหารงานตามเกณฑ์มาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วยการบริหารงานโรงเรียน 4 งาน ดังนี้

1) การบริหารวิชาการ เป็นการบริหารงานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การจัดระบบการแนะแนวการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และการส่งเสริม สนับสนุนงาน วิชาการแก่ครอบครัว องค์กร

2) การบริหารงบประมาณ เป็นการบริหารงานเกี่ยวกับการดำเนินงานงบประมาณ เช่น การจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล รายงานผลการใช้งบประมาณ การระดมทรัพยากร การลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

3) การบริหารงานบุคคล หมายถึง เป็นการบริหารงานเกี่ยวกับการวางแผนอัตรา กำลังและกำหนดตำแหน่ง การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ของบุคลากร การรักษาวินัยและการสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรได้เป็นอย่างดี

4) การบริหารงานทั่วไป หมายถึง เป็นการบริหารงานเกี่ยวกับการดำเนินงานธุรการ การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา การจัด ระบบและการบริหารการพัฒนาองค์กร การปฏิบัติงานเทคโนโลยีสารสนเทศ การส่งเสริม สนับสนุน ด้านวิชาการงบประมาณ บุคลากรและบริหารทั่วไป การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การ จัดทำสำมะโนนักเรียน การรับนักเรียน การส่งเสริม สนับสนุนและประสานงาน การระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษา การส่งเสริมงานกิจกรรมนักเรียน การประชาสัมพันธ์ผลงาน และการจัดระบบควบคุม ภายในได้อย่างเป็นระบบ เอื้อต่องานอื่นๆ ให้ลุล่วงบรรลุวัตถุประสงค์

2.4 บริบทของโรงเรียนสามโลกสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

2.4.1 สภาพทั่วไป

โรงเรียนสามโลก (2559, น.1-2) ได้บันทึกไว้ว่า ท่านพระครูถาวรกิจ โสภโศก เจ้าอาวาส วัดป่าจิว อำเภอสามโลก จังหวัดปทุมธานี เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งโรงเรียนสามโลก โดยได้เชิญผู้ปกครอง นักเรียนในอำเภอสามโลก และอำเภอใกล้เคียง มาประชุมที่วัดป่าจิว เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2503 เพื่อ ปรีกษาหารือกันจัดตั้ง โรงเรียนมัธยมวิสามนัญ รุ่น 4 ภายในบริเวณวัดป่าจิว ซึ่งทางวัดยินดีให้ใช้ที่ดิน

12 ไร่ และได้สมทบก่อสร้างเป็นเงินจำนวน 14,620 บาท จังหวัดปทุมธานีได้มีคำสั่งให้เริ่มทำการสอนได้ในวันที่ 26 พฤษภาคม 2503 โดยอาศัยชั้นบนอาคารเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนวัดป่าจิว ในวันเปิดเรียนมีนักเรียนชายและหญิงรวม 9 คน นายสมทรง แรงกล้า ครูใหญ่โรงเรียนวัดป่าจิว รักษาการแทนครูใหญ่ นายศักดิ์ พวงดี ครูโรงเรียนนันทมนิบำรุง มาช่วยสอนเป็นการภายใน ต่อมา จังหวัดปทุมธานีได้มีคำสั่งแต่งตั้ง นายสังเวียน จิตระยงค์ ครูโรงเรียนสตรีปทุมธานี “คณะราษฎร บำรุง 3” มาดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ตั้งแต่วันที่ 5 มิถุนายน 2503 และได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ให้เปิดชั้นเรียนขึ้น ณ วันที่ 4 พฤษภาคม 2503 ตามหนังสืออำเภอสามโคกที่ 1444/2503 ลงวันที่ 14 มิถุนายน 2503 เดิมนี้เป็นโรงเรียนมัธยมวิสามนิตยตอนปลาย (ม.4-ม.6) สังกัดแผนกโรงเรียนส่วนภูมิภาคของโรงเรียนรัฐบาลกรมวิสามนิตยศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ใช้อักษรย่อ ปท.21 จัดการสอนแบบสหศึกษา

ต่อมาในปี 2507 คณะครูอาจารย์ ผู้ปกครองนักเรียน และท่านพระครูถาวรกิจโกศล เจ้าอาวาสวัดป่าจิว จัดหาเงินสมทบ จำนวน 100,000 บาท เพื่อจัดสร้างอาคารเรียนแบบ 216 โดยได้วางศิลาฤกษ์อาคารเรียนวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2507 โดยผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี นายพูนสวัสดิ์ กำลังงาน เป็นประธานพิธี ต่อมาในปีงบประมาณ 2508 ได้รับเงินงบประมาณค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง เป็นเงิน 200,000 บาท เพื่อต่อเติมก่อสร้างอาคารเรียน และได้สร้างเสร็จเรียบร้อยเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2508 และในวันที่ 8 มกราคม 2509 ได้จัดทำบุญอาคารเรียนใหม่ และใช้เรียนตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมา

โรงเรียนสามโคกได้ออนไปสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2552 พร้อมกับได้รับงบประมาณปี พ.ศ.2553 เป็นค่าสร้างอาคารเรียน 7 ชั้น จำนวน 1 หลัง อาคารเรียน 4 ชั้น จำนวน 1 หลัง และอาคารอเนกประสงค์จำนวน 1 หลัง ทำพิธีวางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2553 โดยมีนายชาญ พวงเพ็ชร์ นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เป็นประธานพิธีเปิดงาน

2.4.2 การจัดการศึกษา

โรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี จัดการสอนแบบสหศึกษา ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านจิว อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี 12160 ปัจจุบันโรงเรียนทำการสอนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

สีประจำโรงเรียน	แสด – น้ำเงิน
ต้นไม้ประจำโรงเรียน	ต้นตะแบก
อัตลักษณ์	แต่งกายดี มีความสุข
ปรัชญาโรงเรียน	“สุวิชาโน ภว โหติ” หมายถึง ผู้รู้ดีเป็นผู้เจริญ

วิสัยทัศน์

โรงเรียนทางเลือกใหม่ ได้มาตรฐานการศึกษา

พันธกิจ

1) ส่งเสริมนักเรียนเป็นวัยเรียนให้มีโอกาสรับการศึกษาและได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสนใจ

2) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม ไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด มีความเป็นไทยภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รักษาขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม และดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3) ส่งเสริมผู้เรียนด้านกีฬา ภาษา อาชีพ มีคุณลักษณะและสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาระดับสากล

4) พัฒนาระบบบริหารจัดการที่เน้น โรงเรียนเป็นฐาน ยึดหลักตามสากล มุ่งให้เป็นโรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ทันสมัย มีความปลอดภัยและโรงเรียนคุณภาพมาตรฐาน

5) พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้มีความเป็นครูมืออาชีพ ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน มีจิตสำนึกและจรรยาบรรณที่ดี มีคุณภาพและมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ

6) พัฒนาระบบการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก พัฒนาสิ่งแวดล้อมให้สะอาดร่มรื่น สวยงาม เป็นบรรยากาศแห่งการเรียนรู้

7) พัฒนาระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศการศึกษา

8) พัฒนาโรงเรียนสู่การเป็นศูนย์กลางของชุมชนให้บริการและร่วมมือกับชุมชนพัฒนาโรงเรียนท้องถิ่นอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์

1) สร้างความเสมอภาคทางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับเยาวชนในวัยเรียน

2) พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีคุณภาพ และสร้างนักเรียนที่มีคุณธรรม จริยธรรม

3) ยกระดับคุณภาพด้านหลักสูตรกระบวนการจัดการเรียนรู้ และส่งเสริมความเป็นเลิศ

4) สร้างระบบการบริหารจัดการคุณภาพ แบบมีส่วนร่วม โดยคณะบุคคลภายใต้ระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง

5) เสริมสร้างศักยภาพของครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

6) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งเรียนรู้

7) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา

8) สร้างเครือข่ายชุมชนและท้องถิ่นในการร่วมมือพัฒนาสถานศึกษาอย่างยั่งยืนตาม เป้าประสงค์

เป้าหมายของการจัดการศึกษา

ชาญ พวงเพ็ชร์ (7 ตุลาคม 2560, สัมภาษณ์) การโอนโรงเรียนสามโคกมาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เพื่อเป็นโรงเรียนให้กับนักเรียนที่ขาดโอกาสทั้งในด้านทุนทรัพย์และนักเรียนที่พลาดหวังจากโรงเรียนดัง จังหวัดปทุมธานีมีโรงเรียนมัธยมอยู่มากก็จริง แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียนที่มีภูมิลำเนาในจังหวัดปทุมธานี และนักเรียนที่ย้ายถิ่นฐานติดตามบิดามารดามาทำงาน โดยเฉพาะในเขตอุตสาหกรรมบางกระดี และนวนคร เป้าหมายของการจัดการศึกษาของโรงเรียนสามโคกจึงเป็นการสร้างโรงเรียนดี ให้กับทุกคนที่อาศัยในจังหวัดปทุมธานี การดูแลนักเรียนดี การศึกษาดี การแต่งกายดี มีอาชีพที่ดี เป็นคนดีของสังคม โรงเรียนสามโคกไม่มุ่งเน้นที่จะคัดแต่คนเก่ง เพราะถ้าบ้านเมืองเราคัดแต่คนเก่งๆ เข้าเรียน แล้วนักเรียนที่ไม่เก่งจะไปเรียนที่ไหน เราจึงมีนักเรียนทุกระดับสติปัญญา แต่เราก็มีนักเรียนที่มีความสามารถที่หลากหลาย เขาไม่เก่งทางด้านวิชาการแต่เขาก็เป็นนักกีฬาที่เก่ง เป็นคนทำอาหารที่อร่อย เป็นนักดนตรีที่มีความสามารถ

หลักสูตรที่เปิดสอน

1) แผนการเรียนส่งเสริมความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมและคณิตศาสตร์

2) แผนการเรียนวิทย์ – คณิต

3) แผนการเรียนอังกฤษ - ญี่ปุ่น

4) แผนการเรียนอังกฤษ - คณิต

5) แผนการเรียนอังกฤษ - จีน

6) แผนการเรียนไทย – อังกฤษ – สังคม

7) แผนการเรียนส่งเสริมความเป็นเลิศศิลปะ ดนตรี กีฬา

8) แผนการเรียนคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

การส่งเสริมด้านการจัดการเรียนการสอน

1) จัดครูผู้สอนให้ครบชั้นเรียน และตรงวิชาเอก

2) เรียนภาษาอังกฤษกับครูเจ้าของภาษา โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

3) เปิดหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและบริบทของท้องถิ่น

4) จัดกิจกรรมการอ่านซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่บกพร่องในการอ่านในคาบ 0
จันทร์ อังคาร พฤหัสบดี และจัดกิจกรรมค้นหาความสามารถพิเศษด้านอื่นๆ ในคาบ 0 วันพุธ เช่น
ดนตรี กีฬา

5) เน้นการเรียนการสอนทักษะชีวิต และวิชาที่สามารถต่อยอดในการประกอบอาชีพ
6) เชิญวิทยากรภายนอกที่มีความสามารถเข้าให้ความรู้เพิ่มเติม
7) เพิ่มโอกาสให้กับผู้เรียนโดยการประสานความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย และสถาน
ประกอบการ

8) จัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย มีห้องเรียน Smart class room
9) จัดให้มีคาบ Refresh หรือคาบนอน ในช่วงเวลา 13.40-14.00 น. เป็นเวลา 20 นาที
เพื่อให้นักเรียนได้พักผ่อนหลังจากที่เรียนมาตลอดทั้งวัน

การส่งเสริมและพัฒนาด้านจิตใจ

1) ออกค่ายพุทธบุตร นักเรียนชั้น ม. 1 และ ม.4
2) ออกค่ายทักษะชีวิต นักเรียนชั้น ม.5
3) กิจกรรมทำบุญระดับ นิมนต์พระคุณเจ้าทำบุญที่โรงเรียนทุกเดือน
4) กิจกรรมทำบุญวันพระ ให้นักเรียนชั้น ม.1- ม.6 ไปทำบุญที่วัดป่าจิวทุกวันพระ
ครั้งละ 5 ห้องเรียน เวียนกันไปจนกว่าจะครบทุกระดับชั้น

5) บรรพชาสามเณรชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อกล่อมเกลาจิตใจให้อ่อนน้อมถ่อมตน
และเป็นการฝึกสมาธิในการเรียน

6) ส่งเสริมให้มีกิจกรรมจิตสาธารณะ เช่น เล่นดนตรีที่โรงพยาบาล การแสดงในงาน
มงคลและอวมงคล บริจาคของให้บ้านเด็กกำพร้า โครงการปลูกป่าชายเลน เป็นต้น

7) จัดกิจกรรมวันพ่อ วันแม่ เพื่อให้ผู้ปกครองและนักเรียนได้แสดงความรู้สึกอันดี
ต่อครอบครัว มีความกตัญญูรู้คุณ

8) จัดกิจกรรมสายใยรักแห่งครอบครัว นำผู้ปกครองและนักเรียนทำกิจกรรมนอก
สถานที่สร้างความผูกพันให้ครอบครัว

ส่งเสริมด้านความสามารถ

1) จัดให้มีแผนการเรียนที่ส่งเสริมผู้เรียนตามความสามารถ เช่น MEP, Gifted Stem,
เตรียมความพร้อมวิชาทหาร

2) สนับสนุนให้ส่งนักเรียนแข่งขันด้านต่างๆ เพื่อเป็นการฝึกประสบการณ์ให้กับ
ผู้เรียน

3) กิจกรรม สสส. (สุข สร้างสรรค์) ตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ มุ่งเน้นให้เป็นกิจกรรมที่สามารถนำไปต่อยอดในการประกอบอาชีพได้ในอนาคต ซึ่งมีกิจกรรมที่นักเรียนสนใจเลือกเรียนทั้งหมด 102 กิจกรรม เช่น กิจกรรมพับเหรียญโปรยทาน กิจกรรมอาหารอีสาน กิจกรรมอ่านไม่ออกมหาครู ฯลฯ

4) สนับสนุนความสามารถด้านดนตรี กีฬา มีครูสอนที่มีความสามารถเฉพาะด้าน สนับสนุนให้นักเรียนกล้าแสดงออก และเป็นการทำงานได้ระหว่างเรียน

5) กิจกรรม Show Off เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก ทั้งการร้องเต้น รำละคร โดยจัดกิจกรรมทุกวันอังคาร ช่วงเช้าแถว ใช้เวลา 5-10 นาที

การส่งเสริมด้านระบบดูแลนักเรียน

1) SMS แจ้งเตือนให้ผู้ปกครองทราบเมื่อนักเรียนแต่ละบัตรและมาถึงโรงเรียน

2) โทรศัพท์สายตรงถึงผู้ปกครองเมื่อนักเรียนไม่มาโรงเรียน

3) ครูผู้สอนเช็คชื่อนักเรียนทุกครั้งเมื่อเข้าสอน ป้องกันการโดดเรียน หนีเรียน ระหว่างคาบเรียน

4) จัดให้มีรถรับส่งนักเรียนที่ด้อยโอกาสเพื่อให้นักเรียนเข้าถึงการศึกษาอย่างเสมอภาค

5) โครงการเยี่ยมบ้านนักเรียน โดยที่ปรึกษาติดตามดูแลนักเรียนจนจบช่วงชั้น

6) แบ่งการดูแลนักเรียนเป็นระดับชั้น โดยมีการแต่งตั้งหัวหน้า ระดับรองหัวหน้า เพื่อปกครองดูแลนักเรียนอย่างทั่วถึง

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

นันธิดา บัวสาย (2552, น.1784-186) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 โดยรวมไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

เป็นผู้เข้าสังคมได้ดีเพื่อประโยชน์ในงานวิชาการ และด้านเป็นผู้คิดริเริ่มในงานวิชาการ มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในขณะที่ภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านเป็นผู้ให้การยอมรับงานวิชาการ มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีอำนาจการทำนายร้อยละ 64.50 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการทำนาย $\pm .255$

ชฎาภาณูจน์ เจริญชนม์ (2553, น.89-96) ภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 ประเด็นที่ศึกษาคือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 ใน 3 ด้าน คือ การจัดการด้านการเรียนการสอน การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน และการบริหารงานด้านวิชาการ ประสิทธิภาพของโรงเรียน 14 ด้าน คือ ความสามารถในการปรับตัว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ความสามารถในการผสมผสาน ความสามารถในการพัฒนาศักยภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การเสียดสของบุคลากร การทำงานเป็นทีม บรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียน การพัฒนาบุคลากร ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับโรงเรียน วัฒนธรรมของโรงเรียน ระบบประกันคุณภาพ การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และการจูงใจ ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยครั้ง และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับบ่อยครั้ง ทั้ง 3 ด้าน โดยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและครูผู้สอนมีระดับบ่อยครั้ง เรียงลำดับ คะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน และด้านการบริหารงานด้านวิชาการ ตามลำดับ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ในด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ด้านการบริหารงานด้านวิชาการ และด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน ปัจจัยที่ทำนายประสิทธิผลของโรงเรียน คือ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ด้านการบริหารงานด้านวิชาการ และด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เขียนสมการได้ดังนี้

$$Y = 0.849 + 0.107X_1 + 0.362X_2 + 0.243X_3 \quad (R^2 = 0.687)$$

น้ำฝน รักษากลาง (2553, น. 74-76) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 2 ด้านผู้เรียนของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 โดยเฉลี่ย พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการบริหารจัดการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ภาวะผู้นำทางวิชาการด้านความสามารถ ด้านการวางแผน และด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการนิเทศ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 2 ด้านผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉลี่ย พบว่า มีมาตรฐานอยู่ในระดับดีมาก ยกเว้นมาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร และมาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์อยู่ในระดับดี และภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 2 ด้านผู้เรียน โดยที่ภาวะผู้นำทางวิชาการทั้ง 5 ด้านร่วมกันสามารถอธิบายผลการประเมินคุณภาพภายนอกได้ประมาณร้อยละ 87.3 ($R^2 = 0.873$)

กัญญ์รัชการย์ นิลวรรณ (2553, น.145-150) ได้ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ประกอบด้วย ตัวแปรแฝงภายนอกคือ ภาวะผู้นำทางวิชาการ ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ 7 ตัว ได้แก่ มุมมองต่อแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การประเมินผลนักเรียน การจัดโครงการด้านรับเด็กพิเศษ การประเมินผลการสอนของครู การวางแผนเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพ การใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยตัวแปรการวางแผนเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยสูงมากที่สุด ตัวแปรแฝงภายใน คือ ประสิทธิผลการจัดการสถานศึกษา ประกอบด้วย ตัวแปรแฝงย่อย 2 ตัวคือ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน และความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโดยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว ได้แก่ การเป็นคนดี การเป็นคนเก่ง การเป็นคนมีความสุข โดยตัวแปรการเป็นคนดีมีค่าเฉลี่ยสูงมากที่สุด ส่วนความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัว ได้แก่ ความสำเร็จของงาน คุณลักษณะของงานและสภาพการทำงาน ความก้าวหน้า นโยบายและบริหาร ความสัมพันธ์ในหน่วยงาน โดยตัวแปรความก้าวหน้ามีค่าเฉลี่ยสูงมากที่สุด ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยไค-สแควร์มีค่าเท่ากับ 91.08 ที่องศาอิสระ ค่า $df = 71$ ($p = 0.05448$) ซึ่งแตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ .941 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่

ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ .901 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (RMR) มีค่าเท่ากับ .0267 และภาวะผู้นำทางวิชาการมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการจัดการสถานศึกษา โดยขนาดอิทธิพลมีค่าเท่ากับ .001 นอกจากนี้ภาวะผู้นำทางวิชาการสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลการจัดการสถานศึกษา ได้ร้อยละ 1

ละอองดาว ปะโพธิง (2554, น.81-82) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดเลย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดเลย โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเสริมสร้างขวัญกำลังใจ รองลงมาคือ ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการสอน และด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นๆ คือ ด้านการนิเทศการสอน พฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดเลย โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี ด้านการวัดประเมินผลตามสภาพจริงและนำผลการประเมินไปใช้ ส่วนด้านที่มีต่ำกว่าด้านอื่นๆ คือ ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดเลย พบว่าอยู่ในระดับค่อนข้างสูง และมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมกับพฤติกรรมการสอน ที่มีประสิทธิผลของครูเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครูอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกด้าน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้น ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครูด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ในขณะที่เดียวกันความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับด้านการวิจัยในชั้นเรียนถึงแม้จะอยู่ในระดับปานกลางแต่ก็ค่อนข้างมาทางระดับต่ำกว่าด้านอื่นๆ และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นรายด้านกับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครูในภาพรวม พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาทุกด้านมี

ความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครูอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

วันเพ็ญ มีชัย (2554, น.94-99) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีภาวะผู้นำทางวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ตามลำดับดังนี้ คือ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมบรรยากาศและวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตามลำดับ อันสุดท้ายคือ ด้านการนิเทศการศึกษา ส่วนการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ตามลำดับดังนี้ ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ตามลำดับ อันสุดท้ายคือ ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

เจต เจริญสุข (2554, น.93-94) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า การวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิเคราะห์ ครูหัวหน้ากลุ่มงานบริหารวิชาการ และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับ คือ ด้านการสร้างบรรยากาศวิชาการในโรงเรียน ด้านการกำหนดเป้าหมายและภาระงานด้านวิชาการ และด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 36.72 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำและมีความผันแปรร่วมกันอยู่เพียงร้อยละ 3 ($R_2 = .030$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการกำหนดเป้าหมายและภาระงานด้านวิชาการ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ณัฐชนก ชัยศรี (2555, น.90-97) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบริหารงานหลักสูตรและการสอน รองลงมา ได้แก่ การกำกับติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านการกำหนดพันธกิจของโรงเรียน ประสิทธิผลของโรงเรียน โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน รองลงมาคือ ความสามารถของโรงเรียนในการพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลมีเจตคติทางบวก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีความสำเร็จเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภัทรา พึ่งไพฑูรย์ (2555, น.89-94) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านการวางแผนเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพครู ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ด้านมุมมองและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร ด้านการจัดโครงการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และด้านการประเมินผลการสอนของครู ตามลำดับ ประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านความสามารถในการยืดหยุ่น ด้านความสามารถในการปรับตัว ด้านประสิทธิภาพของผลผลิต ด้านปริมาณและคุณภาพของผลผลิต ตามลำดับ ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เป็นไปในทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิเดช พลเยี่ยม (2556, น.106-109) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลของโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยภาพรวม ภาวะผู้นำทางวิชาการผู้บริหารสถานศึกษามี

ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียนที่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู นักเรียนผู้ปกครองและชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนลำดับสุดท้ายคือ การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยภาพรวม ประสิทธิภาพของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับ ดังนี้ การพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวกมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนลำดับสุดท้าย คือ ด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนอยู่ในระดับสูง และมีทิศทางเป็นบวก ประสิทธิภาพของโรงเรียนถูกอธิบายได้ด้วยภาวะผู้นำทางวิชาการร้อยละ 43.82 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการนิเทศและประเมินผลการศึกษาสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันในทางบวกสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียน การสอนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน ส่วนด้านการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู นักเรียนผู้ปกครองและชุมชน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนน้อยที่สุด

ฤทธิรงค์ เศษวงค์ (2556, น.110-118) ได้ศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนโมเดลสมการ โครงสร้างอิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน โดยเรียงลำดับขนาดสัมประสิทธิ์อิทธิพลจากมากไปน้อย ดังนี้ อิทธิพลทางตรงมี 3 ปัจจัย คือ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การพัฒนาวิชาชีพครู และการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน อิทธิพลทางอ้อมมี 3 ปัจจัย คือ การนิเทศทางการศึกษา การพัฒนาวิชาชีพครู การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ อิทธิพลรวมมี 4 ปัจจัย คือ การพัฒนาวิชาชีพครู การนิเทศทางการศึกษา การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ และการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน กลุ่มพหุโมเดลสมการ โครงสร้างระหว่างกลุ่มผู้บริหารใหม่และกลุ่มผู้บริหารที่มีประสบการณ์สูงไม่มีการแปรเปลี่ยนของโครงสร้าง และมีค่าสถิติสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เพ็ญญา พลัฒิม (2559, น.110-118) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ภาพรวมและรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ การวางแผนการจัดการ และการนิเทศ ประสิทธิผลของโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ภาพรวมและรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านครู ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านกระบวนการบริหาร และด้านผู้บริหาร ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ การจัดการ และการวางแผนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน โดยสามารถร่วมกันทำนายได้ ร้อยละ 82.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สิริทร คงคุณ (2556, น.95-103) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 (ศรีสะเกษ-ยโสธร) ผลการศึกษาค้นพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียนตามลำดับ จำแนกเป็นด้านต่างๆ คือ ด้านการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด คือ สนับสนุนให้ครูได้อบรมด้านคุณธรรม จริยธรรมเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านจัดการเรียนการสอน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด คือ สนับสนุนให้ครูใช้เทคนิควิธีสอนที่หลากหลายเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด คือ การแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน ประสิทธิผลของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุดเท่ากัน 2 ข้อ ได้แก่ ส่งเสริมให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง และเป้าหมายการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจน และกำหนดนโยบายวางแผนการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้อะไหล่และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการกับ

ประสิทธิผลของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน จำแนกออกเป็นประสิทธิผลของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 11 ด้าน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และส่วนด้านอื่นๆ มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เซลิม (Selim, Online, 2001) ได้ศึกษาเพื่อประเมินรูปแบบของแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการโดยการศึกษาในขอบเขตของภาวะผู้นำทางวิชาการและโรงเรียนที่มีประสิทธิผลที่สนับสนุน โดยการศึกษาพบว่า รูปแบบของภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นองค์ประกอบที่มีความซับซ้อนและหลากหลาย แต่ก็สามารถที่จะรับรู้ได้ระดับบุคคล ซึ่งผลลัพธ์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้แนะนำว่าโรงเรียนควรมีทีมผู้นำทางวิชาการที่มีเอกลักษณ์และมีระบบเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการที่สามารถจำแนกได้ โดยอธิบายความสัมพันธ์ภายในระหว่างบทบาทและการปฏิบัติมากกว่าการเน้นภาวะผู้นำทางวิชาการของแต่ละบุคคล

ลูเนียร์เบิร์ก และ ออสไตน์ (Lunenberg & Ornstein, 2004, p.318) ได้ทำการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาที่ประสบความสำเร็จ จำนวน 149 โรงเรียน ในรัฐแมสซาชูเซตส์ โดยคัดเลือกจากโรงเรียนที่มีผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำที่เข้มแข็ง และเป็นโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูง โดยพบว่าร้อยละ 75 ของผู้บริหารอธิบายว่าตนเองเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการสูง กล่าวคือ เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการอุทิศเวลาเพื่อพัฒนาทรัพยากรให้เอื้อต่อการบริหารจัดการหลักสูตรของโรงเรียน และมีการปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ

คาร์บูลา (Karbula, 2009, p.116) ได้ทำการวิจัยบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านภาวะผู้นำทางวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพื่อสังเกตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา ทำความเข้าใจในบทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร และด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ซึ่งได้สำรวจจากการสังเกตและสัมภาษณ์ ได้สังเกตจากกิจวัตรประจำวันของผู้บริหารสถานศึกษา และการใช้ภาวะผู้นำในการตอบสนองต่อสถานการณ์ที่ผู้บริหาร ได้ประสบอยู่ในเวลานั้น จึงได้นำสิ่งต่างๆ ที่ได้สังเกต หรือพบเห็นมาจัดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร การรวบรวมข้อสังเกตได้อธิบายและยกตัวอย่างการตัดสินใจของผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการ และผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนของผู้เรียน การศึกษาครั้งนี้พบว่า ความเชื่อหลักของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ เสริมสร้างเกียรติยศ เป็นผู้มีชีวิตซื่อสัตย์ ความมีน้ำใจ ความสุจริตและจริยธรรมส่วนบุคคล ตลอดจน การดูแลเอาใจใส่นักเรียนและสมาชิกของโรงเรียน ซึ่งถือเป็นหลักสำคัญของพฤติกรรมและการตัดสินใจทั้งหมดในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาโดยมีผลโดยตรงต่อภาวะผู้นำทางวิชาการและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

อลิค มิลคาลิก และ ฮอย (Alig-Mielcarek & Hoy, 2010, p.108) ได้ทำการวิจัย วิเคราะห์ตามหลักทฤษฎีและที่ปรากฏเกี่ยวกับธรรมชาติ ความหมายและอิทธิพลของภาวะผู้นำทาง วิชาการ มีข้อสรุปพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเป็นหน้าที่สำคัญ แต่ภาวะผู้นำ ทางวิชาการเพียงอย่างเดียวคงไม่สามารถช่วยให้มีผลสัมฤทธิ์ในระดับสูงได้ ความจริงแล้ว บทบาทนี้มี ผลทางอ้อมที่ได้ผลตรงนั้นเกิดจากการมุ่งเน้นทางวิชาการของโรงเรียน รูปแบบและการวัดผลภาวะ ผู้นำทางวิชาการที่พัฒนาขึ้นในงานวิจัยนี้ ได้จากการศึกษาวรรณกรรมที่สำคัญและช่วยให้นักวิจัยคน อื่นๆ มีเครื่องมือที่เชื่อถือได้ เป็นที่สงสัยกันว่าความเข้าใจเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนใน บริบทของโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จได้ดีกว่าที่มีบริบทเหมาะสม เพื่อการใช้ภาวะผู้นำผู้บริหาร โรงเรียนจะเป็นผู้มีประสิทธิผลในการเพิ่มพูนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ถ้าหากว่าพวกเขาเหล่านั้นหัน ไปใส่ใจกับการพัฒนาบรรยากาศของโรงเรียนโดยมุ่งเน้นทางวิชาการให้มาก สร้างเป้าหมายร่วมกัน กับครู จัดให้มีการสะท้อนความคิดเห็นต่อครูเกี่ยวกับความก้าวหน้าของนักเรียน ฟังเสียงของครู และ จัดให้มีกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพครูในเรื่องที่เกี่ยวข้องกัน เพิ่มความขลังที่ส่งสมกันมาให้กับ โรงเรียน และส่งเสริมความร่วมมือและความไว้นื้อเชื่อใจระหว่างครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ภาวะ ผู้นำทางวิชาการไม่ใช่กระสุนมหัศจรรย์ แต่ก็เป็นส่วนหนึ่งของหลักการของผู้บริหารโรงเรียนที่จะใช้ พัฒนาบริบทของโรงเรียนให้ครูและนักเรียนประสบความสำเร็จได้ ถึงเวลาที่จะต้องเคลื่อนไปให้ มากกว่าคำบรรยายสวยหรูของคำว่า ภาวะผู้นำไปสู่การทำงานหนักเพื่อเข้าใจธรรมชาติที่ซับซ้อนใน การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในโรงเรียน ในท้ายที่สุด เราก็ต้องหาสมบัติมีค่าของโรงเรียนต่อไป สมบัติมีค่า อย่างเช่น การเน้นทางวิชาการซึ่งผู้นำสามารถเปลี่ยนแปลง เพื่อเอาชนะความล่าช้าที่เป็น ลบของสถานะตำทางเศรษฐกิจและสังคม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากร
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ประจำปีการศึกษา 2559 จำนวน 198 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert Scale) เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยมีองค์ประกอบ 3 ด้าน จำนวน 24 ข้อ ประกอบด้วย

- 1) การกำหนดภารกิจของโรงเรียน จำนวน 8 ข้อ
 - 2) การจัดการด้านการเรียนการสอน จำนวน 8 ข้อ
 - 3) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ จำนวน 8 ข้อ
- โดยกำหนดค่าน้ำหนักการตอบแบบสอบถาม ดังนี้
- 5 คะแนน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
 - 4 คะแนน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
 - 3 คะแนน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
 - 2 คะแนน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
 - 1 คะแนน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน ผู้วิจัยพัฒนามาจากหลักการของกระทรวงศึกษาธิการ (2550, น.30-55) เป็นการวัดประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน 4 กลุ่มงาน ดังนี้

- 1) การบริหารวิชาการ จำนวน 6 ข้อ
 - 2) การบริหารงบประมาณ จำนวน 6 ข้อ
 - 3) การบริหารงานบุคคล จำนวน 6 ข้อ
 - 4) การบริหารงานทั่วไป จำนวน 6 ข้อ
- โดยกำหนดค่าน้ำหนักการตอบแบบสอบถาม ดังนี้
- 5 คะแนน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
 - 4 คะแนน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
 - 3 คะแนน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
 - 2 คะแนน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
 - 1 คะแนน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียดการสร้างเครื่องมือวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด หลักการ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสาม โศก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือ
- 2) ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3) รวบรวมเนื้อหาและความรู้ที่เกี่ยวข้องตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการวิจัย

4) ดำเนินการสร้างเครื่องมือแบบสอบถามทั้ง 3 ตอน ให้ครอบคลุมเนื้อหาและกรอบแนวคิดของการวิจัย

5) นำเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นนำมาแก้ไข ปรับปรุงเนื้อหา และการใช้ภาษาให้ถูกต้องสมบูรณ์

6) นำเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาและด้านวัดผลประเมินผล จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือแล้วนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา โดยใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม
R หมายถึง คะแนนของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 $\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน
N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

การให้คะแนนผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

+ 1 เมื่อ ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจในข้อคำถามนั้นมีความตรงตามเนื้อหา

0 เมื่อ ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจในข้อคำถามนั้นมีความตรงตามเนื้อหา

- 1 เมื่อ ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจในข้อคำถามนั้นไม่มีความตรงตามเนื้อหา

เกณฑ์การพิจารณาเลือกข้อคำถาม พิจารณาจากข้อคำถามที่มีค่าดัชนีที่สอดคล้องไม่ต่ำกว่า 0.50 และต้องปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะก่อนที่จะนำไปทดลองใช้ (Try Out) หากผลจากการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือพบว่า ข้อใดที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องสูงกว่า 0.50 ขึ้นไปจึงนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาแล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Objective Congruence) ผลการตรวจสอบสรุปประเด็นโดยหาค่า IOC พบว่า ทุกข้อคำถามมีค่าเท่ากับ 0.60-1.00

7) นำเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วตามข้อเสนอแนะไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ดูความเหมาะสมอีกครั้ง

8) นำเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูโรงเรียนวัดป่าแก้ว สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี จำนวน 30 คน โดยนำผลการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของตอนที่ 2 เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ เท่ากับ 0.91 ตอนที่ 3 เกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.93 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาทั้งฉบับ เท่ากับ 0.96

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 ติดต่อประสานงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัยถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนสามโลก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.2 นำหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมทั้งแบบสอบถามส่งไปยังโรงเรียน เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนสามโลก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง กำหนด วัน เวลา สถานที่ขอรับแบบสอบถามคืนภายใน 2 สัปดาห์

3.3.3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวม ติดตาม และตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืน จำนวน 198 ชุด

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาจากตัวอย่างที่กำหนดไว้ เพื่อนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานที่วางไว้ จำนวน 198 ชุด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ แล้วนำข้อมูลทั้งหมดมาดำเนินการดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยวิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ (f) และค่าร้อยละ (%)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) โดยวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) โดยวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การแปลความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ และประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียน
ใช้วิธีการแบ่งระดับค่าเฉลี่ยออกเป็นช่วง ตามวิธีการของ ชานินทร์ ศิลป์จารุ (2553, น.75) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนกับ
ประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี สำหรับการแปล
ความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation
Coefficient) เปรียบเทียบกับเกณฑ์ โดยแปลความหมาย ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2553, น.316)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.71 – 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.31 – 0.70 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.01 – 0.30 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.00 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กัน

สำหรับทิศทางความสัมพันธ์พิจารณา ดังนี้

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (+) มีค่าเป็นลบ แสดงว่า มีความสัมพันธ์กันในทางลบหรือ
ทิศทางตรงกันข้าม

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (+) มีค่าเป็นบวก แสดงว่า มีความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือ
ทิศทางเดียวกัน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียนสามโคกสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา และครูของโรงเรียนสามโคกสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี จำนวน 198 คน จากนั้นนำข้อมูลจากแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์มาวิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ตารางประกอบความเรียงตามลำดับ ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนสามโคกสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

4.3 การวิเคราะห์ประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียนสามโคกสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

4.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียนสามโคกสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดคสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน จำนวนประชากร
μ	แทน ค่าเฉลี่ย
σ	แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
r	แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
X_1	แทน การกำหนดภารกิจของโรงเรียน
X_2	แทน การจัดการด้านการเรียนการสอน
X_3	แทน การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ
X_{tot}	แทน ภาวะผู้นำทางวิชาการ
Y_1	แทน การบริหารวิชาการ
Y_2	แทน การบริหารงบประมาณ
Y_3	แทน การบริหารงานบุคคล

- Y₄ แทน การบริหารงานทั่วไป
 Y_{tot} แทน ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน
 ** แทน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

			(N = 198)
	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ			
	ชาย	67	33.84
	หญิง	131	66.16
อายุ			
	21 - 30 ปี	89	44.95
	31 - 40 ปี	79	39.90
	41 - 50 ปี	19	9.60
	51 ปีขึ้นไป	11	5.55
วุฒิการศึกษา			
	ปริญญาตรี	163	82.32
	ปริญญาโท	35	17.68
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน			
	ต่ำกว่า 3 ปี	48	24.24
	3 - 5 ปี	52	26.26
	6 - 10 ปี	71	35.86
	11 - 15 ปี	17	8.59
	16 - 20 ปี	10	5.05
	รวม	198	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 66.16 รองลงมา คือ เพศชาย จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 33.84

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 21–30 ปี จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 44.95 รองลงมาคือ อายุ 31–40 ปี จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 39.90 อายุ 41–50 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 9.60 และ อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 5.55

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 82.32 รองลงมาคือ ปริญญาโท จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 17.68

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 6–10 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 35.86 รองลงมาคือ มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 3 – 5 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 26.26 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 3 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 24.24 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 11–15 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 8.59 และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 16–20 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5.05

4.2 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสามโลกสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสามโลกสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวม

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ			
	μ	σ	ระดับ	อันดับ
1. การกำหนดภารกิจของโรงเรียน (X_1)	4.13	0.72	มาก	3
2. การจัดการด้านการเรียนการสอน (X_2)	4.22	0.68	มาก	2
3. การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ (X_3)	4.23	0.69	มาก	1
รวม	4.19	0.66	มาก	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสามโลก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.19 เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า

มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ มีระดับการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.23 รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การกำหนดภารกิจของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน
สามโคกสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน

การกำหนดภารกิจของโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ			
	μ	σ	ระดับ	อันดับ
1. ผู้บริหารกำหนดนโยบาย แผนงาน และเป้าหมายของงานวิชาการ ให้อย่างชัดเจน โดยคำนึงถึงเป้าหมายการจัดการศึกษา	4.26	0.78	มาก	2
2. ผู้บริหารจัดประชุมเพื่อชี้แจงนโยบาย แผนงาน และเป้าหมายของงานวิชาการ ให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ	4.29	0.72	มาก	1
3. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์ของงานวิชาการ	4.04	0.97	มาก	8
4. ผู้บริหารวางแผนร่วมกับครูในการกำหนดโครงการดำเนินงานวิชาการตามเป้าหมายของโรงเรียน	4.13	0.90	มาก	4
5. ผู้บริหารมีการวางแผน กำหนดภารกิจ เป้าหมาย ในการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน	4.14	0.86	มาก	3
6. ผู้บริหารจัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของครูในการพัฒนางานด้านวิชาการ	4.09	0.89	มาก	5
7. ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาศักยภาพของครูในการประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน ด้านวิชาการ	4.05	0.86	มาก	7
8. ผู้บริหารนำผลการประเมินหลักสูตรมาใช้ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร	4.07	0.86	มาก	6
รวม	4.13	0.72	มาก	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.13 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยผู้บริหารจัดประชุมเพื่อชี้แจงนโยบาย แผนงาน และเป้าหมายของงานวิชาการให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ มีระดับการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.29 รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารกำหนดนโยบาย แผนงาน และเป้าหมายของงานวิชาการ ใว้อย่างชัดเจน โดยคำนึงถึงเป้าหมายการจัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 มีการวางแผน กำหนดภารกิจ เป้าหมายในการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน 4.14 ร่วมกับครู ในการกำหนดโครงการดำเนินงานวิชาการตามเป้าหมายของโรงเรียน 4.13 จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของครูในการพัฒนางานด้านวิชาการ 4.09 นำผลการประเมินหลักสูตรมาใช้ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร 4.07 และเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์ของงานวิชาการ 4.04 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน (N = 198)

การจัดการด้านการเรียนการสอน	ระดับการปฏิบัติ			
	μ	σ	ระดับ	อันดับ
1. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้	4.21	0.78	มาก	4
2. ผู้บริหารสนับสนุนวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของโรงเรียน	4.17	0.81	มาก	8
3. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	4.29	0.81	มาก	1
4. ผู้บริหารส่งเสริมและสรรหาวัสดุ อุปกรณ์เพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนของครู	4.20	0.88	มาก	6

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสามโคกสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน (ต่อ)

(N = 198)

การจัดการด้านการเรียนการสอน	ระดับการปฏิบัติ			
	μ	σ	ระดับ	อันดับ
5. ผู้บริหารติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมการสอนของครูให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.26	0.77	มาก	2
6. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้ผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอนของครู	4.23	0.74	มาก	3
7. ผู้บริหารส่งเสริมพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพให้กับครูอย่างต่อเนื่อง	4.20	0.82	มาก	5
8. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้ครูเผยแพร่ผลงานทางวิชาการให้สาธารณชนทราบ เช่น การจัดนิทรรศการ หรือจัดป้ายนิเทศ	4.18	0.80	มาก	7
รวม	4.22	0.68	มาก	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.22 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยผู้บริหารสนับสนุนให้ครูใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีระดับการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.29 รองลงมา ได้แก่ ติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมการสอนของครูให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 4.26 ส่งเสริมให้ครูใช้ผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอนของครู 4.23 สนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ 4.21 ส่งเสริมพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพให้กับครูอย่างต่อเนื่อง 4.20 ส่งเสริมและสรรหาวัสดุ อุปกรณ์เพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนของครู 4.20 ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูเผยแพร่ผลงานทางวิชาการให้สาธารณชนทราบ เช่น การจัดนิทรรศการ หรือจัดป้ายนิเทศ 4.18 และ

สนับสนุนวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของโรงเรียน 4.17 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน
สามโคกสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ
(N = 198)

การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ			
	μ	σ	ระดับ	อันดับ
1. ผู้บริหารมีการวางแผน จัดสรรงบประมาณ เพื่อสร้างบรรยากาศ และปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนการสอน	4.13	0.86	มาก	8
2. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความหลากหลายน่าสนใจ	4.23	0.75	มาก	5
3. ผู้บริหารมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาเสริมสร้างบรรยากาศและ สภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนการสอน	4.33	0.73	มาก	1
4. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรม พัฒนาวิชาชีพตามหน่วยงานภายนอกที่จัดอบรมขึ้น	4.20	0.93	มาก	6
5. ผู้บริหารจัดหาสื่อวัสดุ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อช่วยในการจัดการเรียนการสอนของครูบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร	4.17	0.89	มาก	7
6. ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูจัดสภาพห้องเรียนและ สิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	4.30	0.79	มาก	3
7. ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการสอนซ่อมเสริมหรือจัดกิจกรรมในลักษณะต่างๆ ที่เป็นการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียน	4.31	0.75	มาก	2
8. ผู้บริหารเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิค วิธีการสอนแก่ครูอยู่เสมอ	4.29	0.77	มาก	4
รวม	4.23	0.69	มาก	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสามโลก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.23 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยผู้บริหารมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาเสริมสร้างบรรยากาศและ สภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนการสอน มีระดับการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.33 รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการสอนซ่อมเสริมหรือจัดกิจกรรมในลักษณะต่างๆ ที่เป็นการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 กระตุ้นให้ครูจัดสภาพห้องเรียนและสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน 4.30 เชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิค วิธีการสอนแก่ครูอยู่เสมอ 4.29 ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความหลากหลายน่าสนใจ 4.23 สนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมพัฒนาวิชาชีพตามหน่วยงานภายนอกที่จัดอบรมขึ้น 4.20 จัดหาสื่อวัสดุ อุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อช่วยในการจัดการเรียนการสอนของครูบรรลุดตามเป้าหมายของหลักสูตร 4.17 และมีการวางแผน จัดสรรงบประมาณ เพื่อสร้างบรรยากาศ และปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนการสอน 4.13 ตามลำดับ

4.3 การวิเคราะห์ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสามโลก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียนสามโลก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวม

ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ			
	μ	σ	ระดับ	อันดับ
1. การบริหารวิชาการ (Y_1)	4.28	0.66	มาก	1
2. การบริหารงบประมาณ (Y_2)	4.14	0.69	มาก	4
3. การบริหารงานบุคคล (Y_3)	4.17	0.75	มาก	3
4. การบริหารงานทั่วไป (Y_4)	4.22	0.70	มาก	2
รวม	4.20	0.65	มาก	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหาร โรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.20 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการบริหารวิชาการ มีระดับการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.28 รองลงมาได้แก่ การบริหารงานทั่วไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 การบริหารงานบุคคล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การบริหารงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพการบริหาร โรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ด้านการบริหารวิชาการ

การบริหารวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ			
	μ	σ	ระดับ	อันดับ
1. ผู้บริหารจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และตรงกับความต้องการของท้องถิ่น	4.27	0.81	มาก	3
2. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระ และหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.38	0.69	มาก	1
3. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีการผลิตพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน และมีการประเมินผล เพื่อการพัฒนาสื่ออยู่เสมอ	4.24	0.79	มาก	4
4. ผู้บริหารจัดให้มีการนิเทศงานวิชาการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	4.35	0.70	มาก	2
5. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล ประเมินผล การเรียนการสอน โดยเน้นตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติงาน	4.19	0.85	มาก	6
6. ผู้บริหารพัฒนาระบบงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก	4.24	0.81	มาก	5
รวม	4.28	0.66	มาก	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหาร โรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ด้านการบริหารวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.28 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระ และหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีระดับการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.38 รองลงมา ได้แก่ จัดให้มีการนิเทศงานวิชาการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง 4.35 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และตรงกับความต้องการของท้องถิ่น 4.27 ส่งเสริมให้ครูมีการผลิตพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนการสอน และมีการประเมินผลเพื่อการพัฒนาสื่ออยู่เสมอ 4.24 พัฒนาระบบงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก 4.24 และส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล ประเมินผลการเรียนการสอนโดยเน้นตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติงาน 4.19 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพการบริหาร โรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ด้านการบริหารงบประมาณ

(N = 198)

การบริหารงบประมาณ	ระดับการปฏิบัติ			
	μ	σ	ระดับ	อันดับ
1. ผู้บริหารมีการจัดทำ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างเป็นระบบ	4.11	0.81	มาก	6
2. ผู้บริหารให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนกลยุทธ์ในการจัดสรรงบประมาณ	4.13	0.81	มาก	4
3. ผู้บริหารมีการจัดทำข้อมูลทรัพยากรเพื่อการศึกษา การจัดหาเงินงบประมาณ และการระดมทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน	4.11	0.75	มาก	5
4. ผู้บริหารจัดทำทะเบียนควบคุมดูแลทรัพย์สิน ตรวจสอบพัสดุประจำปี และให้มีการจำหน่ายพัสดุที่ชำรุด	4.18	0.77	มาก	1
5. ผู้บริหารจัดให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษาและการจัดระบบสวัสดิการของโรงเรียน	4.15	0.74	มาก	3

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียนสามโลก สังกัด
องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ด้านการบริหารงบประมาณ (ต่อ)

(N = 198)

การบริหารงบประมาณ	ระดับการปฏิบัติ			
	μ	σ	ระดับ	อันดับ
6. ผู้บริหารมีการกำกับ ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้งบประมาณของโรงเรียน	4.18	0.81	มาก	2
รวม	4.14	0.69	มาก	

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหาร โรงเรียนสามโลก สังกัดองค์การบริหารส่วน
จังหวัดปทุมธานี ด้านการบริหารงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.14 เมื่อพิจารณา
รายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยผู้บริหารจัดทำทะเบียนควบคุมดูแลทรัพย์สิน
ตรวจสอบพัสดุประจำปี และให้มีการจำหน่ายพัสดุที่ชำรุด มีระดับการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ
4.18 รองลงมา ได้แก่ มีการกำกับ ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้งบประมาณ
ของโรงเรียน 4.18 จัดให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษาและการจัดระบบสวัสดิการของโรงเรียน
4.15 ให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนกลยุทธ์ในการจัดสรรงบประมาณ 4.13 มีการจัดทำข้อมูล
ทรัพยากรเพื่อการศึกษาการจัดหาเงินงบประมาณ และการระดมทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน
4.11 และมีการจัดทำและการใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างเป็นระบบ 4.11 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียนสามโลก
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ด้านการบริหารงานบุคคล

(N = 198)

การบริหารงานบุคคล	ระดับการปฏิบัติ			
	μ	σ	ระดับ	อันดับ
1. ผู้บริหารมีการวิเคราะห์และวางแผนอัตรากำลังคน ให้เหมาะกับภารกิจของโรงเรียน	4.13	0.80	มาก	4
2. ผู้บริหารเสนอแนะและแต่งตั้งบุคลากรในการ ปฏิบัติงานต่างๆ ให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ	4.07	0.83	มาก	6

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียนสามโคก สังกัด
องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ด้านการบริหารงานบุคคล (ต่อ)

(N = 198)

การบริหารงานบุคคล	ระดับการปฏิบัติ			
	μ	σ	ระดับ	อันดับ
3. ผู้บริหารพิจารณาการเลื่อนขั้นเงินเดือนโดยการ ประกาศเกณฑ์ แต่งตั้งให้คณะกรรมการพิจารณา	4.14	0.84	มาก	3
4. ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้รับการ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง	4.24	0.88	มาก	2
5. ผู้บริหารสร้างขวัญกำลังใจ และยกย่องเชิดชูเกียรติ ครูที่ปฏิบัติงานมีคุณภาพ	4.09	0.98	มาก	5
6. ผู้บริหารส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรม สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.36	0.79	มาก	1
รวม	4.17	0.75	มาก	

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหาร โรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหารส่วน
จังหวัดปทุมธานี ด้านการบริหารงานบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.17 เมื่อพิจารณา
รายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยผู้บริหารส่งเสริมวินัย คุณธรรม และจริยธรรม
สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา มีระดับการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.36 รองลงมา ได้แก่
ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 4.24 พิจารณาการเลื่อนขั้นเงินเดือนโดย
การประกาศเกณฑ์ แต่งตั้งให้คณะกรรมการพิจารณา 4.14 มีการวิเคราะห์และวางแผนอัตรากำลังคน
ให้เหมาะสมกับภารกิจของโรงเรียน 4.13 สร้างขวัญกำลังใจ และยกย่องเชิดชูเกียรติครูที่ปฏิบัติงานมี
คุณภาพ 4.09 และเสนอแนะและแต่งตั้งบุคลากรในการปฏิบัติงานต่างๆ ให้เหมาะสมกับความรู้
ความสามารถ 4.07 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียนสามโคก
สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ด้านการบริหารงานทั่วไป

(N = 198)

การบริหารงานทั่วไป	ระดับการปฏิบัติ			
	μ	σ	ระดับ	อันดับ
1. ผู้บริหารจัดทำพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูล สารสนเทศภายในและภายนอก	4.23	0.82	มาก	2
2. ผู้บริหารจัดระบบการบริหารและพัฒนาให้ทันสมัยและ มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง	4.19	0.81	มาก	6
3. ผู้บริหารบำรุง ดูแล และพัฒนาอาคารสถานที่และ สภาพแวดล้อมให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้ มั่นคง ปลอดภัย และสวยงาม	4.28	0.74	มาก	1
4. ผู้บริหารส่งเสริมการพัฒนาคูหาให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม	4.19	0.80	มาก	5
5. ผู้บริหารมีการประชาสัมพันธ์งานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.22	0.80	มาก	3
6. ผู้บริหารดำเนินการจัดกิจกรรมและส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม อย่างหลากหลาย	4.21	0.76	มาก	4
รวม	4.22	0.70	มาก	

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหารส่วน
จังหวัดปทุมธานี ด้านการบริหารงานทั่วไป ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.22 เมื่อพิจารณา
รายชื่อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยผู้บริหารบำรุง ดูแล และพัฒนาอาคารสถานที่และ
สภาพแวดล้อมให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้ มั่นคง ปลอดภัย และสวยงาม มีระดับการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ย
สูงสุดเท่ากับ 4.28 รองลงมา ได้แก่ จัดทำพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศภายในและ
ภายนอก 4.23 มีการประชาสัมพันธ์งานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 4.22 ดำเนินการจัดกิจกรรมและ
ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย 4.21
ส่งเสริมการพัฒนาคูหาให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม 4.19
และจัดระบบการบริหารและพัฒนาให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง 4.19 ตามลำดับ

4.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับ ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนสามโลก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

วิเคราะห์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ซึ่งเป็นการทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้วิจัยกำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยว่า ตัวแปรอิสระ (X) แต่ละด้าน มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (Y) ในแต่ละด้านหรือไม่ ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปเป็นตารางความสัมพันธ์ในภาพรวม รายละเอียดดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับ ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนสามโลก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

(N = 198)

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	X _{tot}	Y _{tot}
X ₁	1								
X ₂	0.876**	1							
X ₃	0.841**	0.886**	1						
Y ₁	0.809**	0.782**	0.796**	1					
Y ₂	0.758**	0.764**	0.778**	0.805**	1				
Y ₃	0.777**	0.814**	0.835**	0.786**	0.865**	1			
Y ₄	0.750**	0.762**	0.781**	0.760**	0.816**	0.893**	1		
X _{tot}	0.951**	0.963**	0.951**	0.833**	0.803**	0.846**	0.800**	1	
Y _{tot}	0.830**	0.839**	0.857**	0.896**	0.936**	0.955**	0.934**	0.882**	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับ ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนสามโลก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวม (X_{tot}) และ (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ 0.882

จากการวิเคราะห์ข้อมูล จึงสรุปค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนสามโลก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันระดับสูงเท่ากับ 0.830 แสดงว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการกำหนดภารกิจของ

โรงเรียนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียนสาม โศก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปทุมธานี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยมีความสัมพันธ์ทิศทางบวกในระดับสูง

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์กันระดับสูงเท่ากับ 0.839 แสดงว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียนสาม โศก สังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดปทุมธานี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยมีความสัมพันธ์ทิศทางบวกในระดับสูง

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการส่งเสริมบรรยากาศทาง วิชาการ มีความสัมพันธ์กันระดับสูงเท่ากับ 0.857 แสดงว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการส่งเสริม บรรยากาศทางวิชาการ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียนสาม โศก สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดปทุมธานี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยมีความสัมพันธ์ทิศทางบวกใน ระดับสูง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสามโลก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อสรุปผลการวิจัย ตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย และวิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสามโลก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสามโลก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี 2) ระดับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสามโลก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสามโลก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนสามโลก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี จำนวน 198 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบมาตราวัดประเมินค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิจัยใช้สถิติแบบพรรณนา โดยการวิเคราะห์แจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการวิเคราะห์แบบสอบถามสมมติฐาน โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

5.2 สรุปผลการวิจัย

ผลการสรุปข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสามโลก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี สรุปผลการวิจัยได้ว่า สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 66.16 มีอายุ 21–30 ปี ร้อยละ 44.95 วุฒิการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 82.32 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 6–10 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.86

5.2.1 ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสามโลก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.19 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ มีระดับการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ

4.23 รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การกำหนดภารกิจของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 ตามลำดับ

5.2.2 ระดับประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.20 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการบริหารวิชาการ มีระดับการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.28 รองลงมา ได้แก่ การบริหารงานทั่วไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 การบริหารงานบุคคล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การบริหารงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 ตามลำดับ

5.2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวม (X_{10}) และ (Y_{10}) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.882 มีความสัมพันธ์กันระดับสูง

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันระดับสูงเท่ากับ 0.830 แสดงว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยมีความสัมพันธ์ทิศทางบวกในระดับสูง

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์กันระดับสูงเท่ากับ 0.839 แสดงว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยมีความสัมพันธ์ทิศทางบวกในระดับสูง

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ มีความสัมพันธ์กันระดับสูงเท่ากับ 0.857 แสดงว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยมีความสัมพันธ์ทิศทางบวกในระดับสูง

5.3 อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัย มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปราย ดังนี้

5.3.1 จากการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากครูผู้สอนอาจมองว่าผู้บริหารโรงเรียนต้องมีมาตรฐานตามเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด จึงทำให้ผู้บริหารเล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้

ผู้เรียนมีคุณลักษณะดี เก่ง และมีความสุข เป็นความหวังสูงสุดของคนในชาติ ในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าของสังคมให้เป็นที่ไปในทิศทางที่ปรารถนา เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ โดยโรงเรียนทุกแห่งได้นำกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นวิธีการจัดการคุณภาพอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างความมั่นใจต่อผู้ปกครอง ชุมชน สังคม ในการปฏิบัติหรือการดำเนินงานของสถานศึกษาตามพันธกิจที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้นั้น จะได้ผลผลิตของการศึกษาที่มีคุณภาพ อันพึงประสงค์ตามความคาดหวังของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม และครูผู้สอนอาจมองว่า ผู้บริหาร โรงเรียนให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ตามกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ดังนี้คือ พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ พัฒนาคณาจารย์สถานศึกษายุคใหม่และแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และพัฒนาการบริหารจัดการยุคใหม่ รวมถึงนโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้ตรงตามศักยภาพของแต่ละบุคคล และการร่วมมือร่วมใจกันของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี และผู้บริหารของโรงเรียนที่มีแผนพัฒนาการศึกษา และมีการตรวจสอบเป็นระยะเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งนภา นุตราวงศ์ (2552, น.75) กล่าวถึงผู้บริหารโรงเรียนว่าต้องเป็นผู้นำทางวิชาการและมีความรู้ความเข้าใจเรื่องมาตรฐานและหลักสูตร ซึ่งเป็นหัวใจของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้สามารถช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องตลอดจนการตัดสินใจในทิศทางที่ถูกต้อง และเหมาะสมกับความต้องการของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริทร คงคุณ (2556, น.95-103) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 (ศรีสะเกษ-ยโสธร) ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ ฉัตรชัย ไชยมงค์ (2552, น.108-125) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ละอองดาว ปะโพธิง (2554, น. 81-82) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดเลย โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ วันเผด็จ มีชัย (2554, น.94-99) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการที่

ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีภาวะผู้นำทางวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ ฌัฐชนก ชัยศรี (2555, น.90-97) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก

5.3.2 จากการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องสร้างความตระหนักและรับผิดชอบร่วมกับครู บุคลากรทุกคนในโรงเรียนรวมทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียน อีกทั้งแนวนโยบายเชิงรุกของต้นสังกัดมีการติดตามประเมินผลอยู่เป็นระยะ รวมถึง ชาวอุทวันเพ็ชร์ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นอย่างมาก ทุกสัปดาห์จะมีการติดตามความคืบหน้าของภาระงานของผู้บริหารแต่ละคน และเปิดโอกาสให้แต่ละคนเสนอแนวความคิดใหม่ๆ ในการพัฒนาโรงเรียน ทุกเดือนจะมีการประชุมร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อสอบถามถึงปัญหาและหาแนวทางแก้ไข จึงส่งผลให้การบริหารงานและนโยบายในการจัดการศึกษาต่างๆ ดำเนินไปอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรา พิงไพฑูรย์ (2555, น.89-94) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ อภิเดช พลเยี่ยม (2556, น.106-109) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลของโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ เพ็ญภา พลับจิม (2559, น.110-118) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ สิริทร คงคุณ (2556, น.95-103) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 28 (ศรีสะเกษ-ยโสธร) ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

5.3.3 ผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสามโคกสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยความสัมพันธ์ทิศทางบวกในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูผู้สอนเป็นหัวใจที่สำคัญทางการศึกษา ซึ่งได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มีคุณภาพและมาตรฐานให้เหมาะสมกับวิชาชีพชั้นสูง ตลอดจนการประกันคุณภาพการศึกษาที่โรงเรียนจะต้องผ่านการประเมินเพื่อรับรองคุณภาพการศึกษา จึงทำให้ครูตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตน ทั้งในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน บุคลิกภาพของความเป็นครู การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน การจัดการกระบวนการเรียนการสอน การใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ การควบคุมชั้นเรียน และการวัดผลประเมินผล รวมถึงการติดตามนิเทศการสอนอย่างเป็นระบบและหลายรูปแบบเพื่อส่งเสริมให้ครูได้มีแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย มีการส่งเสริมให้ครูได้เข้ารับการอบรมเพิ่มเติมความรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทธา พึ่งไพฑูรย์ (2555, น.89-94) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เป็นไปในทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของ ฉวีชนก ชัยศรี (2555, น.90-97) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และงานวิจัยของ สิริทร คงคุณ (2556, น.95-103) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 (ศรีสะเกษ-ยโสธร) ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.4 ข้อเสนอแนะ

5.4.1 ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

5.4.1.1 จากการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้ายของทุกด้าน ดังนั้น ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ของงานวิชาการ วางแผนร่วมกับครูในการกำหนดโครงการด้านงานวิชาการ รวมทั้งร่วมกับครูกำหนดเป้าหมายในการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

5.4.1.2 จากการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน ด้านการบริหารงบประมาณ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้ายของทุกด้าน ดังนั้นผู้บริหารควรให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนกลยุทธ์ในการจัดสรรงบประมาณ ควรมีการจัดทำและใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างเป็นระบบ รวมถึงจัดทำข้อมูลทรัพยากรเพื่อการศึกษา การจัดหาเงินงบประมาณ และการระดมทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน

5.4.1.3 จากการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนสาม โศก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี พบว่า ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียนกับการบริหารทั่วไป เป็นคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำที่สุด ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม สนับสนุนให้ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย และควรมีการประชาสัมพันธ์งานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

5.4.2 ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.4.2.1 ควรมีการศึกษารูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสาม โศก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

5.4.2.2 ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพการสอนของครู โรงเรียนสาม โศก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

บรรณานุกรม

- กฤษณพงศ์ ศายวรรณ. (2548). การบริหารงานการเงินในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอำนาจเจริญ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2550). แนวทางกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กัญญ์รัชการย์ นิลวรรณ. (2553). องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น).
- จรรยา ประดิษฐ์พงศ์. (2550). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนนวมวิทย์ จังหวัดเชียงใหม่. (การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- เจต เจริญสุข. (2554). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา).
- ฉัตรชัย ไชยมงคล. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- ชฎากาญจน์ เจริญชนม์. (2553). ภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ณัฐชนก ชัยศรี. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับ
ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย).
- ณัฐฐนันท์ มั่นตะพงค์. (2554). ประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนชลประทานสงเคราะห์
จังหวัดนนทบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย).
- ณัฐวัฒน์ สารทะวงค์. (2556). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนา
คุณภาพ การศึกษาหนองแขมโพรงงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษา
ยโสธร เขต 2. (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช).
- ดวงนภา สุกตะ. (2552). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานของโรงเรียน
ในสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
จันทระ).
- ดนัยพัชร บุญญาธิ. (2556). สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษานครปฐม เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม).
- ตรีโชค กางกั้น. (2552). สภาพและปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ,
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี).
- ถาวร เส็งเอียด. (2550). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
ธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- ชร สุนทรายุทธ. (2551). การบริหารจัดการเชิงปฏิรูปทฤษฎีวิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา.
กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- ธนิต ทองอาจ. (2552). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของ
โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปากร).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ธีระ รุญเจริญ. (2553). **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) เพื่อปฏิรูปตรวจสอบและประเมินภายนอกรอบสาม**. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- ชานินทร์ ศิลป์จารุ. (2553). **การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS**. กรุงเทพฯ: วี อินเตอร์ พรินท์.
- นิตยา พูลแสง. (2554). **ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2**. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- นันทิศา บัวสาย. (2552). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ การบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2**. (วิทยานิพนธ์ ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- นุสรรา หันดา. (2556). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน กลุ่ม 4 กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน**. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร).
- น้ำฝน รัชกาลาง. (2553). **การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษากับผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 2 ด้านผู้เรียน ของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2**. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). **การวิจัยเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- ปัญญา น้ำใจสุข. (2556). **การบริหารการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2**. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม).
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พิทรัดน์ บรรจงงาม. (2557). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอหนองบัวระเหว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3**. (การค้นคว้าอิสระปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พิมพ์พรณ สุริโย. (2552). ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 9 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย).
- พิมพ์พิชญา จงเกียรติกาญจน์. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี).
- พัชริน เล็กช่อม. (2552). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดกลางราชบำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- พัฒนา แสงตะวัน. (2553). ปัจจัยความพึงพอใจในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี).
- เพิ่มศักดิ์ เหมพรหม. (2552). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานของโรงเรียนบ้านหนองผักแว่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- เพ็ญญา พลับฉิม. (2559). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม).
- ภัทรา พิงไพฑูรย์. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์).
- มณฑา รักพันธุ์. (2551). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดอ่างทอง. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- มัลลิกา เชาว์ปัญญาเวช. (2556). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรังสิต).
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หน่วยตรวจสอบภายใน. (2553). ประสิทธิภาพ. สืบค้นจาก <http://www.bb.go.th>.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2550). ความเป็นครู. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- รินดา พูลสว่าง. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนนทบุรี. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช).
- รุ่ง แก้วแดง และ ชัยรงค์ สุวรรณสาร. (2550). แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลและประสิทธิภาพองค์กร ประมวลสาระชุดทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติในการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 9-12. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- โรงเรียนสามโคก. (2559). ข้อมูลสารสนเทศ. สืบค้นจาก <http://www.samkhok.ac.th>
- ฤทธิรงค์ เศษวงศ์. (2556). อิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- ละอองดาว ปะโพธิง. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดเลย. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช).
- ลัดดาวรรณ นัดดาเทพ. (2557). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- วรณารถ แสงมณี. (2553). องค์การ ทฤษฎีการออกแบบ และการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: ดารณี สนามเต๊ะ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วาสนา สารกรณ์. (2556). การเปรียบเทียบการรับรู้ของครูต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- วิรัตน์ มะโนวัฒนา. (2548). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง).
- วิษณุ จุลวรรณ. (2547). การวิเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา).
- วันชัย มีชาติ. (2555). การบริหารองค์การ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วันเผด็จ มีชัย. (2554). ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- ศิริวรรณ รัตนารุณจิต. (2554). สภาพและปัญหาการดำเนินงานด้านวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม).
- ศุภฤกษ์ เนื่องจำนงค์. (2552). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดตโปทาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบุรี เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- เศรษฐการ ไชยคำ. (2557). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด).
- สมคิด สร้อยน้ำ และ มัณฑนา อินทุสมิต. (2554). บทสรุปและประเด็นสำหรับการศึกษาภาวะผู้นำในอนาคต ภาวะผู้บริหาร. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมสะนิต วงคำจัน. (2551). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สิริทร คงคุณ. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 (ศรีสะเกษ-ยโสธร). (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- สิร์รธานี วสุภัทร. (2551). ภาวะผู้นำทางวิชาการ และสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).
- สุภารัตน์ ศรีนิยม. (2557). การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11. (ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี).
- สุพชาติ ชุ่มชื่น. (2554). ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนนวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี. (สารนิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต).
- โสภา วงษ์นาคเพชร. (2553). การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2544). การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: การศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2553). การบริหารการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- หวน พิณรุฬพันธ์. (2548). การบริหารการศึกษา : นักบริหารมืออาชีพ. นนทบุรี: พิณรุฬพันธ์การพิมพ์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

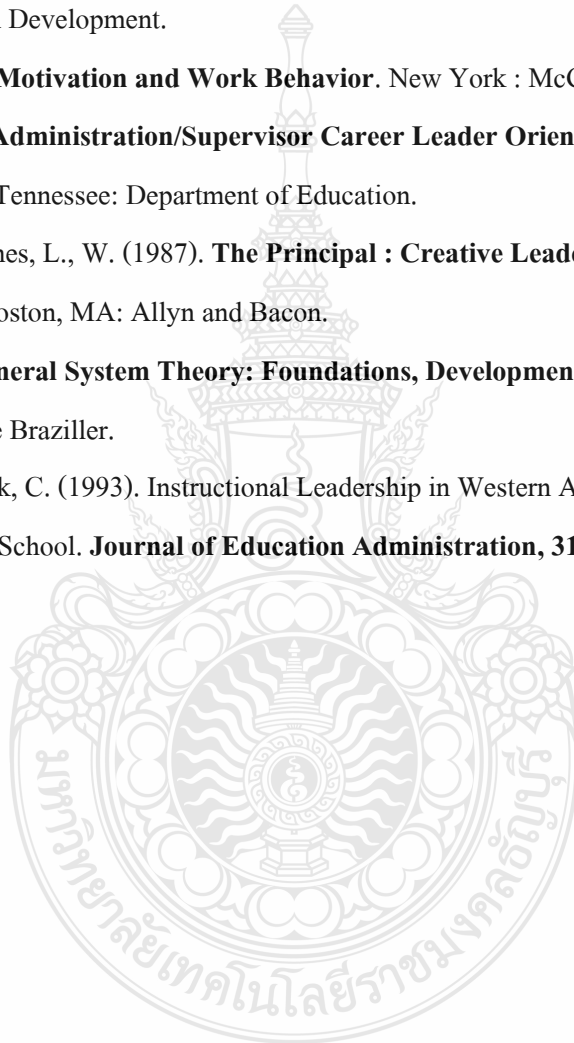
- อภิเดช พลเยี่ยม. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลของโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- อมรรัตน์ เอื้อนสุภา. (2552). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัฒนคุณวิทย์ อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- อาทิตยา ศกุนะสิงห์. (2552). บทบาทผู้บริหารที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- อานู ช้างกลาง. (2557). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).
- อุทัย เดชตานนท์. (2550). **นักบริหารมืออาชีพ (Professional Managers)**. นครราชสีมา: สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- Alig-Mielcarek & Jana, M. & Hoy, W., K. (2010). **A Theoretical and Empirical Analysis of the Nature, Meaning, and Influence of Instructional Leadership**. The Ohio State University. Available from : <http://www.coe.ohiostate.edu>.
- Bamburg, J., D. & Andrews, R., L. (1990). **Instructional Leadership, School Goals, and Student Achievement: Exploring the Relationship between Means and Ends**. Available from <http://www.dbonline.igroupnet.com/eric/detail.nsp>.
- Cronbach, Lee, J. (1990). **Essentials of Psychological Testing** (5th ed.). NY: Harper Collins.
- Carter, C., J. & Klotz, J. (1990). What Principal's must Know before Assuming the Role of Instructional Leader. **NASSP Bulletin**, 74, 36-41.
- Chell, J. (2001). **Introduction Principals to the Role of Instructional Leadership : A Summary of a Master's Project by jan Chell**. Available from : <http://www.ssta.sk.ca/research/leadership/95-14.htm>.
- Cooper, H., M. (1989). **Homework**. White Plains, NY: Longman.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Davis, G., A. & Thomas, M., A. (1989). **Effective schools and effective teacher**. Boston, MA: Allyn & Bacon.
- Fiedler, F., E. (1967). **A Theory of Leadership Effectiveness**. NY: McGraw-Hill.
- Fullan, M. (1991). **The New Meaning of Educational Change**. NY: Teachers' College Press.
- Glickman, C., D. (2007). **Supervision and Instructional Leadership : A Developmental**. Boston, MA: Allyn & Bacon.
- Hallinger, P. & Murphy, J. (1985). **Assessing the Instructional Management Behavior of Principals**. Chicago: The University of Chicago.
- Hanny, R. (1987). **Use, But Don't Abuse, The Principles of Instructional Effectiveness**. **The Clearing House**, 60(5), pp.209-211.
- Heck, W., C. et al. (1990). "vision and Problem Finding in Principals Weak : Values and Cognition in Administration." **Peabody Journal of Education**, 63.
- Hoy, W., K., & Miskel, C., G. (1991). **Educational Administration : Theory, Research, And Practice**. Singapore: McGraw-Hill.
- Hoy, W., K. & Miskel, C., G. (2005). **Educational Administration : Theory, Research, And Practice**. NY: McGraw-Hill.
- Karbula, J. (2009). **Case Study on The Role of The Superintendent of Schools in Instructional Leadership and Student Academic Achievement**. Colorado: Colorado State University.
- Krejcie, R.,V. & Morgan, D.,W. (1970, Autumn). "Determining Sample Size for Research Activities," **Educational and Psychological Measurement**, 30(3), 607-610.
- Krug, S., E. (1992). Instructional Leadership: A Constructivist Perspective. **Educational Administration Quarterly**, 28(3), 430-443.
- Lunenberg, C., F. & Ornstein, C., A. (2004). **Educational administration: Concepts and Practices**. NY: WadsWorth.
- McEwan, E., K. (1998). **Seven Steps to Effective Instructional Leadership**. CA: Corwin Pr.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Price, J., L. (1968). **Organizational Effectiveness: An Inventory of Propositions**. Homewood, III: Richard D Irwin.
- Rutherford, W., L. (1987). **Taking Charge of Change**. CA: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Steers, R. M. (1977). **Motivation and Work Behavior**. New York : McGraw–Hill.
- Trusty, F.M. (1986). **Administration/Supervisor Career Leader Orientation Manual**. Nashville, Tennessee: Department of Education.
- Ubben, G., C. & Hughes, L., W. (1987). **The Principal : Creative Leadership for Effective Schools**. Boston, MA: Allyn and Bacon.
- Weber, E. (1989). **General System Theory: Foundations, Development, Applications**. NY: George Braziller.
- Wildy, H. & Dimmock, C. (1993). Instructional Leadership in Western Australian Primary and Secondary School. **Journal of Education Administration**, 31(2), 42-61.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. นายจำลอง เงินวง
ผู้อำนวยการโรงเรียนสามโคก
องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี
2. นายชูชาติ เทียงธรรม
ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดป่าจิว
องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ต้องลักษณ์ บุญธรรม
อาจารย์ประจำสาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
4. ดร.สุรัตน์ ขวัญบุญจันทร์
อาจารย์ประจำสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
5. ดร.ชัยอนันต์ มั่นคง
อาจารย์ประจำสาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ 0578.02 /0518.6

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ต.คลองหก อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี
12110

30 มิถุนายน 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดป่าจัว (นายชูชาติ เทียงธรรม)

เนื่องด้วย นางสาวนิชานันท์ ราวิน รหัสนักศึกษา 115770208022-4 นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งอรุณ รังรองรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้แก่ นางสาวนิชานันท์ ราวิน เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ)

หัวหน้างานบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 02 549 3209

โทรสาร 02 577 5049

ที่ ศธ 0578.02 /0518.5

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ต.คลองหก อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี
12110

30 มิถุนายน 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสามโคก (นายจำลอง เงินยวง)

เนื่องด้วย นางสาวนิชนันท์ ราวิน รหัสนักศึกษา 115770208022-4 นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งอรุณ รังรองรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้แก่ นางสาวนิชนันท์ ราวิน เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ)

หัวหน้างานบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 02 549 3209

โทรสาร 02 577 5049

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม งานบัณฑิตศึกษา โทร. 02 549 3209

ที่ ศธ 0578.02 / 0518.9

วันที่ 30 มิถุนายน 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ต้องลักษณะ บุญธรรม

เนื่องด้วย นางสาวนิชานันท์ ราวิน รหัสนักศึกษา 115770208022-4 นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งอรุณ รังรองรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้แก่ นางสาวนิชานันท์ ราวิน เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะขอบคุณยิ่ง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ)

หัวหน้างานบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม งานบัณฑิตศึกษา โทร. 02 549 3209

ที่ ศธ 0578.02 / 0518.7

วันที่ 30 มิถุนายน 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.สุรัตน์ ขวัญบุญจันทร์

เนื่องด้วย นางสาวนิชานันท์ ราวิน รหัสนักศึกษา 115770208022-4 นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งอรุณ รังรองรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้แก่ นางสาวนิชานันท์ ราวิน เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะขอบคุณยิ่ง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ)

หัวหน้างานบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม งานบัณฑิตศึกษา โทร. 02 549 3209

ที่ ศธ 0578.02 / 0518.8

วันที่ 30 มิถุนายน 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ชัยอนันต์ มั่นคง

เนื่องด้วย นางสาวนิชานันท์ ราวัน รหัสนักศึกษา 115770208022-4 นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งอรุณ รั้งรองรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้แก่ นางสาวนิชานันท์ ราวัน เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะขอบคุณยิ่ง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ)

หัวหน้างานบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ที่ ศธ 0578.02 /0577.2

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ต.คลองหก อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี
12110

25 กรกฎาคม 2560

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาปริญญาโทเข้าเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

เนื่องด้วย นางสาวนิชานันท์ ราวิน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี กำลังจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งอรุณ ริงรองรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ นางสาวนิชานันท์ ราวิน นักศึกษาปริญญาโทเข้าเก็บข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในงานวิจัยดังกล่าว โดยนักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อประสานงานเกี่ยวกับวันและเวลาเข้าเก็บข้อมูลต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สินธุภา กุญชรินทร์)

หัวหน้างานบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 02 549 3209

โทรสาร 02 577 5049

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

เรียน ผู้ตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

การตอบแบบสอบถามของท่านจะไม่มีข้อถูกหรือผิด จึงขอความกรุณาและความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความจริงที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยตอบทุกข้อและทุกตอนเพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และเพื่อประโยชน์ในการนำผลการวิจัยไปใช้ ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะเป็นความลับและใช้เพื่อประกอบการศึกษาระดับปริญญาโทเท่านั้น และจะไม่มีผลกระทบหรือก่อให้เกิดความเสียหายใดๆ ต่อผู้ตอบและหน่วยงานของผู้ตอบ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ได้ให้ความกรุณาตอบแบบสอบถามชุดนี้อย่างครบถ้วนและสมบูรณ์มา ณ โอกาสนี้ แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 3 ตอน จำนวนทั้งสิ้น 52 ข้อ ประกอบด้วย

ตอนที่ 1	แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน 4 ข้อ
ตอนที่ 2	แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ	จำนวน 24 ข้อ
ตอนที่ 3	แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียน	จำนวน 24 ข้อ

นางสาวนิชานันท์ ราวัน

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ให้ตรงกับสถานภาพของท่านในปัจจุบัน

1. เพศ

1. ชาย
 2. หญิง

2. อายุ

1. 21 – 30 ปี
 2. 31 - 40 ปี
 3. 41 - 50 ปี
 4. 51 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา

1. ปริญญาตรี
 2. ปริญญาโท
 3. ปริญญาเอก

4. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

1. ต่ำกว่า 3 ปี
 2. 3-5 ปี
 3. 6 -10 ปี
 4. 11-15 ปี
 5. 16 – 20 ปี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ทางด้านขวามือ โดยตอบให้ตรงกับระดับการปฏิบัติของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียวเท่านั้น

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	การกำหนดภารกิจของโรงเรียน					
1	ผู้บริหารกำหนดนโยบาย แผนงาน และเป้าหมายของงานวิชาการไว้อย่างชัดเจน โดยคำนึงถึงเป้าหมายการจัดการศึกษา					
2	ผู้บริหารจัดประชุมเพื่อชี้แจงนโยบาย แผนงาน และเป้าหมายของงานวิชาการให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ					
3	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์ของงานวิชาการ					
4	ผู้บริหารวางแผนร่วมกับครูในการกำหนดโครงการด้านงานวิชาการตามเป้าหมายของโรงเรียน					
5	ผู้บริหารมีการวางแผน กำหนดภารกิจ เป้าหมายในการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน					
6	ผู้บริหารจัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของครูในการพัฒนาทางด้านวิชาการ					
7	ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาศักยภาพของครูในการประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงานด้านวิชาการ					
8	ผู้บริหารนำผลการประเมินหลักสูตรมาใช้ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร					

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	การจัดการด้านการเรียนการสอน					
9	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้					
10	ผู้บริหารสนับสนุนวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นที่ไปตามจุดมุ่งหมายของโรงเรียน					
11	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน					
12	ผู้บริหารส่งเสริมและสรรหาวัสดุ อุปกรณ์เพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนของครู					
13	ผู้บริหารติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมการสอนของครูให้เป็นที่ไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร					
14	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้ผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอนของครู					
15	ผู้บริหารส่งเสริมพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพให้กับครูอย่างต่อเนื่อง					
16	ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้ครูเผยแพร่ผลงานทางวิชาการให้สาธารณชนทราบ เช่น การจัดนิทรรศการ หรือจัดป้ายนิเทศ					
	การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ					
17	ผู้บริหารมีการวางแผน จัดสรรงบประมาณ เพื่อสร้างบรรยากาศและปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนการสอน					
18	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความหลากหลายน่าสนใจ					
19	ผู้บริหารมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม ให้เอื้อต่อการเรียนการสอน					
20	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรม พัฒนาวิชาชีพตามหน่วยงานภายนอกที่จัดอบรมขึ้น					

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ					
21	ผู้บริหารจัดหาสื่อวัสดุ อุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อช่วยในการจัดการเรียนการสอนของครูบรรลุดตามเป้าหมายของหลักสูตร					
22	ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูจัดสภาพห้องเรียนและสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน					
23	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการสอนซ่อมเสริมหรือจัดกิจกรรมในลักษณะต่างๆ ที่เป็นการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียน					
24	ผู้บริหารเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิค วิธีการสอนแก่ครูอยู่เสมอ					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ทางด้านขวามือ โดยตอบให้ตรงกับระดับการปฏิบัติของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียวเท่านั้น

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ข้อ	ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	การบริหารวิชาการ					
1	ผู้บริหารจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และตรงกับความต้องการของท้องถิ่น					
2	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระ และหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
3	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีการผลิตพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนการสอน และมีการประเมินผลเพื่อการพัฒนาสื่ออยู่เสมอ					
4	ผู้บริหารจัดให้มีการนิเทศงานวิชาการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง					
5	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล ประเมินผลการเรียนการสอนโดยเน้นตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติงาน					
6	ผู้บริหารพัฒนาระบบงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก					
	การบริหารงบประมาณ					
7	ผู้บริหารมีการจัดทำ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างเป็นระบบ					
8	ผู้บริหารให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนกลยุทธ์ในการจัดสรรงบประมาณ					

ข้อ	ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	การบริหารงบประมาณ					
9	ผู้บริหารมีการจัดทำข้อมูลทรัพยากรเพื่อการศึกษาการจัดหาเงินงบประมาณ และการระดมทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน					
10	ผู้บริหารจัดทำทะเบียนควบคุมดูแลทรัพย์สิน ตรวจสอบพัสดุประจำปี และให้มีการจำหน่ายพัสดุที่ชำรุด					
11	ผู้บริหารจัดให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษาและการจัดระบบสวัสดิการของโรงเรียน					
12	ผู้บริหารมีการกำกับ ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้งบประมาณของโรงเรียน					
	การบริหารงานบุคคล					
13	ผู้บริหารมีการวิเคราะห์และวางแผนอัตรากำลังคนให้เหมาะสมกับภารกิจของโรงเรียน					
14	ผู้บริหารเสนอแนะและแต่งตั้งบุคลากรในการปฏิบัติงานต่างๆ ให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ					
15	ผู้บริหารพิจารณาการเลื่อนขั้นเงินเดือนโดยการประกาศเกณฑ์แต่งตั้งให้คณะกรรมการพิจารณา					
16	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง					
17	ผู้บริหารสร้างขวัญกำลังใจ และยกย่องเชิดชูเกียรติครูที่ปฏิบัติงานมีคุณภาพ					
18	ผู้บริหารส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับครู และบุคลากรทางการศึกษา					
	การบริหารงานทั่วไป					
19	ผู้บริหารจัดทำพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศภายในและภายนอก					
20	ผู้บริหารจัดระบบการบริหารและพัฒนาให้ทันสมัย และมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง					

ข้อ	ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	การบริหารงานทั่วไป					
21	ผู้บริหารบำรุง ดูแล และพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้ มั่นคง ปลอดภัย และสวยงาม					
22	ผู้บริหารส่งเสริมการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม					
23	ผู้บริหารมีการประชาสัมพันธ์งานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
24	ผู้บริหารดำเนินการจัดกิจกรรมและส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย					

ขอขอบพระคุณที่กรุณาตอบตามความเป็นจริง

ภาคผนวก ง

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผล
การบริหารโรงเรียนสามโคกสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

ตอนที่ 1 : สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการ	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	สรุป
		1	2	3	4	5			
1	เพศ 1. ชาย ☐ 2. หญิง	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
2	อายุ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3	วุฒิการศึกษา 1. ปริญญาตรี 2. สูงกว่าปริญญาตรี	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้
4	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 1. ต่ำกว่า 5 ปี 2. 6-10 ปี 3. 11-15 ปี 4. 16 – 20 ปี	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ

ข้อที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการ	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	สรุป
		1			4	5			
1	ผู้บริหารกำหนดนโยบาย แผนงาน และ เป้าหมายของงานวิชาการไว้อย่างชัดเจน โดยคำนึงถึงเป้าหมายการจัดการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
2	ผู้บริหารจัดประชุมเพื่อชี้แจงนโยบาย แผนงาน และเป้าหมายของงานวิชาการ ให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์ของงาน วิชาการ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
4	ผู้บริหารวางแผนร่วมกับครูในการ กำหนดโครงการดำเนินงานวิชาการ ตามเป้าหมายของโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
5	ผู้บริหารมีการวางแผน กำหนดภารกิจ เป้าหมายในการนำหลักสูตรไปใช้ ในการจัดการเรียนการสอน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
6	ผู้บริหารจัดให้มีการแลกเปลี่ยนความ คิดเห็นของครูในการพัฒนางานด้าน วิชาการ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
7	ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนา ศักยภาพของครูในการประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงานด้านวิชาการ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
8	ผู้บริหารนำผลการประเมินหลักสูตร มาใช้ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตร	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ (ต่อ)

ข้อที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการ	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	สรุป
		1			4	5			
9	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้	1	1	0	1	1	4	0.8	ใช้ได้
10	ผู้บริหารสนับสนุนวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
11	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
12	ผู้บริหารส่งเสริมและสรรหาวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนของครู	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
13	ผู้บริหารติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมการสอนของครูให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
14	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้ผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอนของครู	0	1	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
15	ผู้บริหารส่งเสริมพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพให้กับครูอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
16	ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้ครูเผยแพร่ผลงานทางวิชาการให้สาธารณชนทราบ เช่น การจัดนิทรรศการ หรือจัดป้ายนิเทศ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
17	ผู้บริหารมีการวางแผน จัดสรรงบประมาณ เพื่อสร้างบรรยากาศ และปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนการสอน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ (ต่อ)

ข้อที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการ	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	สรุป
		1			4	5			
18	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนให้มีความหลากหลาย น่าสนใจ	0	1	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
19	ผู้บริหารมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาเสริมสร้างบรรยากาศและ สภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนการสอน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
20	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมพัฒนาวิชาชีพตามหน่วยงานภายนอกที่จัดอบรมขึ้น	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
21	ผู้บริหารจัดหาสื่อวัสดุ อุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อช่วยในการจัดการเรียนการสอนของครูบรรลุดตามเป้าหมายของหลักสูตร	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
22	ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูจัดสภาพห้องเรียนและสิ่งแวดลอมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
23	ผู้บริหารจัดสอนซ่อมเสริมหรือจัดกิจกรรมในลักษณะต่างๆ ที่เป็นการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียน	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้
24	ผู้บริหารเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิค วิธีการสอนแก่ครูอยู่เสมอ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน

ข้อที่	ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	สรุป
		1			4	5			
1	ผู้บริหารจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และตรงกับความต้องการของท้องถิ่น	0	1	0	1	1	3	0.6	ใช้ได้
2	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีการจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระ และ หน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีการผลิตพัฒนา สื่อนวัตกรรมการเรียนการสอน และมี การประเมินผลเพื่อการพัฒนาสื่ออยู่เสมอ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
4	ผู้บริหารจัดให้มีการนิเทศงานวิชาการ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
5	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูดำเนินการ วัดผล ประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นตามสภาพจริงจากกระบวนการ ปฏิบัติงาน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
6	ผู้บริหารพัฒนาระบบงานประกันคุณภาพ ภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับ การประเมินคุณภาพภายนอก	0	1	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
7	ผู้บริหารมีการจัดทำ และการใช้จ่ายเงิน งบประมาณอย่างเป็นระบบ	0	1	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
8	ผู้บริหารให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผน กลยุทธ์ในการจัดสรรงบประมาณ	1	1	1	0	1	4	0.8	ใช้ได้

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน

ข้อที่	ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	สรุป
		1			4	5			
9	ผู้บริหารมีการจัดทำข้อมูลทรัพยากรเพื่อการศึกษาการจัดหาเงินงบประมาณ และการระดมทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน	1	1	1	0	1	4	0.8	ใช้ได้
10	ผู้บริหารจัดทำทะเบียนควบคุมดูแลทรัพย์สิน ตรวจสอบพัสดุประจำปี และให้มีการจำหน่ายพัสดุที่ชำรุด	0	1	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
11	ผู้บริหารจัดให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษาและการจัดระบบสวัสดิการของโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
12	ผู้บริหารมีการกำกับ ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้งบประมาณของโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
13	ผู้บริหารมีการวิเคราะห์และวางแผนอัตรากำลังคนให้เหมาะสมกับภารกิจของโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
14	ผู้บริหารเสนอแนะและแต่งตั้งบุคลากรในการปฏิบัติงานต่างๆ ให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
15	ผู้บริหารพิจารณาการเลื่อนขั้นเงินเดือน โดยการประกาศเกณฑ์ แต่งตั้งให้คณะกรรมการพิจารณา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
16	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน (ต่อ)

ข้อที่	ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	สรุป
		1			4	5			
17	ผู้บริหารสร้างขวัญกำลังใจ และยกย่องเชิดชูเกียรติครูที่ปฏิบัติงานมีคุณภาพ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
18	ผู้บริหารส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
19	ผู้บริหารจัดทำพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศภายในและภายนอก	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้
20	ผู้บริหารจัดระบบการบริหารและพัฒนาให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
21	ผู้บริหารบำรุง ดูแล และพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้ มั่นคง ปลอดภัย และสวยงาม	0	1	1	1	0	3	0.6	ใช้ได้
22	ผู้บริหารส่งเสริมการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
23	ผู้บริหารมีการประชาสัมพันธ์งานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
24	ผู้บริหารดำเนินการจัดกิจกรรมและส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – นามสกุล	นางสาวนิชานันท์ ราวัน
วัน เดือน ปีเกิด	29 มกราคม 2527
ที่อยู่	425 หมู่ที่ 11 ตำบลวังซัย อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น
การศึกษา	
พ.ศ.2550	ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พ.ศ.2560	ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ประสบการณ์ทำงาน	
พ.ศ.2550	ครู โรงเรียนบริบูรณ์ศิลป์ศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
พ.ศ.2553 - ปัจจุบัน	ครู โรงเรียนสามโคกจังหวัดปทุมธานี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี
โทรศัพท์	0614964717
อีเมล	Nichanan2059@gmail.com

